

GRANS MAGATZEMS EL SIGLO

S. A.

FINS EL 25 DE NOVEMBRE
GRAN EXPOSICIÓ I VENDA DE

NOVETATS D'HIVERN

Vestits - Abrics - Faldilles - Bruses
Refajos - Bates - Pells - Guants
Sastreria - Calçat - Capells - Corba-
tes - Mocadors - Bufandes - Gèneres
de punt per a senyora, senyor i noi

PREUS EXCEPCIONALS

VEGIN-SE LES ESCAPARATES

SALONS DE BELLES ARTS (Primer pis)

ACTUALMENT OBRES

de BALDRICH - DARIUS VILAS - LARRAGA
LOPEZ MORELLO

Col·lecció de cartells presentats al concurs
dels senyors Successors de Morel i Farreras

EXPOSICIÓ HOMENATGE
de l'insigne pintor
VILLEGAS

Banca Marsans, S. A.

Valors - Cupons - Girs - Canvi - Cotons - Viatges

Rambla de Canaletes, 2-4
BARCELONA

Queda oberta la negociació de
tots els cupons
venciment primer desembre vinent

l'import líquid dels quals ens sigui conegut

Direcció telegràfica:

MARSANSBANK

Apartat de Correus núm. 1.

4530 A.
Telèfons números... 4531 A.
4532 A.

SUCURSAL A MADRID

Avinguda del Comte de Peñalver, núm. 18

Dr. Montaña

dels Hospitals de París. Pell i Ve-
neri. Sant Pau, 23, principal, 2.

El doctor CUBIÓ OCULISTA s'ha traslladat al carrer
HOSPITAL, 27, primer

Capses de luxe per a bodes i bateigs. Antiga Casa
BARGUES. Carrer de Sant Pau, 38.

G. ALOMAR Curació ràpida infeccions uretra, les recents
2 o 3 cures mitjançant aparell especial seu.
ARIBAU, 6; de 11 a 1 i 3 a 5. Festius: 10 a 12. Econòmica: UNIO, 20, de 7 a 9

Borrell, 71 i 73

Telèfon 984 A

Electromotors Vivó-Torras
S. A.
BARCELONA

LOCALS

Observatori Meteorològic de la
Universitat de Barcelona. - Dia 20
de novembre de 1922.

Hores d'observació: A les set, a les
tretze i a les divuit.

Baròmetre a 0° i al nivell de la mar:
765'1, 765'4, 765'6.

Termòmetre sec: 8'0, 14'3, 11'1.

Termòmetre humit: 5'8, 10'6, 8'6.

Humitat (centèsimes de saturació):
70, 60, 69.

Direcció del vent: NE. ESE., Calma

Velocitat del vent en metres per se-
gon: 3, 1, 0.

Estat del cel: Quasi serè. Serè.

Classe de núvols: St K.

Temperatures extremes a l'ombra:
màxima, 16'1; mínima, 7'4; mínima prop
del sol: 5'8.

Oscil·lació termomètrica: 8'7.

Temperatura mitja: 11'7.

Precipitació aqüosa, des de les set
del matí del dia anterior a les set del
dia de la data, 0'0 mm.

Recorregut del vent en igual perío-
de 54 km.

Observacions particulars: Boira.

El director, E. Alcóbé.

-Sangrà Pelayo, 11. Banyeres

T. 1478 A.

Jugant al futbol al camp de l'Olí-
mpic de Sant Andreu, va caure Fran-
cisco Ligeró Gallana, de 16 anys, pro-
duint-se la fractura i luxació de l'ex-
tremitat superior i contusió al colze
dret.

Després de curat al dispensari pas-
sa a l'Hospital Clínic.

Observacions particulars: Boira.

El director, E. Alcóbé.

Vaixelles PORCELLANA

J. Llorens. Rbla. Flors, 30.

Al passar per una palanca col·loca-
da des del vapor «Nuevo España» al
moll Nou Josep Maria Sanabres, de
43 anys, va caure damunt d'una bar-
cassa resultant amb la fractura de
les tres últimes costelles del costat
dret i una ferida contusa a la regió
pectoral dreta.

Després de curat al dispensari de
la Barceloneta passa a l'Hospital Clí-
nic.

Observacions particulars: Boira.

El director, E. Alcóbé.

JOIES VILANOVA Unió, 6

Per alleujar l'engorjolat situació
econòmica en què ha quedat la fa-
mília del preclat i laboriosíssim es-
criptor don Joan Baptista Ensenyat, c
conseqüència de la mort d'aquest oc-
reguda recentment, s'ha organitzat
una funció al Teatre Comiç que, do-
nats els beneficis fins a que es de-
dica, ha estat cedit galantment amb
la cooperació demés desinteressada
de la companyia que actua en aquest
Teatre.

Hi prendran part l'eximí actor don
Francisco Morano recitant algunes
poesies, i l'eminent baríton don Emili
Sagil-Barba que cantarà el fado del
«Pájaro Azul».

La dita funció tindrà lloc el di-

castalleries J. Llorens, R. Flors, 30

El veterinarí del mercat de Sant
Antoni ha decomisat al carrer de Bor-
rell les fruites i verdures d'alguns
vendedors ambulants, fent un conjunt
de 80 quilos de tomàtacs i 20 quilos
de pebrots que eren podrits.

També ha decomisat 8 quilos de
mariscs i 24 quilos de plàtans de ve-
nedors que no estaven autoritzats i
que abandonaren els gèneres.

Aquests han estat donats a establi-
ments benèfics.

Jous, a dos quarts de quatre de la
tarda, posant-se en escena «Los dos
pilletes», esmeradíssima adaptació a
l'escena espanyola del malaguanyat
Ensenyat.

Les demandes de localitats poden
fer-se al Reial Círcol Artístic (Ram-
bla Estudis, 6) i a la comptaduria
del Teatre.

- Pastilles Germanas

curen la Tos i Refredats, 1'25 capsas.

En Junta general celebrada el dia
19 del corrent a l'Ateneu d'Alumnes
interns de l'Hospital de Santa Creu
per a la renovació de càrrecs de la
Junta Directiva foren elegits:

President, En Lluís Pollé; vice-presi-
dent, En Rafel Forgas; tresorer
N'Humbert Fernández; comptador, En
Josep Arbós; bibliotecari, En Lluís Ló-
pez; vocals, Dr. N'Enric Lience, Dr.
En Manuel Maldonado, En Joan Bran-
dau, i En Josep M. Ballús.

Al domicili de Jaume Vidal, carrer
de Carretes, 79, hi viu rellogada Mo-
desta González Gomà, de 40 anys.

Com que el Vidal no la volia a
casa al presentar-se la González al
pis la insultà i li llançà els mobles
al carrer.

Acudí una parella de seguretat que
se'ls endugué detinguts tot dos a la
delegació.

A la carretera del Port un automò-
bil atropellà el noi Marian García
Cereales, de set anys, resultant amb
una ferida contusa a la regió molar
i hematoma en la regió temporal del
costat dret, erosió a la cama i com-
moció cerebral.

Després de curat al dispensari pas-
sa a l'Hospital de la Santa Creu.

Al carrer de Sans un tramvia va
atropellar a Gabriela Zorrilla Gómez,
de 71 anys, causant-li contusions en
diferents parts del cos i lleugera com-
moció visceral que li foren curades
al dispensari.

«Jove Atlàntida» celebrarà avui, a
les deu de la nit, a l'Ateneu Enciclo-
pèdic Popular el primer dels seus
actes públics de propaganda.

La Comissió de Propaganda de la
dita entitat invita a tots els que sim-
patitzin amb l'obra de regeneració i
de cultura integral que és la base
del seu programa i en especial a tots
els inscrits en els seus regles de
socios. L'acte consistirà en una confe-
rència d'exposició dels projectes de
«Jove Atlàntida» la qual anirà a càr-
rec de la senyoreta Maria Solà Fer-
rer, desenrotllant el tema «L'obra edu-
cativa i de desenvolupament cívic que
ve a complir «Jove Atlàntida».

L'Acadèmia Mèdico-Homeopàtica de
Barcelona celebrarà sessió científica
avui, dimarts, dia 21, a les deu de la
nit, dissertant el Dr. J. Torrent sobre
el tema «Pleurèstes».

- Restaurant Martin

Poulardes de Bresse. Poulets Reins.
sales per a bodes, servei de banquets
a domicili. La millor cuina a la carta
i preu fix.

El dijous d'aquesta setmana, a les
nou de la nit, hi haurà una reunió
de veïns a la Fraternitat Republicana
del carrer de Rosend Arús per a pen-
dre acords que seran sotmesos a l'au-
toritat sobre el procedir d'alguns pro-
pietaris amb referència a llurs lloga-
ters.

Tornà de Reus i Riudoms el ca-
pità general, senyor marquès d'Es-
tella, molt satisfet de les atencions
que se li dispensaren.

S'ha inaugurat la línia fèrria entre
Súria i Manresa per al transport de
sals potàssiques. Beneficia la línia el
bisbe de Vic, doctor Muñoz.

Avui, a les sis de la tarda, el doc-
tor J. A. Wennberg donarà a l'Acadè-
mia i Laboratori de Ciències Mèdiques
de Catalunya la VIII conferència del
curs sobre «Orientacions científiques

per a prescriure el règim alimentici
de la infància».

Procedent de Madrid ha arribat a
aquesta ciutat el P. Gracià Martínez,
que ve per a donar al Foment del
Treball els dies 22 i 27 del corrent, a
les sis de la tarda, les anunciades
conferències a la «Lluita contra la
mortalitat infantil».

Al Passatge del Pagès va caure un
pal de fusta de la Companyia Bar-
celonesa d'Electricitat, trencant els vi-
dres i deteriorant una porta de la bo-
tiga que hi ha al núm. 3. Els mu-
nicipals avisaren a la Companyia, la
qual feu apartar l'avaria.

Lleasant pa a casa seva la nota de
13 anys Pasquala Palau Roca, del
carrer de Bailén, núm. 100, es produí
una ferida de pronòstic reservat a la
mà esquerra.

Als tallers «Marqués i Companyia»,
de la carretera de Sarrià, un obrer
anomenat Francesc Muñoz Plades, ha
tirat un ferro al clatell d'un altre
anomenat Antoni Gallano Lloret, de
16 anys, produint-li una ferida que li
han curat al dispensari de Les Corts.

Treballant a un taller del carrer de
Salvà es tallà el dit petit de la mà
l'esquerra Manuel Díaz Roldán.

A un altre taller de sabateria del
carrer de l'Àgla es produí ferides de
pronòstic reservat a la mà esquerra,
l'oficial Joan Antoni Valero, de 44
anys.

Treballant al núm. 124 del carrer
de Mata s'ha produït una ferida de
pronòstic reservat a la mà esquerra
l'obrer Ignasi López Duarte.

Mentre es descarregava garrofes al
moll de Barcelona, n'hi ha caigut un
sac damunt l'obrer Antoni López, de
49 anys, produint-li lesions lleus.

A la Plaça de l'Àngel tingué la des-
gràcia de caure Marian Marqués, de
26 anys, trencant-se el braç esquerre.

Posant un tancat de precaució a
una obra del carrer de Calàbria, can-
tonada Viladomat, es trencà la cama
dreta l'obrer Francisco Gavà Curlo, de
58 anys.

Jugant al futbol al carrer del Dos
de Maig, es trencà la cama el noi
Francisco Martín Garó.

- Adobs Espinàs

Químics orgànics

Vida religiosa

Avui: La Presentació de Nostra Do-
na, Sant Mauro, bisbe i confessor. —
Demà: Sant Filemó, màrtir, Santes Ce-
cília, verge i Apollà, màrtir.

Quaranta hores: Avui, a l'església
parroquial de Nostra Dona de la Mer-
cè i Sant Miquel Arcàngel. Hores d'ex-
posició: De les vuit del matí a les sis
de la tarda. — Demà, a l'església de
Religioses Escolàpies.

La missa d'avui: La Presentació de
Nostra Dona, color blanc. — La de de-
mà, Santa Cecília, verge i màrtir, co-
lor vermell.

Cor de Maria: Avui, Nostra Dona
al peu de la Creu, a la Catedral, privi-
legiada. — Demà, Nostra Dona del Con-
sol, a Sant Agustí, privilegiada.

Adoració nocturna: Avui, Torn de
Sant Àrsici (a la parroquial de Sant
Joan, Gràcia.)

Vetlles en Sufragi de les ànimes del
Purgatori: Avui, Torn de la Verge de
la Pietat, a la seva capella, Escorial, 155
(Gràcia). — Demà, Torn de l'Esperit
Sant, a la mateixa capella.

— Església de Nostra Senyora de
Mont-Siò (Rambla de Catalunya 115).
— Dia 21 festiu de la Presentació
de Nostra Senyora al temple titular
d'aquesta església, a dos quarts de

deu, Ofici solemne, amb sermó pel P. Fra Josep Bellido, O. P.

A dos quarts de sis de la tarda, res del Rosari, Trisagis maría cantat i veneració a la reliquia de la Santíssima Verge.

Nota. — Tots els fidels que, suposades les degudes condicions, visitin l'església el dia de la Presentació, podran guanyar indulgència plenària.

— Dimecres, la capella de música del Pi festejarà sa Patrona Santa Cecília amb ofici solemne a les onze, cantant la missa de Sant Oriol, del mestre Masvidal, Pyre. A l'ofertori s'executarà el motet «Christus pro nobis animam suam posuit», composició de l'esmentat autor.

Obituari

FUNERALS

Na Emilia Prevosti i Armengol, vi-dua d'En Joan Casals i Areny. Morí el 14 del corrent. Avui, a les deu. Casa de Caritat.

En Jordi Baucells Vilaseca i En Ramon Baucells i Duran. Moriren el 7 i el 10 del corrent, respectivament. Avui, a dos quarts de deu, a la parròquia de Sant Genís de Tardall i dijous a la de la Garriga.

ANIVERSARIS

En Joan Guasch i Orts. Morí el 20 de novembre de 1921. Avui, a les deu, a Sant Pere de les Puelles.

En Joan Guasch i Orts. Morí el 20 de novembre de 1921. Avui, a les deu, sufragis a la parròquia de Sant Pere de les Puelles.

PARTICIPACIONS DE DEFUNCIO

Na Dolores Julià i Rimoneda. Enterrada diumenge al matí a Sant Boi del Llobregat.

En Joan Huguet i Cotaria. Enterrat diumenge al matí al Cementiri Vell.

Bisbat

Segueix millorant de la seva malaltia el bisbe de Tortosa, doctor Rocamora.

— El canonge d'aquesta Seu, doctor Llovera, diumenge predicà el sermó de la festa de Santa Cecília a Sabadell.

— A la Casa-Asil de sacerdots de Vich hi ha mort don Aleix Noguera, que havia estat rector de Relat i Segúries.

— La Unió Missional de Vich es proposa celebrar amb gran esplendor el tercer centenari de la canonització de Sant Francesc Xavier.

— L'arcedia de la Catedral d'Urgell, doctor don Rafael Maria Tarín i Torres, ha estat honorat amb la distinció de Prelat domèstic del Sant Pare.

Musicals

L'ORFEO «L'ECO DE CATALUNYA»

Aquesta antiga i benemèrita entitat coral que dirigeix el mestre En Josep M. Comella, que també és director de l'Orfeo Català, diumenge va celebrar una solemnitat festa musical. Hi va conèixer l'il·lustre mestre En Lluís Millet, president de la Germanor dels Orfeons de Catalunya, el tinent d'alcaldia del districte En Xavier Tusell, el popular regidor, també del districte, En Josep Cararach; el caporal del Sometent, senyor Raspall; i la Junta de L'Eco de Catalunya i la del Centre Popular Català, perquè l'Orfeo és la secció musical d'aquesta entitat nacionalista.

L'espaiosa sala estava plena de famílies de la barriada i en especial les dels socis protectors, a les quals es dedicava la festa.

L'Orfeo no és molt nombrós, la qual cosa és de dolendre, però hi ha bones veus, hi ha afició i bona voluntat entre els orfeonistes. Així és, que la festa resultà força agradable i simpàtica.

Dirigits pel mestre Comella, a la primera part cantaren les senyoretas i nois, «L'ensenya» i «Lluc de solfeig» (en re menor), d'En Comella; la senyoreta Dolores Bachs cantà «L'enyorament», d'En Clavé; Lluïsa Cusó, «Malalta d'amor», d'En Pol; i Teresa Mateu, «La Balala», d'En Millet. Es cantà també «L'orfenet», d'En Civil, i «Nit de Nadal», d'En Llongueras, acompanyades al piano per la senyoreta Enriqueta Surroca. Tots foren aplaudits.

L'Orfeo, com és natural, dona ensenyaments de solfeig i teoria musical, essent subvencionat per l'Ajuntament.

tament, i ahir hi hagué el repartiment de premis, diplomes i llibres catalans, als alumnes, senyoretas i nois, que més es distingiren en els darrers exàmens.

Foren en regular nombre els que obtingueren la nota de «notabilíssim». Els premiats ultra el premi, rebien els aplaudiments de tot el concurs.

El senyor Tusell va felicitar els alumnes premiats perquè, amb llurs coneixements musicals, ennobliaren la cançó catalana, i així s'augmentarà la cultura musical del nostre poble. Ara us endurà la seva autoritzada paraula el mestre Millet, el gloriós fundador de l'Orfeo Català i president de la Germanor dels Orfeons de Catalunya, que és, com si diguéssim, el pare de tots els orfeons; gran patriota que tant enlaira els ideals de pàtria amb la seva justa i brivant paraula, com amb la seva enèrgica i intel·ligent batuta. (Aplaudiments.)

El mestre Millet, és ovacionat. Amb aquella apostòlica paraula plena d'entusiasme i de rellevant plasticitat catalanesca, va fer un gran elogi del cant coral, expressió del temps i de la força de la raça catalana; cant que surt del cor i de l'ànima i al cor s'endinsa i a l'ànima exalta.

S'estengué en consideracions patriòtiques sobre la música catalana i les nostres cançons. El cant dels orfeons — deia — és la veu de la Pàtria renaixent. Volem la Pàtria plena de llum, volem matar l'enveja, encendre l'amor; homes i dones i nois ens ajuntem en un sol cant: el cant d'ahir i el de demà. De moltes veus en fem una veu, de tots els cors un cor immens amb un sol to, un sol sentit de fe, i amor a tot allò noble i a tot allò sant.

I acabà recomanant als orfeonistes que servessin llur devoció al cant, perquè en el fons d'ell hi ha tota la viror, tota la força i tot l'amor del nostre poble; que si de la flor en surt el grà, del cant d'avui en sortirà la plenitud magnífica, la vida llum i forta de Catalunya, pàtria nostra.

Una gran ovació coronà les darreres paraules del mestre, ovació que s'intensificà quan, a prec de tots, agafà la batuta i dirigí l'execució del «Cant de la Senyera», que resultà vibrant, entusiasta i ple d'emoció, perquè els orfeonistes estaven enardits per la paraula i el gest del mestre.

L'Eco de Catalunya seguí descabellant el programa: «Cançó de Nadal», d'En Romen; «Sant Josep i Sant Joan», d'En Pérez; «Sota de l'olme», d'En Morera; «De bon matí», d'En Clavé; «Jovenivola», d'En Millet; «Cançó de taverna», d'En Mendelssohn; «La sardana de la pàtria», de Morera; «Himne a Santa Cecília», d'En Romen; i «Els Segadors», que provocaren un esclat d'aplaudiments i aclamacions.

La festa resultà molt animada i entusiasta. En els moments de descans del programa, molts concurrents demanaren al mestre Millet que així com ara els havia visitat ell sol, un altre dia hi anés, acompanyat de tot l'Orfeo Català, per a fer una festa grandiosa d'art i pàtria tots aplegats. El mestre Millet hi accedí, ajornant la visita per a després de la tanda de sis concerts de diumenge tarda, que s'han de donar aquests dies al Palau de la Música Catalana.

El pianista polonès Albert Tadlewski, que visita Catalunya per primera vegada tindrà al seu càrrec el segon concert del present curs de les Associacions de Música de Girona, Lleida i Tàrraga i el concert inaugural de la d'Olot, els quals concerts tindran lloc, respectivament, els dies 24, 27, 28 i 29 del corrent mes de novembre.

Per les excel·lents referències que es tenen d'aquest conegut artista, la «tournée» organitzada per la «Lliga Nacional d'Associacions de Música» promet assolir un èxit semblant als que ha obtingut últimament Tadlewski, en els seus recitals per les principals ciutats d'Anglaterra, Portugal, Itàlia i Alemanya.

L'actriu Na Mercè Nicolau, amb valuosos elements, ha organitzat una sèrie de sessions de teatre a preus populars al Teatre de l'Orfeo Gracienc. Per al diumenge vinent, dia 26, a les deu del vespre, es representarà l'obra en quatre actes de Björson «L'edonarda», de la qual fa una creació la senyora Nicolau en la protagonista de la dita obra.

La Schola Cantorum de la Pla Unió de Sant Miquel Arcàngel celebrarà demà, dimecres, a dos quarts de deu de la nit, al seu estatge, Lladó, 4, principal, domicili social de la institució «Bazar del Obrer», una solemne sessió artística en llaor de Santa Cecília, patrona de la Música. En el dit acte farà el panegíric de la Santa el reverend don Antoni Solanich, pre-

vere, de la Junta de la Pla Unió i la Schola Cantorum, sota la direcció del seu mestre senyor Pérez Moya, executorà un selecte recull d'obres corals. Demés dels socis protectors de la Schola, queden invitats a l'acte tots els socis de la Pla Unió i també els de l'esmentat «Bazar».

Diumenge vinent, al matí, tindrà lloc al Tivoli un concert popular que organitza l'Associació Estudiantil Universitat Nova, com a festa inaugural del curs, en el qual pendran part el prou conegut Orfeo Gracienc, així com la notable cobla «La Principal de La Bisbal», amb les més escollides peces del seu repertori.

Prometem donar més detalls de la festa així com el programa quan pugui fer-se públic.

Cultura

A L'ACADEMIA DE CIENCIES

Sota la presidència del doctor N. E. duard Alcobé, aquesta Corporació celebrà la sessió ordinària corresponent al present mes.

El senyor president donà compte de la mort, a Tortosa, de l'acadèmic corresponent, don Josep J. Landerer, dedicant encomiàstiques frases referents a la seva obra científica, tant sota el punt de vista astronòmic com el geològic del mestratge. Al mateix temps va donar compte de la mort a Buenos Aires del que fou acadèmic numerari don Josep Rodoreda.

Per unanimitat fou admes, en qualitat d'acadèmic corresponent a Madrid, adscrit a la comissió permanent de Botànica, el catedràtic de la Universitat central, doctor don Artur Caballero.

L'acadèmic numerari don Francesc de P. Ricart i Gualdo, llegí un treball titulat «Correcció bacteriològica de l'aigua, per mitjà dels hipoclorits alcalins i pelcor líquid. Les seves aplicacions en els exèrcits aliats durant la guerra de 1914-1918».

Comença demostrant la necessitat de disposar d'un procediment expedit i impronible per a la correcció bacteriològica de l'aigua d'alimentació dels exèrcits en campanya, i de la destinada al proveïment dels petits centres urbans que no disposen de mitjans econòmics per a proporcionar-se aigua de manantials ni per establir estacions esterilitzadores per mitjà de l'ozon i dels raigs ultravioleta. Diu que els procediments químics són els únics que reuneixen les condicions exigides per a semblants casos, sempre que es pugui vencer l'inconvenient de la dificultat de dosificar exactament el reactiu.

Fa història de la javelització que comença d'aplicar-se en 1822, usant el licor Labarraque o solució d'hipoclorit de sodi. Després de descriure lleugerament els assaigs fets a Anglaterra en 1854, i als Estats Units en 1855, passa a estudiar les investigacions més modernes, des de les de Traube (1894), i les que donaren origen a les múltiples aplicacions al Nord d'Amèrica durant el present segle, fins que en començar la guerra europea, en 1914, gràcies a recents estudis i en virtut de múltiples disposicions del Gran Quarter General francès, s'establiren i perfeccionaren un sens nombre d'estacions javelitzadores al teatre de la guerra. Descriu, en acabat, les estacions permanents de Dabours (Soma) i la de Tham, així com les improvisades que es generalitzaren en tots els sectors.

Descriu els aparells Reignard-Salanne, el Vienne i el Vila-Denuestra, al mateix temps que l'eficàcia de la javelització per mitjà dels anàlisis efectuat. Estudia després els procediments de correcció emprats per l'exèrcit anglès, l'americà, el belga, l'italià i el d'Orient. Passa després a descriure els laboratoris d'anàlisis improvisats.

En l'última part d'aquest estudi, analitza el procediment degut als americans, emprant el clor líquid, estant-se sobre la seva teoria i estudiant la seva eficàcia i condicions pràctiques.

Descriu els aparells cloradors de Darnell, Leavitt-Jackson, l'Electro-Bleaching Gas Company i els diversos tipus del més modern i eficaç de Wallace i Tiernan. Estudia lleugerament l'estació depuradora de Xicago i acaba exposant i discutint els diversos mitjans emprats per a neutralitzar l'excés de clor.

L'acadèmic numerari don Josep Comas Solà, donà compte dels resultats comparatius que obtingué aquest estiu a l'Observatori de París, amb la col·laboració de M. Bosler, en l'estudi dels moviments propis de les es-

trellles, seguint el procediment del bini microscòpic i el mètode estereoscòpic original del dissenyat. Aquests resultats foren altament favorables al mètode estereoscòpic per la seva sensibilitat, precisió i facilitat de poder-se aplicar a les estrelles brillants i a les nuvoloses. La comparació es portà a cap valent-se de clixés obtinguts a l'Observatori de París, uns trenta anys enrera pels germans Henry i d'altres clixés actuals deguts a M. Bosler i Le Morvan. Com a conseqüència d'aquest treball d'investigació, fou acordada la col·laboració de l'Observatori Fabra en els estudis dels clixés successius que es vagin obtenint a l'Observatori de París. El senyor Comas Solà presentà a l'Acadèmia el resultat de l'examen estereoscòpic de dues parelles de clixés separats per intervals de 30 anys, i acabà agraïnt les atencions rebudes pel personal tècnic de l'Observatori de la capital francesa, així com del comte de la Braume-Pluvine, membre del Bureau des Longitudes.

El doctor Fontserè va llegir una nota de P. Manuel Sánchez Navarro, director de l'Estació sismològica de Cartuja, descrivint un nou model de barògraf que ha estat construït als tallers de l'esmentada estació. Aquest barògraf és de mercuri, amb sifó i flotador, urentant sobre altres similars l'aventatge de la facilitat de maneig i instal·lació. La modificació, resulta molt gran, podent-se registrar amb els mínimes variacions de la pressió atmosfèrica, com pot apreciar-se en els barògrames que acompanyen a la nota del P. Navarro.

Abans d'acabar la sessió, el doctor Fontserè comunicà a l'Acadèmia els primers resultats dels estudis que s'estan portant a cap sobre la recurrència periòdica dels terratrèmols, i qual punt de partida està en la reunió del Comitè de sismologia de l'Associació Britànica, celebrada últimament a Hull. De la comparació de les diverses sacudides d'un mateix focus registrades a Nigusaawa i Osaka (Japó) en 1917, s'ha deduït primerament un període de 21 minuts, confirmant després en altres sèries corresponents a altres epicentres. No s'ha trigat en veure que aquesta llei, en general, per a tota la Terra, i que els terratrèmols observats des de 1913 fins el 1917, resulten correspondre a un estat de pulsació permanent del planeta, amb període de 21.001,543 minuts, i d'un caràcter oscil·latori entre l'equador i els pols, qual període és també 21 minuts. Actualment s'estan fent importantíssimes investigacions, que permeten entreveure altres períodes de fluctuació secundària, de sis i vint-i-quatre mesos respectivament. Tot fa creure que la sismologia ha entrat en una nova fase, a conseqüència d'aquest descobriment, en possessió d'un fet que afecta a la totalitat del planeta, i el caràcter periòdic del qual deixa entreveure la possibilitat de que tard o aviat arribin a figurar els terratrèmols en la ja llarga llista dels fenòmens susceptibles de predicció.

Concerts

PALAU DE LA MUSICA CATALANA

Associació d'Amics de la Música

En obrir el programa repartit a la porta del Palau, malgrat el canvi sofert en la composició del mateix, sentirem un goig molt viu, ja que ens anunciava una festa de ja més rica espiritualitat. El solista, el celebrat tenor senyor Rosing, assabentat a darrera hora de la classe de públic que l'anava a escoltar i del descomentament intens que ha pres la música a Barcelona aquests darrers anys es posà a la tònica del dia i volgué oferir-nos un recital essencial de cançons que resumís la vida del poble rus mitjançant els seus músics més eminents que han cantat de la manera més perfecta i acabada llurs sofriments, llurs dolcs, llurs amors i la joia llur. Així pogué manifestar-se plenament aquella nit en el Palau, com deia el mateix programa, l'ànima de la Rússia cançada pels seus grans músics.

Les cançons interpretades magistralment per En Rosing, acompanyat al piano amb un art superior pel jove Nicolau Slonimsky, foren disposades en el següent ordre, que obria «Ma Pàtria», de Gretchaninow; Cançons característiques de la gent del camp. — Opressió i sofriment. — L'amor. — Sàtira i joia.

Les primeres d'aquestes cançons, originals de Mussorgsky i Gretchaninow a part les populars harmonit-

zades per Rimsky-Korsakow, produïren ja una emoció intensa. El públic es trobava en front d'un artista vibrant d'entusiasme que s'identifica de tal manera amb el que canta, que l'expressió es reflecteix fidelment en el seu rostre i a voltes en el gest i tot. Es tracta, així sí, d'un art ple de sinceritat que admira i commou quan és traduït amb un sentiment tan profund i amb un estil tan ple de caràcter com l'exposat pel senyor Rosing. La veu d'aquest eminent cantant té una gran varietat de matisos, ja que En Rosing juga el «falset» amb una mestria singular. Si la mitja veu predomina en les composicions de la primera part del programa, en canvi en les cançons amoroses poguérem admirar tot l'esclat de la seva potència. Es una interpretació tan viva, tan plena de realitat, tan fortament expressiva, la del tenor rus, que no recordem pas altra que la iguali entre els artistes dedicats al gènere purament líric. Ja se suposa, doncs, que a la escena l'art personal d'En Rosing pendria un relleu extraordinari.

L'auditori congregat dividírem al Palau visqué uns moments deliciosos que no oblidarà pas fàcilment. Fou, per tant, una vetllada memorable en els concerts dels amics. No cal dir, així les ovacions que es dedicaren a l'artista insuperable que ha trobat en el pianista Slonimsky el més just col·laborador. El corrent de simpatia que flui tot seguit entre els interpretes i l'auditori va anar creixent en el transcurs de la sessió, no obstant la fatiga ostensible del senyor Rosing, després de tres dies de viatge, ja que per la seva nacionalitat russa fou detingut l'artista a la frontera del Nord de la manera més arbitrària, sense que li valgüés el compromís contractat a Madrid per a una data fixa que els representants del Govern espanyol a Hendaya no li volgueren reconèixer per res.

El senyor Rosing excel·lí en totes les composicions del magnífic programa ofert, però tan viva impressió causà en algunes d'elles, que la repetició s'imposà després de la «Cançó d'amor d'un benedictí», de Mussorgsky i del «Moliner embriac», de Dargomijsky; havent d'afegir-se encara altres números al final de cada part. Foren aquests una dolçosa «Cançó de bressol», de Rachmaninow; una cançó índia molt característica i delicada de l'òpera «Sadko», de Rimsky-Korsak i la coneguda dansa «Hopak», del genial Mussorgsky.

No havent hagut temps material de fer imprimir la traducció catalana de les cançons inscrites en el programa — on al costat dels autors ja esmentats hi figuraven també els noms d'A. Rubinstein, Arensky, Nevstrow, Cui, Bagrinovsky i Glinka — algunes de les lletres foren llegides abans de l'audició respectiva pel secretari de l'Associació d'Amics de la Música, l'ignasi Folch i Torres, sent així més comprensible el sentit de l'obra.

Felicitem-nos de l'encert de la direcció dels Amics en l'organització dels concerts del present curs, tot desitjant que el retorn d'En Vladimir Rosing a Barcelona no es faci esperar gaire. — S.

Reial Acadèmia de Ciències i Arts

OBSERVATORI FABRA

Secció Meteorològica i sísmica

Setmana del 13 al 20 novembre de 1922, a les 8 hores.

Estació Meteorològica

Temperatura màxima, 12'5 graus el dia 15, a les 12 h.
Temperatura mínima, 3'2 graus el dia 19, a les 6 h.
Màxima velocitat absoluta del vent, 24 metres per segon el dia 16, a les 22 h. 50 m. del NE.
Pluja total en mil·límetres, 0'0 els dies 0 i 10.
Saturació de l'aire, 4 hores en total.
Humitat relativa inferior a 50 per 100, 7 hores en total.
Humitat relativa mínima, 45 per 100 el dia 17, a les 20 h.

Estació sísmica

Dia 17.—A 11 h. 26 m. 56 s. començen les ones de segona fase d'un tremolor de terra, l'epicentre del qual dista uns 10.000 quilòmetres de Barcelona. El director de la Secció, Dr. Fontserè.

AUTORIZTEU LES NOTES DE LES QUATS ENS PREGUEN LA PUBLICACIO AMB UN SEGELL O UNA FIRMA QUE ENS SIGUI CONEGUDA

NOTÍCIES DE LA PENÍNSULA

(Telegramas i conferències de LA VEU)

DE LA PRESIDENCIA

Madrid 20, 2 tarda. El sotsecretari de la Presidència, en facilitar avui als periodistes la costumada nota de les adhesions que es trameten al senyor Sánchez Guerra sobre la dissolució de les Juntas de Defensa, els ha llegit, entre altres, el següent telegrama:

«En trepitjar terra espanyola de tornada d'Amèrica, saludem a l'il·lustre cordovès pel seu gran èxit com a governant i com a patriota. — Enric i Juli Romero de Torres.»

Ha afegit el sotsecretari que s'havien rebut telegrames d'Orlans sol·licitant que es prohibeixi la importació del canem italià.

Preguntat sobre el Consell d'aquesta tarda, ha manifestat que no tractarà de res interessant.

— Es parlarà del senyor Millan de Priego?

El sotsecretari no ha contestat.

DE GOVERNADÓ

El ministre de la Governació ha manifestat que no passava novetat a Madrid ni a províncies.

— Tampoc hi ha novetat en els alts llocs de la policia? — ha preguntat un reporter, al·ludint al senyor Millan de Priego.

— Absolutament res.

A províncies, segons el ministre, està gairebé restablerta la normalitat.

Ha acabat anunciant que a dos quarts de cinc de la tarda es reunien els ministres a la Presidència, per a celebrar Consell.

L'ALT COMISSARI

A la una de la tarda s'ha celebrat al ministeri d'Estat un banquet de comiat en honor de l'alt Comissari, general Burguete.

Al banquet hi han assistit, ultra el festejat, el President del Consell, els ministres de Marina i Estat, sotsecretaris de Guerra i Estat, general Castro Girona, cap de la Secció del Marroc, del ministeri d'Estat i cap del Gabinet diplomàtic.

Després de l'àpat es parlà, com era natural, del problema del Marroc.

L'alt Comissari tornà a Tetuan el dimecres o el dijous.

MITING

Al teatre de la Comèdia se celebra ahir, diumenge, l'anunciament miting organitzat per l'Associació de veïns de Madrid, per a demanar la prorruga del Reial decret sobre llugers.

Feren ds de la paraula el President de l'Associació, senyor Guerra Morayta, i els senyors Inas Belando, Díaz de la Cebosa i els regidors de l'Ajuntament de Madrid senyors García Cortés i Eustaquí Martínez, aquest últim en representació de l'alcalde.

Tots els oradors demanaren la prorruga del decret sobre llugers, única defensa que tenen els llugers contra els excessos dels propietaris.

SESSIO ACADÉMICA

A l'Acadèmia de Ciències Naturals, Exactes i Químiques, se celebrà ahir la solemne obertura del curs de 1922-1923.

El secretari general llegí una memòria detallant els treballs realitzats durant el curs anterior i dedicant un sentit record a don Amós Salvador i altres acadèmics morts.

A continuació llegí l'acadèmic don Joaquim Maria Castelnau un discurs titulat: «Podem explicar-se químicament els fenòmens escudials de la vida?».

LA «GACETA»

La «Gaceta» publica:

Del Ministeri de Finances. — Reial decret autoritzant al ministre d'aquest departament perquè presenti a les Corts un projecte dels de prestatges generals de l'Estat per a l'any econòmic de 1923-24.

Reial ordre d'Instrucció pública autoritzant els catedràtics i funcionaris dependents d'aquest Ministeri, que han estat invitats per l'Institut Nacional de Previsió perquè prenguin part a la Conferència Nacional d'Assurances de malalties, invalidesa i maternitat que se celebra a Barcelona els dies 20 al 26 del mes actual.

De la Fiscalia del Suprem. — Circular als fiscals de les Audiències sobre les suspensions de pagaments

De Finances. — Anunciant haver-se posat en circulació obligacions del Tresor al portador emeses a la data de 15 d'octubre de 1922 al venciment d'un any, segons el detall que es publica.

Reial ordre d'Instrucció pública resolent les reclamacions contra la proposta provisional de la tercera i última part del concurs general de trasllat publicat al Butlletí Oficial de 17 d'octubre propassat.

LA COMISSIO DE RESPONSABILITATS

Madrid, 20, 415 tarda. El president de la Comissió parlamentària que entén en l'examen de l'expedient Picasso, senyor Alvarado, ha dirigit una carta al senyor Marín, també de la Comissió, anunciant-li que presenta la dimissió per creure que ell no pot a-seure's demà al cap del banc de la Comissió, després d'haver obtingut més vots als elements conservadors, quan ell opina que han d'exigir-se responsabilitats.

El diputat, marí senyor Lequerica, que forma part també de la Comissió parlamentària de l'expedient Picasso, que com es recordava estava absent quan es signaren les ponències, ha dit aquesta tarda que ell no posa la seva signatura al peu de la ponència conservadora, complint un deure de consciència, perquè no està conforme amb el criteri que se sustenta en la dita ponència.

DESPATX AMB EL REI

A l'hora de costum ha estat al Palau aquest matí el senyor Sánchez Guerra, per a despatxar amb el Rei, romanent a la Cambra regia més d'una hora i mitja.

A la sortida els periodistes li han preguntat:

— Ha firmat algun Decret important?

El President del Consell, amb visible mal humor, s'ha limitat a contestar:

— No; no he firmat res.

Després han despatxat amb el Rei els ministres d'Estat i Gràcia i Justícia, els quals no han fet cap manifestació a la sortida del Palau.

COMIAT

L'alt Comissari, acompanyat de la seva muller i filles, ha estat al regi al·càsser.

En sortir ha dit que s'havia limitat a acomiadar-se del monarca, puix pensa marxar el dimecres cap al Marroc.

El general Castro Girona també s'ha acomiadat del monarca.

NOTES DEL PALAU

L'ex-ministre senyor Prado Palació ha presentat al Rei el pintor italià Salvatico, que farà un retrat del sobirà destinat al Museu de Jaen.

La Reina, amb la seva dama d'honor, ha estat aquest matí al Palau de Gel.

Ahir, amb motiu del seu sant, la infanta donya Isabel fou felicitada per tot el Govern i elements oficials.

A l'oratori del seu palau es digué una missa, oficiant el bisbe de Sio, a la qual assistí tota la família reial.

EL «JAIME I» I EL «REINA REGENTE»

Devant l'accident esdevingut al cuirassat «Jaime I» en algues de Constantí, per topar amb un vapor italià, el ministre de Marina ha disposat que surti cap aquelles algues el creuer «Reina Regente».

LA SITUACIO POLITICA

Madrid, 20, 515 tarda. Des de les primeres hores de la tarda i poc després de sortir el cap del Govern de despatxar amb el Rei, ha començat a córrer el rumor, que ha estat el tema dels comentaris del Congrés, aquesta tarda, de possibles esdeveniments que impedirien que demà celebrassin sessió les Cambres.

Ningú justificava el fonament de tan greu rumor, però eren comptats els que es decidien a donar un desmentiment rotund; i és que la discussió de les responsabilitats de la desfeta del Marroc, a base d'una informació especial i amb la intervenció d'una comissió parlamentària, és cosa tan desusada; tan fora de les nostres practiques polítiques, que la novetat del cas encara que no fos altra raó de més importància, determi-

na una perturbació, les primeres conseqüències de la qual amenacen l'estabilitat del Gabinet.

Pel que s'ha vist i potser ho encerten els que ho diuen, quan el senyor Sánchez Guerra en la seva lluna de mel amb les oposicions va decidir-se a remetre a les Corts l'expedient Picasso, es pensà que després hi hauria mitjans d'evitar la seva discussió: qui sap si, com sospitava el comte de Romanones, no tornarien a reunir-se les Corts actuals. Però, les coses han vingut d'una altra manera, que és que es feu en una bona tarda, per a fer veure que es feia, de tràmit en tràmit, ha arribat a convertir-se en una dificultat enorme, aclaparadora, per al Govern i probablement per a tot el partit conservador.

El senyor Sánchez Guerra es troba en aquesta situació: negoci del suplicator Berenguer i exculpació dels senyors Allendesalazar, Leizaola i Eza, o divisió de la majoria; pels dos camins es va a la dimissió.

Com que la situació és tan clara, els augurs lugubres per a la vida del Govern, troben fàcil ressò en la credulitat de les gentes, que, com deiem al començament, creuen possible que demà no es reunixin les Cambres.

Realment, si és cert el disseny d'allargament de la vida de l'actual Parlament, no hi ha altre camí que el d'evitar la votació del Congrés o del Senat. Està clar que això porta aparellada la dimissió del senyor Sánchez Guerra.

Però, el pitjor és que l'expedient és al carrer i la dolor i la vergonya dels dies d'Annua s'ha refermat, potser amb més força contemplant la ineficàcia de l'esforç que es va demanar a Espanya per a reparar la desfeta.

EL PRESIDENT DEL CONGRES

Demà es plantejarà al Congrés una qüestió prèvia.

El comte de Bugallat preguntarà a la Cambra si, tota vegada que es van a discutir actes del Govern del que ell havia format part, la Cambra considera que ha de continuar a la presidència del Congrés, o passar al seu escó.

A L'ENTRADA DEL CONSELL

Poc després de dos quarts de cinc han quedat reunits els ministres en Consell, a la Presidència.

Portava el ministre d'Estat les fotografies de l'edifici que el Govern del Perú ofereix per a la Legació d'Espanya.

Ha al·ludit després a una revisita ofensiva per a Espanya, que s'està representant a París i ha dit que havia cridat l'atenció de l'ambaixador de França a Madrid, perquè aquest és un assumpte que no pot resoldre's en 24 hores.

Ni el president del Consell ni els altres ministres han fet manifestacions d'interès, puix el d'Instrucció no tenia noves notícies sobre el conflicte estudiantil.

DE GUERRA

El «Diario Oficial del Ministerio de la Guerra», publica les següents disposicions:

Disposant el passe a la situació de reserva del coronel de cavalleria don Amadeu Pérez Lozano.

Convocant a oposicions per a cobrir 90 places d'alferes alumnes de l'Acadèmia de Sanitat Militar.

Destinant a diversos caps i oficials als grups de forces regulars d'Albuernas, Larraix i mehalla jafiana.

D'ESPORT

Ahir jugaren un partit de futbol el Betis F. B. i la Unió Esportiva de Madrid, resultant vencedor el primer per un gol a zero.

El segon partit fou també jugat pel Betis contra la Primitiva Amistat. Per dos gols a zero, guanyà el Betis.

A Vigo jugaren la selecció centro-madrilenya i la selecció gallega, quedant vencedors els primers per 4 gols a zero.

LLS ESTUDIANTS

Els estudiants han continuat avui en la mateixa actitud, no entrant a classe.

Han celebrat la seva acostumada reunió a la Facultat de Medicina, en la qual el president dels estudiants de Medicina, senyor Sánchez, ha llegit les adhesions que es rebien de províncies. Entre els telegrames en figura un

de Lovaina, en el qual els estudiants espanyols i americans que cursen allí aproven l'actitud adoptada pels estudiants madrilenys.

Preguntat després si entre els presents n'hi ha algun que hagi estat agredit o hagi presenciat les agressions de la força pública per a fi-gurar com a testimoni davant del jutjat.

S'apunten 14 escolars.

El senyor Noguera dona compte de l'atropellament comès amb el seu germà, don Joaquim, catedràtic de Guadalajara, dient que en fer constar aquest la seva qualitat de professor fou insultat.

Agraïx al senyor Carracedo i a l'Ateneu l'haver declarat que la Universitat i l'Ateneu fan seu el greuge i procediran judicialment.

Entre grans aclamacions, s'acorda trametre la seva entusiasta adhesió al dit professor.

El senyor Gallego Caldero, alumne de Medicina, relata la forma en que foren delinqüents i que fou agredit el senyor Maestre, fill de l'ex-ministre.

Fan ds de la paraula diversos oradors, alguns atacant els catedràtics que figuren com a ministres en el Gabinet actual, els quals — diuen — s'han divorciat de l'opinió pública, ja que l'opinió està amb nosaltres.

Després el senyor Sánchez dona compte que els senyors millorari llevat del senyor Agulló, al qual se li ha infectat la ferida.

També diu que la manifestació projectada per a ahir no pogué celebrar-se per necessitar-se per a això l'autorització del Govern.

Termina dient que el Comitè visita ahir el ministre de la Governació, el qual els parla dels incidents esdevinguts negant-se el Comitè a seguir la dita conversa, advertint-li que anaven a demanar-li penes per a celebrar la manifestació.

Aquesta probablement se celebrà el dimecres, doncs pensen obtenir el permís avui. La manifestació sortirà de l'Hipòdrom i continuarà fins a la Castellana, on donaran les conclusions al senyor Sánchez Guerra. Al davant de la manifestació hi aniran els catedràtics de la Facultat de Medicina.

LES DISSOLTES

COMISSIONS INFORMATIVES

Madrid, 20, 615 tarda. Les dissoltes Comissions Informatives Militars han expressat el seu desig d'ésser rebudes en audiència pel Rei.

El Rei ha accedit a la petició, indicant que les rebrà separatament, per Armes.

EL COMITE PACIFISTA

Madrid, 20, 830 nit. L'advocat En Cels Joaniquet, en nom del Comitè Pacifista (que compta amb més de 40.000 adhesions, entre les quals hi ha nombrosos municipis, inclosos de capitals), ha remès una exposició al cap del Govern, i còpies als presidents del Congrés i del Senat, en la qual se sol·licita ço que segueix:

«Que s'atengui, amb el més cabdal i fonamental dels assumptes de l'Estat, el de les responsabilitats pels fets esdevinguts al Marroc, anteriors i posteriors a la catàstrofe d'Annual, i especialment les que previnguin d'abandonar d'inexcusables deures o d'aquella falta de meditació que cada un dels diversos càrrecs i responsabilitats d'aquests requereix.»

EL GOVERN I EL DEBAT SOBRE LES RESPONSABILITATS

Amb referència a informes recollits de determinats ministres, aquesta nit «La Correspondencia» assegura que el Govern continua tranquil·l davant els pròxims debats parlamentaris. I assegura:

«Les últimes dificultats que s'han tractat de crear al Govern han estat ben públiques; però el Govern continuarà el camí que es va traçar, fent cara a les dificultats a plena llum en les Corts.»

Al Congrés el Govern estarà atent a la discussió de l'expedient Picasso; però no es cregué que la seva intervenció sigui constant; la tindrà en el moment en que el cap del Govern la cregui oportuna, però la limitarà tant com pugui, no perquè la rebutgi, sinó per la seva posició especial en tan magna qüestió. En el precís instant en què ho consideri necessari, el se-

nyor Sánchez Guerra, fugint de al·lucinations equivoques, fixarà amb tota claredat la postura del Govern.

Quant al suplicatori per a processar En Berenguer, el Govern es decantarà per la concessió, però aquesta actitud no prejutja cap mica el resultat de l'acció judicial incoada».

EL CARBO ANGELES

El ministre de Finances portarà demà a la signatura regia un decret sobre la manera d'aplicar les 7.500 tones de carbó que haurà d'introduir-se amb drets reduïts i forma de concedir la prima als consumidors de carbó nacional al litoral.

FIRMA DE GRACIA I JUSTICIA

Nomenant per a l'església i bisbat d'Osca a Fray Mateo Colón Canals.

Id. bisbe prior de les Ordes militars a don Narcís Estenag.

Id. capellà de la Real de San Fernando de l'església de Sevilla, a dos Josep Sebastia Baldran.

Aprovant el projecte d'obres de terminació de la presó central d'Alacant.

Id. el projecte d'obres per a la construcció d'una presó preventiva a Alacant.

Id. el projecte d'obres per acabar la presó central del Port de Santamaría.

A LA MEMORIA DEL PRINCEP DE MONAC

Per a honorar la memòria del príncep Albert de Monac aquesta tarda ha celebrat sessió pública la Reial Societat Geogràfica.

Ha presidit l'acte, al qual han assistit gran nombre d'acadèmics i nombrosíssima i selecta concurrència, el president de l'Acadèmia, general Suárez Inclán.

Oberta la sessió pel president, ha fet ds de la paraula el notable oceanògraf don Odón de Buen, qui ha desenvol·lat el tema «Vida científica del príncep de Monac».

Aquesta és — ha dit el conferenciant — la primera de les conferències que en proposo de dotar sobre la múltiple activitat del príncep de Monac.

En aquesta s'ha referit tant sols, el senyor De Buen, a la part científica. Des que el príncep de Monac començà els seus estudis oceanogràfics, estigué en constant comunicació amb els homes i amb les entitats que es dediquen, a Espanya, a aquesta mena d'estudis. En 1912 va donar a Espanya una conferència davant la família reial.

Fent gala dels seus profunds coneixements oceanogràfics, el senyor De Buen ha parlat dels moltíssims treballs realitzats en la seva vida científica pel príncep Albert, posant de manifest la sòlida cultura que posseïa.

El senyor De Buen ha estat molt aplaudit.

UN LLIBRE SOBRE LES JUNTAS DE DEFENSA

Madrid, 20, 915 nit.

Don Josep Lluís Coello de Portugal ha publicat un llibre titulat «Les Juntas de Defensa». — Com perdí mi carrera militar».

En el llibre es diu que, quan es feu públic l'informe del Consell Suprem sobre la sentència del tribunal d'honor que expulsava de l'exercit els alumnes de l'Escola superior de Guerra, el director de les Juntas envià emissaris a la resta de la Península per atar l'oficialitat i es dirigí al ministre de la Guerra, donant-li un termini de 72 hores perquè resolgués l'assumpte, amenaçant que es deixarien de fer guardies a Espanya.

La Junta regional de cavalleria de determinada regió, que fou requerida per la d'infanteria per a sumar-se al moviment si no eren expulsats de l'exercit els alumnes de l'Escola Superior de Guerra, contestà, segons acta que es publica en el llibre del senyor Coello de Portugal, que es planyia de l'actitud en què s'havia posat l'arma d'infanteria, estant disposada, la cavalleria, a posar-se sempre dintre la més estricta disciplina, donant les ordres a les Juntas locals per a mantenir aquesta disciplina, acatant les ordres de la superioritat i entrevistant-se, a l'efecte, el president, amb els de les altres armes i cossos de la guarnició.

Publica la carta que un coronel qui manava regiment dirigí al president de la Junta d'infanteria, senyor Martínez Raposo.

En aquella carta es dirigiren cen-

De Lima estant

La dimissió del Ministeri.—La crisi financiera.—La repercussió del conflicte d'Orient.

Un altre de subhasta d'una carretera a la «provincia» de Lleyda. Finances — Diversos expedients de concessió de crèdits extraordinaris mitjançant projectes de llei. Dues autoritzacions de compra de màquines de gravats i estampat. Un altre de fixació de capitals. Un altre d'exemptió de cànon de superfície a un clos miner.

EN MILLAN ASTRAY

Segon. — El dia 2, al matí, s'avisarà als caps qui manen altres coses perquè no es sorprenguin dels esdeveniments que portarà a efecte l'arma de infanteria en col·lectivitat.

Tercer. — Guardar secret de les disposicions del Directori de la Unió fins a les nou del matí del dia 3.

La carta acaba dient que els acords encara li semblen poc a proporció de ço que el mal requereix.

Hi ha una P. D. en la qual s'advertix que el general els comanda dient que, si es pren algun acord sobre la qüestió candent, li ho advertiran a temps, i que seria probable que per declarar-se el locut s'establís l'estat de guerra.

Amb aquesta carta hi acompanya la còpia d'un manifest dirigit als espanyols invitant-los a no consentir que s'engueixi l'actual estat de coses, en què els senadors, diputats i regidors són càrrecs hereditaris.

Per això es donen regles perquè en el termini d'un mes els espanyols nomenin representants en els Ajuntaments i al Parlament.

En aquestes regles s'exigeix, entre altres coses, per a ésser elegits, haver complert 40 anys, ésser casats o vidus, i sostenir família amb llur treball, sense herència ni dot matrimonial.

Les eleccions municipals haurien de celebrar-se el diumenge dia 21 de desembre i les de representants del país el 4 de gener de 1920.

Els que no votessin serien expulsats del Reialme, i embargats llurs béns.

Una vegada elegits els representants del país es reuniran a Madrid, assenyalant el càstic dels culpables de la ruïna en què es troba la nació, i s'elegerà el Govern i es determinarà la Constitució que hauria de tenir Espanya.

Els representants del país serien 576, distribuïts en aquesta forma: 515 jutjats de primera instància, 11 Universitats, 12 Audiències territorials, 9 arquebisbats, 12 delegacions d'Hisenda, 10 capitania general, 4 departaments marítims, un cap de policia, un inspector de Correus i un inspector de Telègrafs.

A LA MEMORIA D'EN MIQUEL S. OLIVER

El dia 30 se celebrarà a la sala d'actes de l'Ateneu de Madrid un homenatge a la memòria de don Miquel de los Santos Oliver.

Parlaran, entre altres oradors, els senyors Ossorio i Gallardo, Ruiz Pablo, Bassegoda i els germans Quintero.

EL CONSELL DE MINISTRES

Madrid, 20, 10'30 nit. El Consell ha acabat a dos quarts de nou, facilitant-se'n la següent nota oficial:

«El ministre de Gràcia i Justícia dona compte al Consell de les línies generals del projecte de llei sobre lloguers, i en repara ximplars als ministres perquè en el termini més curt possible formulin les observacions que creguin produïdes.

Queda aprovada la pròrroga del Relat decret vigent, que es publicarà en moment oportú.

Després s'examinaren nombrosos expedients de diversos departaments, que es consignen en l'adjunta relació.

Després el ministre d'Estat feu una minuciosa exposició d'assumptes pendents al seu Ministeri que ocuparen molta estona l'atenció del Consell, més que per llur importància, per llur nombre.

Seguidament el Consell s'és assabentat, amb gran satisfacció, dels detalls relatius a l'esplèndida casa donada pel Govern peruà per a instal·lar-hi la Legació d'Espanya, estudiant-se al procediment per a procedir a l'adquisició del corresponent mobiliari.

Es despatxaren els següents expedients:

Governació. — Dos expedients de concessió de la Medalla de Sotriments per la Pàtria.

Un altre d'adquisició d'avions i cuines de campanya.

Algunes obres de casernes.

Foment. — Expedient de subhasta de diferents troços del ferrocarril de Fortuna a Caravaca.

Un altre d'electrificació de la línia de Ríol a Puigcerdà.

Un altre de subhasta d'una carretera a la «provincia» de Lleyda. Finances — Diversos expedients de concessió de crèdits extraordinaris mitjançant projectes de llei. Dues autoritzacions de compra de màquines de gravats i estampat. Un altre de fixació de capitals. Un altre d'exemptió de cànon de superfície a un clos miner.

El fet més sobresortint del dia és la dimissió del president del Ministeri, senyor Leguía Martínez, que durant tres anys consecutius ha portat la direcció de l'actual Govern del senyor August B. Leguía.

Són moltes les coses que es murmuren, i n'hi ha una que mereix l'atenció primordial: el fet d'haver-se aprovat a les Cambres Representatives la reforma de la Constitució, en el sentit de poder ésser reelegit el president del Perú, en una nova etapa presidencial, tirant per terra les il·lusions de poder presentar la candidatura a la Presidència el ministre del Govern al·ludit, senyor Leguía i Martínez.

A les moltes inquietuds imperants, aquesta disparitat de criteris ve a sumar-hi una nova lluita d'interessos polítics que fan temer unes lluites entre família.

El temps vindrà a espargir l'atmosfera prenyada d'insubordinació, i, si ens és possible, ja n'assabentarem els llegidors.

La penúria fiscal és accentuada cada dia més, i el Govern cada dia té menys entrades, devent algunes quinzenes als servidors de l'Estat; i no és d'estranyar que la crisi sigui més aguda, a l'extrem d'ésser molt escasses, per no dir nul·les, les transaccions comercials.

Les empremtis projectats no s'han portat a terme; el contracte dels ferrocarrils no s'ha firmat; tot el que es creia poder portar a terme, ni s'ha començat tan sols; en fi, impera una paralització desesperant, i cada dia es succeeixen les fallides comercials, sembrant el pànic en el món comercial.

Per altra banda, el canvi és cada dia més desfavorable, gràcies a les especulacions dels acaparadors del diner, i així veiem com amb tot i que la balança comercial del Perú, amb Estats Units, l'últim semestre, ha donat un saldo favorable de més del 40 per 100 al Perú, el dòlar es cotitza a un preu més alt de com hauria de cotitzar-se; i, si tenim en compte que la borsa monetària del Perú

gira entorn del dòlar, essent cara aquesta moneda, resulten cares també, relativament, les altres monedes dels diferents països, agreujant encara més la terrible crisi que patim.

Les crítiques a l'actual ministre de Finances, senyor Rodríguez Dolanto, són crues i fortes, i amb justícia, car no és lògic que un ministre tingui certes contemplacions amb les cotitzacions de les monedes estrangeres, en contra dels interessos dels comerciants, que de rebot van en contra dels interessos del poble.

Esperem que es trobarà una solució per a millorar la situació d'ara.

Els successos de l'Orient europeu atrauen l'atenció general, i tothom creu imminent un perill d'un nou conflicte guerrer, que ningú desitja, perquè, encara que en aquesta part del Continent americà no s'hi feu la guerra, les salpicadures hi han arribat, i tot està en desordre, els negocis paralitzats, les fallides augmentant cada dia, i les cases que abans semblaven formals han deixat de ser-ho per la força de les circumstàncies.

Per aquí impera el criteri que els pobles cristians han d'unir-se i ajudar-se per encarar-se amb el perill de l'Islam, com si tornessin al temps de les Croades.

Són molts els qui no s'expliquen la samfaina d'algunes de les potències interessades en el conflicte, les quals repugnaven abir ço que avui posen en pràctica. Aquests fets ens venen a demostrar que, en la passada guerra, el que menys s'ha defensat han estat els ideals que ens predicaven, i que tots els pobles es mogueren, com ara es mouen, impulsats per un egoisme malsà i detestable, que porta al sacrifici les vides dels innocents, sacrificant milions d'intel·ligències.

LUIS G. FABREGA I AMAT

Lima (Perú), 7 octubre 1922.

El fet més sobresortint del dia és la dimissió del president del Ministeri, senyor Leguía Martínez, que durant tres anys consecutius ha portat la direcció de l'actual Govern del senyor August B. Leguía.

Són moltes les coses que es murmuren, i n'hi ha una que mereix l'atenció primordial: el fet d'haver-se aprovat a les Cambres Representatives la reforma de la Constitució, en el sentit de poder ésser reelegit el president del Perú, en una nova etapa presidencial, tirant per terra les il·lusions de poder presentar la candidatura a la Presidència el ministre del Govern al·ludit, senyor Leguía i Martínez.

A les moltes inquietuds imperants, aquesta disparitat de criteris ve a sumar-hi una nova lluita d'interessos polítics que fan temer unes lluites entre família.

El temps vindrà a espargir l'atmosfera prenyada d'insubordinació, i, si ens és possible, ja n'assabentarem els llegidors.

La penúria fiscal és accentuada cada dia més, i el Govern cada dia té menys entrades, devent algunes quinzenes als servidors de l'Estat; i no és d'estranyar que la crisi sigui més aguda, a l'extrem d'ésser molt escasses, per no dir nul·les, les transaccions comercials.

Les empremtis projectats no s'han portat a terme; el contracte dels ferrocarrils no s'ha firmat; tot el que es creia poder portar a terme, ni s'ha començat tan sols; en fi, impera una paralització desesperant, i cada dia es succeeixen les fallides comercials, sembrant el pànic en el món comercial.

Per altra banda, el canvi és cada dia més desfavorable, gràcies a les especulacions dels acaparadors del diner, i així veiem com amb tot i que la balança comercial del Perú, amb Estats Units, l'últim semestre, ha donat un saldo favorable de més del 40 per 100 al Perú, el dòlar es cotitza a un preu més alt de com hauria de cotitzar-se; i, si tenim en compte que la borsa monetària del Perú

gira entorn del dòlar, essent cara aquesta moneda, resulten cares també, relativament, les altres monedes dels diferents països, agreujant encara més la terrible crisi que patim.

Les crítiques a l'actual ministre de Finances, senyor Rodríguez Dolanto, són crues i fortes, i amb justícia, car no és lògic que un ministre tingui certes contemplacions amb les cotitzacions de les monedes estrangeres, en contra dels interessos dels comerciants, que de rebot van en contra dels interessos del poble.

Esperem que es trobarà una solució per a millorar la situació d'ara.

Els successos de l'Orient europeu atrauen l'atenció general, i tothom creu imminent un perill d'un nou conflicte guerrer, que ningú desitja, perquè, encara que en aquesta part del Continent americà no s'hi feu la guerra, les salpicadures hi han arribat, i tot està en desordre, els negocis paralitzats, les fallides augmentant cada dia, i les cases que abans semblaven formals han deixat de ser-ho per la força de les circumstàncies.

Per aquí impera el criteri que els pobles cristians han d'unir-se i ajudar-se per encarar-se amb el perill de l'Islam, com si tornessin al temps de les Croades.

Són molts els qui no s'expliquen la samfaina d'algunes de les potències interessades en el conflicte, les quals repugnaven abir ço que avui posen en pràctica. Aquests fets ens venen a demostrar que, en la passada guerra, el que menys s'ha defensat han estat els ideals que ens predicaven, i que tots els pobles es mogueren, com ara es mouen, impulsats per un egoisme malsà i detestable, que porta al sacrifici les vides dels innocents, sacrificant milions d'intel·ligències.

LUIS G. FABREGA I AMAT

Lima (Perú), 7 octubre 1922.

L'obra social de la Caixa de Pensions

DUES NOVES INSTITUCIONS

La Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvi feu diumenge la inauguració de dues noves obres socials fundades per ella: L'Institut Català per a la rehabilitació de Mutilats, i l'Institut Català per a cecs, aprofitant la presència a Barcelona, dels delegats de l'Institut de Previsió i de les seves caixes col·laboradores.

Per tal d'assistir a aquests actes es reuniren a l'edifici de la Caixa de Pensions, el seu president, senyor Ferrer i Vidal, els consellers senyors Albó, Garriga Massó, Bastardas, Bartrina, Ferrer Bertran, Monegal, i el director senyor Moragas.

Hi havia també el conseller delegat de l'Institut de Previsió, senyor Maluquer i Salvador; el president del Consell de Sanitat, doctor Pulido; el senyor Salillas, president accidental de l'Institut de Previsió; el senyor Iranzo, de la Comissaria general d'Assurances; els senyors Mon Pascual i Sastre, inspector i sub-inspector del Retir Obrer; els senyors Boix i Sanguis, secretaris de la Conferència d'Assurances; l'actuari belga, senyor Lefranc; el senyor Ferrer Smith, president de la Federació de Germanys; els senyors Sorigué i Duran, de la comissió assessora del Retir Obrer; el senyor Ginzain, de la Caixa d'Estalvis de Bilbao; el doctor Polo Benito, de la Caixa d'Extremadura; els senyors Aznar i Valvàs, de l'Institut de Previsió, i altres.

Des de la Caixa de Pensions, es reuniren tots a l'edifici que la mateixa construeix al carrer d'Ortiguera i plaça de Junqueres, entrant-se primerament a l'Institut Català per a la rehabilitació de Mutilats, on recorren totes les dependències, especialment el taller que hi ha als baixos i en el qual s'hi contrueixen els aparells per als mutilats.

Es director de l'Institut l'enginyer Joan A. Cus i Vidal, mutilat de tots dos braços i que pot treballar quasi normalment gràcies als aparells que porta col·locats. El senyor Cusi, després d'anar a estudiar els darrers sistemes de l'obra per a mutilats, a

França, Alemanya i Itàlia, els ha perfeccionat creant-ne un de nou del qual la Caixa de Pensions en té la patent.

L'Institut construeix els aparells per a un mutilat després d'haver procedit a un estudi de la mutilació. Els serveis de l'Institut són retribuïts per les persones que poden pagar, i amb el producte d'aquests es col·loquen gratuïtament aparells a persones pobres.

Visitades aquestes dependències, els reunits passaren a l'Institut Català per a cecs, dirigit per N'Andreu Domínguez, el qual, malgrat ésser cec, té una cultura extensa i posseeix un domini complet de la inspecció pel sistema Braille.

En aquest Institut hi ha la Biblioteca-escola per a cecs; la impremta i locals per a instal·lar-hi el taller cooperatiu. La impremta edita llibres per a cecs seguint el sistema Braille, i fa també la «Revista Mensual Braille Hispano Americana», la qual compta amb molts subscriptors cecs.

Davant dels visitants el senyor Domínguez preparà la impressió d'un plec, record de la inauguració.

Diu aquest plec:

«Institut Català per a cecs, organisme de la Caixa de Pensions. Record de la inauguració d'aquest Institut el 19 de novembre de 1922 per a solemnitzar la presència a Barcelona de les altes representacions de l'Institut de Previsió i de les Caixes col·laboradores, amb motiu de la Conferència d'Assurances per a malalties, invalidesa i maternitat.»

Acabada la visita, els reunits es dirigiren a l'església de Sant Francesc, en la qual el degà dels catedràtics de Plasència, doctor Polo Benito, director de la Caixa d'Estalvis d'Extremadura, va dir una missa.

Sortint de l'església, els reunits es dirigiren en automòbil a l'Hotel Metropolita de l'Avinguda del Tibidabo, on va tenir lloc un dinar de companyonia que va transcórrer molt animadament i sense discursos.

Acabat el dinar, els comensals es dirigiren a l'Asil Empar de Santa Llu-

cia, altre organisme de la Caixa de Pensions, en el qual se celebrà un concert que anà a càrrec de Na Concepció Badia d'Agustí (cant), Maria D. Cortinas (arpa), Maria Pujol (piano), Josep Caminals (piano), i Orfeo de les cegues de Santa Lluïa.

S'havia confeccionat un programa de cançons i peces de música clàssica que els intèrprets executaren molt acuradament. Finalment, l'Orfeo executà unes quantes cançons populars que foren molt aplaudides.

La festa de Sta. Cecília

Serà gràt als devots de la Litúrgia i del Cant gregorià, saber que enguany la festa patronal de la Música Sagrada serà també celebrada solemnialment amb aquest caràcter a l'església parroquial de Santa Maria de Jesús de Gràcia.

Per tal que hi puguin assistir-hi els nombrosos fidels que en tantes esglésies de la ciutat practiquen la pietat segons les supremes normes eclesíastiques, serà celebrada a les set del matí de demà, dimecres, cantant-se la Missa «Cum jubilo, Kyrie Alne Pater i Credo. Tant en aquestes parts com a les pròpies de la missa, especialment a l'Introït «Loquebar» i Alleluia són invitats a cantar-hi tots els fidels que hi assisteixin. Hi haurà Comunió general, durant la qual, es cantarà l'Himne Adoro te devoto. Després per acció de gràcies, l'Antífona «Trium puerorum» i el Cantic Benedicte. Farà el sermó el doctor Lluís Carreras.

Els Pomells de Joventut

NOUS POMELLS DE JOVENTUT

- 726. — «Gomma», de Torruella de Montgrí, senyoretes.
- 727. — «Stella Matutina», de Barcelona.
- 728. — «Poncelletes d'Egara», de Terrassa, senyoretes.
- 729. — «Visca sempre la Pàtria», de Barcelona (G.), joves.
- 730. — «Flores Ignacianes», de Manresa, joves.
- 731. — «Donzelles salvatanes», de Santa Coloma de Farnés, senyoretes.
- 732. — «Niada», de Barcelona (G.), mixte.
- 733. — «Poncelletes del nostre Casal», de Barcelona, senyoretes.
- 734. — «Corallins de la Verge», de Calella, senyoretes.
- 735. — «Roselles encisades», de Llinas del Vallès, senyoretes.
- 736. — «Creuats de Montmeló», de Montmeló, joves.
- 737. — «Fills de Catalunya», de Barcelona, joves.
- 738. — «Espigues i gallaretes», de Manlleu, mixte.
- 739. — «Flors pirenenques», de Ribes, senyoretes.
- 740. — «Argimont», de Santa Coloma de Farnés, senyoretes.
- 741. — «Ram d'olivera vidualenc», de Puigregit (Colònia Vidal), senyoretes.
- 742. — «Borrallons de neu», de Manresa, senyoretes.
- 743. — «Amigues d'En Patufet», de Manresa, senyoretes.
- 744. — «El més petit de tots», de Manresa, senyoretes.
- 745. — «Lliris i esteis», de Barcelona (G.), senyoretes.
- 746. — «Oriolà», de Barcelona, joves.
- 747. — «Bon Mot», de Santa Coloma de Farnés, joves.
- 748. — «Joves de Farnés», de Santa Coloma de Farnés, joves.
- 749. — «Sant Salvador», de Santa Coloma de Farnés, joves.
- 750. — «Amores de Sentmenat», de Sentmenat, joves.

CAMISERIA SANS
Boqueria, 32
Gran baratura de preus

LES TERRES CATALANES

VALENCIA

Festes valencianistes a Nostra Pàtria, de la Vega Alta. — La primera publicació del III Congrés d'Història de la Corona d'Aragó.

Completats quatre anys d'existència i d'actuació, Nostra Pàtria de la Vega Alta organitzà per al dissabte i diumenge últims, uns festeigs de commemoració, als quals addicionà el de la inauguració de la bandera valenciana, que el soci En Rafel Gayano ha ofert a l'entitat.

L'estatge social presentava, reformat, un excel·lent aspecte, per les seves majors comoditats. Demés del nou decorat i servei de cafè, s'ha instal·lat telèfon i s'ha reunit una interessant biblioteca. L'expressament s'ha col·locat una artística vitrina, on ha de servir-se la formosa reproducció de la Senyera que havem dit.

El dissabte darrer, doncs, de matí, hagué «despertada», consistent en el dispar d'alguns masclets i desfilada d'una banda, que tocà pels voltants alegres «pasodobles», i al migdia, repartiment de bons als pobres.

A la nit tingué lloc una vetllada, en la qual se serví un te d'honor als reunits, entre els quals hi figuraven representants de la Unió i Joventuts Nacionalistes, «Nostra Pàtria» i Agrupació Escolar Nacionalista.

Quan acabà aquest, el president de Nostra Pàtria, senyor Colomer Vidal, saludà als valencianistes de la ciutat, i de la Vega que havien acudit a solemnitzar l'acte de fer remesa a la Societat de la bandera, pel donant senyor Gayano, del qual féu el degut elogi.

Li contestà tot seguit el senyor Gayano, molt corprès i agraït, fent ofrena de la senyera i remarcant l'actuació de Nostra Pàtria en els quatre anys que compta de vida. En acabar, fou ovacionat.

A continuació, el jove propagandista En Vicens Tomàs Martí féu constar l'adhesió a l'acte del regidor republicà En Ricard Muñoz Carbonero, i llegí una lletra del diputat provincial En Francesc Moliner, en el mateix sentit.

Remarcà, després, que parlava en representació de les entitats valencianistes, i en nom de totes elles tornà el president de Nostra Pàtria idèntica salutació i abraçada, cordials.

Refé, així mateix, les glòries tradicionals de la nostra Senyera, de la qual digué que si avui estava calçada, dia vindrà que volejarà al vent, en senyal de llibertat, com esdevingué amb altres banderes dels pobles d'Europa.

Entusiàstics aplaudiments premien el parlament del senyor Tomàs Martí.

Va seguir-los en l'ús de la paraula En Maximilia Thous, qui coincidí amb el senyor Gayano en recordar la fundació de l'entitat i en constatar que l'esforç no havia estat debades, pronunciant, al final, inspirats parafrases d'entusiasme a la Senyera. El senyor Thous fou xaradorosament aplaudit.

Cloqué l'acte, el president de Nostra Pàtria, glosant els conceptes patriòtics dels oradors i oferint treballar per a retornar-li l'antic prestigi a l'ensenyà patria.

A l'endemà, diumenge, dia 12, al matí, xamoses damiselles del veïnatge, repartiren almoines als pobres. Mentrestant, una banda de música executà diferents peces valencianes.

Al migdia arribaren dos nobres grups de la Joventut i Unió Valencianistes, i acte seguit va començar l'alta festa organitzada de Promesa de fidelitat a la Bandera valenciana.

Amb escaients frases obri la sessió el president, senyor Colomer Vidal, fent ressaltar l'amor dels socis a bandera, a la qual prometien fidelitat.

Parlà, després, el senyor Gayano, abundant en els mateixos termes que l'anterior, però, a més a més, palesant el desig que Nostra Pàtria sia un fogar potent que irradiï per tot arreu les aspiracions valencianistes.

El president de la Joventut Valencianista, N'Adolf Pizcueta, va dedicar un lric parlament d'exaltació a la bandera, que entusiasma als presents, oint, per això, molts aplaudiments.

El propagandista En Vicens Tomàs Martí, després d'un vibrant exordi patriòtic, va oferir-se per a donar cursos populars d'Història, en forma senzilla, per tal de facilitar el coneixement de les nostres grandeses i matriugances, i contribuir així al des-

vetllament de les noves consciències valencianes, per qual cosa merescut sorollosos aplaudiments.

Els va seguir en l'ús de la paraula el president de la Unió Valencianista, N'Ignasi Villalonga, el qual pronuncià un eloqüent discurs.

Agraeix els aplaudiments que li dediquen en aixecar-se, com adreçats a la Senyera, no a la seva persona.

Fa remarcar que en la crisi de patriotisme i d'idees que es pateix a Espanya, només la restauració de les nacionalitats ibèriques significa un ideal redemptor.

Posa atinats comentaris al moviment actual contra les Juntes de Defensa i a l'Assemblea Liberal de Saragossa darrera, així com a la desfeita del Marroc.

Constata que, en mig d'aquesta decadència, s'inicia ja a València una opinió favorable a les solucions de llibertat nacionalista. Mai no han actuat els partits polítics aquí amb un reconeixement de la personalitat del nostre poble, com el que ara manifesten. Mai no han tingut la sensibilitat d'avui les corporacions valencianes.

Però, amb tot i això, la llibertat dels pobles s'aconsegueix lentament, com a poc a poc creixen els arbres centenaris els quals, només han assolit tot llur desenrotllament, resisteixen el vent més fort i les tempestes més violentes.

En acabar el senyor Villalonga la seva brillant tasca, esclatà una forta ovació.

El president de Nostra Pàtria tornà a parlar per a recollir algunes al·lusions dels oradors, especialment l'ofertament del senyor Tomàs Martí, que va agrair en extrem, passant, després, a donar fi a l'acte amb uns sentidíssims paraules, que foren molt aplaudides.

Els socis de l'entitat celebraren tot seguit, en honor de la Junta de Govern, un àpat, en el qual prengueren sentent els valencianistes de la ciutat; a la tarda, va obsequiar a la maldada del barri amb un berenar, i a la nit tingué lloc una vetllada literària-musical amb la cooperació de la societat coral «El Miolet», disparant-se, quan terminà, una gran traca com a darrer número del programa.

La Comissió de Propaganda del III Congrés d'Història de la Corona d'Aragó acaba de publicar un elegant fascicle de tamany quart major, en el qual es llegeix la crida general adreçada al públic per la dita comissió, i la convocatòria i el Reglament disposats pel Comitè Executiu, que presideix el president de la nostra Diputació senyor Jiménez de Bentrosa.

Redactat el fascicle en llengua valenciana, termina amb una circular convidativa personal i el butlletí de inscripció. La coberta d'aquesta primera publicació de l'esmentat Congrés és tirada a dues tintes, i ostenta l'artístic segell adoptat pel mateix.

E. M. F.

València, 17 de novembre de 1922.

GIRONA

(Conferència de les 9 h de la nit)

EN RODOLF MATAS JORDA

De Sant Feliu de Guixols comunicant que ha seguit allí el doctor En Rodolf Matas Jorda, oriund d'a-

quella població i rector de la Universitat de Nova Orleans.

INCENDI

A la masia «Costa Roja» (terme de Sales de Llierca) s'hi ha declarat un incendi, que ha destruït tota la casa, salvant-se els que hi vivien, amb dues vaques i un ase. S'ignora l'import de les pèrdues ocasionades pel foc.

ALTRES NOVES

Un veí de Llopiu, anomenat Marian Comas Melins, ha estat robat en son domicili, una hora que no hi havia ningú. Li han costat un vertit, dos rellotges, 28 pessetes i roba interior. Els lladres han entrat per la finestra i s'ignora qui són.

Definitivament s'ha fixat el divendres vinent per al segon concert dels que organitzà l'Associació de Música, encarregat a l'eminent pianista Albert Pavoleski.

L'acabat propietari senyor Malagrida ha fet un donatiu de 1.000 pessetes perquè sigui destinat per l'Ajuntament a fins benèfics.

Ha estat nomenat inspector en cap del Timbre N'Eduard Gómez Centurion.

Al camp de l'Estadi jugaren ahir el Reserva de Badalona i la U. D. G. El resultat fou de 0 a 3 a favor del darrer.

S'està procedint a la instal·lació dels aparells de rentat i planxat als establiments de Beneficència de la Mancomunitat.

A Hostalets i Pierola

MITING NACIONALISTA

Tingué lloc a la Unió Regionalista, d'Hostalets i Pierola, l'anunciat miting d'afirmació nacionalista, organitzat per la Joventut Nacionalista del Districte V.

La sala de festes de la Unió, plena de gom a gom, aparegué endomassada amb profusió de banderes catalanes.

Acompanyaren els diversos oradors que prengueren part al miting, l'alcalde d'Hostalets, En Joan Vallès, qui presidí l'acte; En Julià Parcerisses, del Consell Directiu de la Unió, qui portava la representació del president En Jaume Ribas; els ferms nacionalistes, els germans senyors Pere i Josep Cucurella, que tant han treballat a Hostalets per a la propagació del nostre ideal; el president de la Joventut Nacionalista d'Igualada, senyor Valls, i altres importants elements de la vila.

TAQUIGRAFIA

CATALANA

DE

J. ELIAS JUBERT

El millor llibre de taquigrafia

De venda en totes les llibreries i en la nostra Administració

S'està esgotant la primera edició

El Llibre dels Infants

Primer grau de la sèrie graduada de llibres de lectura

Pel R. P. JOAN PROFITOS, Escolapi

Dibuixos de JOSEP OBIOLS

No pot faltar a cap escola de Catalunya

Demanen-lo a

l'Editorial Catalana, S. A., Escudellers, 10 bis - Barcelona

i a totes les bones llibreries.

TARRAGONA

(Conferència de les 9 de la nit)

SET CAMALICS ARRESTATS

Han ingressat a la presó set camalics, que hi sofriran l'arrest imposat per haver contravengut les ordres que tenen de no molestar els passatgers, i per cometre abusos en el transport dels equipatges.

EL PREU DEL PA

Dijous vinent seran posades altres tres taules reguladores del preu del pa, que anirà a 660 pessetes els 10 quilos, o sia, amb una rebaja de 4 cèntims per quilo en relació al preu a què el venen els fornors.

CAMPIONAT DE FUTBOL

Els partits de campionat jugats ahir han donat els següents resultats:

Atlètic Vallenc-Vilafranca: 0 a 3, a favor de l'últim.

Ibèric Tortosa-Valls Deportiu: 4 a 0, a favor del primer.

L'Arbó cedí els punts a l'Ateneu Tortosí en el partit que havien de jugar.

ALTRES NOVES

L'Ajuntament en la sessió d'aquest vespre, ha nomenat mestre auxiliar de l'escola del batri de Sant Pere a Josep Plana Batalla.

A Reus va procedir-se ahir a l'elecció d'habilitat de mestres d'aquell districte, essent designat el mestre de Reus En Ramon Rus.

Ahir va celebrar-se la processó anyal dita de la Presentació, organitzada per les Germanes Carmelites.

Demà sortirà, com és de costum, la del Col·legi de Nostra Senyora de l'Ensenyança. Hi concorreran les alumnes de les escoles de noies, i les músiques militars, que eren també a la processó d'ahir.

El dia 15 de desembre serà la tercera conferència de les del cicle que va organitzar-ne la Cambra de Comerç. És estat confiada a l'enginyer d'Obres del Port Francesc Membrille, ra, qui desenvoluparà aquest tema: «Com guanyaria Tarragona amb el seu sanejament i modernització».

LLÉYDA

(Conferència de les 9'30 de la nit)

CAMPIONAT DE FUTBOL

Els partits de campionat de futbol jugats ahir van donar els següents resultats:

Tàrraga-Balaguer: 1 a 1.

Borges-Lleydatà: 1 a 2, a favor del darrer.

El Cerverí va cedir els punts al Mo-

llerussa.

EL COS URGELL

Com era anunciat, ahir va fer-se el cos ciclista Campionat Urgell, que fou presenciat per molt de públic.

Els corredors foren 11, 7 de primera categoria i 4 de segona, i arribaren amb aquest ordre:

Primer lloc de primera categoria, Soler. Temps, 2'46 h. Guanya la copa de primera classe donada pel deportista senyor Salvat.

Segon lloc de primera categoria, Massip. Guanya la prima Salvat.

Tercer lloc de primera categoria, Franci.

Primer lloc de segona categoria, Brossa. Temps, 2'58 h. Guanya la copa de segona classe.

Segon lloc de segona categoria, Saret.

ALTRES NOVES

Ha estat detingut, al poble d'Alins, per contraban, en Josep Cadena, de 21 anys, veí d'Anyet de Vassant.

Segons rumors, no confirmats en absolut, s'ha començat un robatori de molta importància a la Sala del Capítol Catedral.

Han estat sostrets, segons es diu, 2.500 pessetes en bitllets del Banc, havent quedat intactes 50 duros en plata.

Els comentaris entorn d'aquest robatori són diversos. No falta qui diu que el propòsit dels lladres era d'em-

NOTICIES DE L'ESTRANGER

De Lausana estant

Els preparatius de la Conferència

De Gènova a Milà, camí de Lausana, he fet el viatge en la companyia d'un ben amable i simpàtic enginyer industrial.

Havem parlat, en lleuger dispreteig, de les qüestions d'actualitat. Les seves manifestacions i la mateixa construcció del seu parlar, que ni un sol moment li ha fet traïció, com mantes vegades s'esdevé al qui parla una llengua estrangera i crebra amb la materna, em feren creure que era nacional de França.

I en desitjar-li per civilitat, en un incís del diàleg, mil ventures per a la que creiem pàtria seva, ens ha respost:

— Mercès, però... som de la Suïssa.

Quan, en arribar a Domodossola, sols en el nostre departament, ens havem donat a contemplar el paisatge d'aquestes terres, sempre les mateixes, però sempre diferents, havem pensat novament en la petita anècdota.

En visió cinematogràfica, donada la velocitat del tren, han desfilat pel davant nostre, recolzats en la finestra del vagó, els indrets tan coneguts de tothom: Brigue, Saint Maurice, Bex, Aigle, Roche, Villeneuve, Territet, Montreux, Vevey... — quantes d'esperances, quasi fallides, no evoca en el nostre cor, aquest nom gloriós! — i més al fons, mil altres petits pobles inconeguts, sembrant talment visions de pesebre nadalenc. D'aquí d'allà, disperses, sense ordre, però ritmades amb el paisatge, cases isolades, soles; petits punts negres, ara, que es destaquen d'entre les neus eternes que, atrevides, han baixat fins a la plana.

Matissant i arrodonint la visió, les rutes que menen a totes les altures i les carreteres que porten als pobles i ciutats foscos i confosos en l'abundor dels contrastos que ofereix la naturalesa i que hi fan placèvol el sojorn de les gentes cosmopolites.

I quan, arribats a la urbs que és etapa del nostre camin, ens aturem a esguardar i observar la vida ciutadana i el seu decorum extern, cases, edificis públics, carrers, i el veiem tan ordenat, tan acurat, tan net i tan perfecte, no podem sostreure'ns a la badoqueria ingènua i inconscient que es sempre signe d'admiraació profunda i meravellada.

De sobte, però, en la nostra meditació, ens arriba el resso dels passants i en dir que parlen una llengua que no és la de la seva nació, novament rememorem la petita anècdota.

Parlen francès i no són de França; l'italià, i no són italians; l'alemany, i la jurisdicció de l'imperi no els arriba.

Són suïssos, de la Suïssa, d'aquest Estat ric, d'aquesta nació florida summum de la civilització, avantguarda del modern perfeccionament industrial, centre de tota comoditat refinada, contrada de gaudi i espariment.

Com és xocant tot això! A dos països d'aquí, els grans pobles dominadors presos de totes les febres i inquietuds del futur incert; un xic més enllà, els tristos països de les misèries esfereïdores; a una banda, els pobles dissortats que, no resignant-se a la dominació i a la mort, fuguen en el temps, tot treballant, per a beure el moment de reivindicar la seva potència; més endalt, pobles i races, pacífics com la mateixa Suïssa, però seguits del ritme de la vida substantiva pròpia.

Aquí, res de tot això hi arriba; en tot cas, sols és un resso, un reflectiment d'inquietuds que es compendran i es justificaran, però mai seran sentides.

I és que aquest conjunt geogràfic tan múltiple i desigual que en diem Suïssa, és una bella creació artificial de l'home, i potser, de l'home sense cor.

En cap hora dolorosa de la Humanitat s'hi registren vibracions de sentiment. Freda com les neus de les seves muntanyes, tranquil·la com les aigües dels seus llacs encisats, Suïssa no ha de manifestar-se, ni pot inquietar-se. Si la dolor és molt aguda, tindran un gest correcte de generositat, però mai us diran una paraula de consol. Es pais de filantropia, no és fogar de caritat. Són sempre neutrals i en tot divorci planyen per igual els dissortats que breguen i

lluiten, però la seva admonició no té mai accents comminatoris de superioritat o de renovació fraternal.

Tot aquí és perfecció, per instint i per indústria i és també perfecció el seu natural i fins lògic indiferentisme. Tan perfecte i meravellós i refinat, que no és censurat ni blasma per ningú.

Es que aquesta gent no tenen ànima, ni sentiments, ni moralitat?

Es que no tenen pàtria i no la tenen ni la poden tenir, perquè no tenen llengua. I en no tenir llengua, no poden tenir intimitats, secrets, instints de raça. Són una col·lectivitat perfecta, però mancada del centre vibratori per la pròpia, distintiva, única, inconfusible.

Per ella ho som tot. I per ella encara som nosaltres i no altres. Amb ella vinguem a aquesta terra finita. Amb ella parlem al misteri de l'Eternitat i a l'altura de la Divinitat. Per ella, en poques paraules, vivim i sentim la vida en No que té de més enlairat i sublim.

Sobrerament sabem que cosa és un rellotge: juxtaposició de peces i mecanismes que us diu l'hora i el dia que passen. El porteu amb vosaltres mateixos, us és necessari, no el deixeu un sol moment, però ell no participa de la vostra vida. Demés, fàcilment, també el canvieu per un altre; és un dels pocs objectes nostres que no té calor d'affecte. L'estimeu per la seva valor.

Es una mesura adaptada al rodar del sol i de la terra. Res més.

Així la Suïssa. És la mesura de la civilització, el compàs del progrés mecànic, industrial, científic.

Fins havem arribat a pensar que aquests habitants deuen estimar llurs terres i ciutat, no pas per les dolors i alegries que costen, sinó especialment pels beneficis que els reporten. Malgrat l'excel·lent condició vegetativa d'aquest viure, malgrat les superlativats de tot ordre que en constatem, preferim la nostra terra i la seva vida plena d'anys i aspiracions—que seran lluita, dolor i martiri—com preferim, dels altres, tota nació que és, demés, Pàtria vera i real.

Arreu del món, tot i adaptant-nos, som nosaltres mateixos. A cada instant ens retrobem.

I en l'ordre dels sentiments tenim sempre, anant sols, companyia i ben dolça i amable i fidel. I mai ens confonem i sempre se'ns distingeix.

En la quietud i solitud de la nit unes vegades, entre el brogit diürn de les gentes aquefades, altres, instintivament, inconscientment taral·legen una cançó a presa a casa vostra, una cançó que és la cançó de la terra.

La Pàtria us ha fet retrobar-vos per l'instrument del seu verb i del seu ritme. I treballau de ou amb més ardor. Sabeu que treballau per vosaltres mateixos i que el vostre esforç porta glòria a l'ànima immortal de la raça.

ESTÈVE ROLDAN

Lausana, 13-XI-1922

La situació a Constantinoble

Constantinoble, 20. — Segons l'Agència Reuter, en la reunió dels generals aliats amb Refet Patxa celebrada el dia 18 no s'arribà a cap solució.

Refet Patxa es mostra intransigent en el que es refereix a la qüestió de la policia i els tribunals, rebutjant, demés, tota intervenció estrangera en els assumptes interiors, concedint només el dret de veure pels soldats i els mariners.

Avui se celebrà una altra reunió per a veure d'arribar a un acord. — Havas.

L'Assemblea d'Angora designa el nou Califa

Angora, 20. — La Comissió religiosa de l'Assemblea Nacional ha aprovat per unanimitat l'elecció d'Abdu Mejid, per al califat.

La solennitat de la investidura s'ha fixat per a avui, celebrant-se a la mesquita del soldà Eyoub.

L'elecció d'Abdu Mejid ha causat excel·lent impressió a tots els cercles turcs.

En ésser Abdul Mejid felicitat per l'elecció, ha donat les gràcies, afegint que sempre tingué confiança en els destins de Turquia, per la felicitat de la qual està disposat a treballar amb entusiasme. — Havas.

Clemenceau a Nova York

Nova York, 10. — A la seva arribada a aquesta capital, l'ex-president del Consell francès, senyor Clemenceau, fou aclamat amb entusiasme.

Contestant a la salutació de benvinguda que li dirigí el president del Consell municipal, manifestà el senyor Clemenceau l'objecte de la seva visita, afegint:

— Vinc a convèncer-us de què França no és militarista ni imperialista, perquè mantingui el seu exèrcit. Aquesta és l'única garantia per a preservar-nos d'una nova agressió. Donem-nos les garanties necessàries i immediatament llicenciam l'exèrcit.

Les paraules del senyor Clemenceau foren acollides amb una gran ovació. — Havas.

El nou ambaixador anglès a París

Londres, 20. — Ha estat nomenat el senyor Crewe, ambaixador d'Anglaterra a París, en substitució de lord Harding. — Havas.

La Cambra italiana

Roma, 19. — Després del discurs pronunciat a la Cambra de diputats pel en el qual feu referència sobre els socialistes la responsabilitat de la crisi financiera, la Cambra adoptà per 246 vots contra 80, el projecte de dotzeves provisionals que regiran fins el dia 31 ministre del Tresor, senyor Tangora, de maig vinent. Després quedaren suspeses les sessions fins el dia 23 del corrent. — Havas.

La guerra civil a Irlanda

Dublin, 20. — A Inchicore, prop de Dublin, s'ha produït una explosió que ha causat quatre morts.

Es creu que aquesta explosió ha estat premeditada i que era una mina destinada a una emboscada.

Entre els assistents a un miting i les tropes s'originà una col·lisió en la qual es creuaren nombrosos dispers, resultant sis ferits. — Havas.

El braç dret de Sant Xavier a París

París, 20. — Amb motiu del tercer centenari de Sant Xavier, se celebraren ahir solenns festes religioses.

La reliquia del sant, el braç i mà drets, foren rebuts a l'església parroquial de Sant Francesc Xavier, de París, i traslladades processionalment al cor a les nou del matí, celebrant-se una missa de pontifical per Nunci de Sa Santedat, monsenyor Terretti.

A la tarda se celebraren vespres pontificies, acabant amb una processó de les reliquies, a la qual assistiren nombrosos fidels. Fou tal la quantitat de públic que s'agombolà a la porta de l'església per a presenciar les reliquies, que hi hagué necessitat de reglamentar l'entrada i sortida per a evitar possibles accidents.

Aquesta tarda seran traslladades les reliquies a Itàlia. — Havas.

L'Argentina en auxili dels damnificats xilens

Buenos Aires, 20. — El president de la República ha firmat avui un decret concedint 250.000 pesos or, per a socórrer els damnificats xilens. — Havas.

Els sense feina a Londres

Londres, 20. — Des de diversos llocs han arribat a Londres, aquests dies, milers d'obers sense treball.

Ahí celebraren aquests una important reunió, en la qual exposaren llurs reivindicacions, acordant després elevar-les al cap del Govern.

També s'adoptà l'acord de sol·licitar de Mr. Bonar Law una audiència, per al vinent dimecres. — Havas.

Londres, 20. — Aquest matí els obrers sense treball, han organitzat una imponent manifestació que ha recorregut el ribatge del Tàmesis, i que estava constituïda per molts centenars de milers de persones. — Havas.

DE L'ORIENT

Grècia.-Més sobre la crisi actual de la raça hel·lènica.

El dia 5 d'aquest mes monsenyor Germanos Exarca de l'Església Oriental a l'Europa Central i Occidental, pronunciava a l'església grega del carrer Georges-Bizet, de París, un parlament interessantíssim. D'ell n'extraïem el següent paràgraf: «Allà, a l'interior del Pont i de l'Àsia Menor, on des de milers d'anys floris l'arbre de la civilització i de la vida hel·lènica, provant per la seva resistència admirable la indestructibilitat de la raça grega, allà l'hel·lenisme es troba en perill d'ésser totalment desarrelat. I a les costes de la Jònica on nasqueren la filosofia grega i la filosofia en general, on, fa pocs dies prosperaven compactes poblacions, hel·lèniques, hom no troba avui només que runes, cossos mutilats sense sepultura i... els turcs. I la Tràcia pàtria d'Orfeu? Els sanglots d'aquells que s'expatrien ressonen encara a les nostres oïdes i sentim alhora els crits del conqueridor ferotge que torna triomfalment a Europa per arrencar — amb la tolerància de l'Europa cristiana — la Creu, l'emblema sant de la religió cristiana, i substituir-la per la mitja lluna. Però malgrat tota aquesta tempesta, no havem de desesperar. Els perills i les persecucions són el millor mitjà per a formar el caràcter i per esborrar tots els manaments i tots els vicis... No havem de desesperar, puix cal tenir una confiança ferma en Déu i en la vitalitat de la raça grega... Aque ta fe ens empenyarà coratgosa per a suportar les calamitats sobrevingudes; ella farà néixer en les nostres ànimes el desig d'una reconstrucció espiritual. Diem encara que aquesta opressió era, potser, indispensable per a la fortificació del nostre organisme nacional, per a posar-lo en condicions de desplegar una activitat més alta...»

Aquest parlament que per la seva mesura i la seva profunditat ens recorda l'excel·lent figura de Sant Basili, és tot un programa empeltat del més sa optimisme. Moltes vegades havem pensat que la raça hel·lènica no responia prou bé, ara com ara, ni a les lleis fonamentals de la seva biologia ni a la màxima col·laboració que deu en la reconstrucció espiritual d'Europa. La seva subilesa, la seva alta visió de tota mena de realitats perduren, sí, intactes com en el temps més heroics, però queden així com diluïts per la manca de cohesió interna de la

raça hel·lènica. I aquest fenomen que ben clar veia Venizelos, el qual, per tal de liquidar-lo, feia tots els possibles per a atraure a la Grècia peninsular el major nombre de conterrànies seus, era del tot inevitable, per bé que transitori.

La invasió i consegüent domini de Turquia deixa aturada i disgregada la raça grega. Desvetejada aquesta del seu atumet, i retornada a la vida política tendia naturalment vers la cohesió absoluta com a postulat insubstituïble de progrés, però una gran part dels nuclis en què es troba descompartida no oferien una suficient equació amb els altres nuclis més forts, ni un punt de resistència superadora respecte de la raça turca.

Per arribar, doncs, a la cohesió absoluta, això és, la racial i la política, calia de primer obtenir la primera. Amb aquesta l'ànima grega podria arribar a la fita ideadora del seu desenvolupament i de la seva puixança subiectiva, al mitjà necessari per a obtenir la cohesió territorial i política.

I aquesta tasca és la que han fet França i Itàlia sense donar-se'n compte. Ambdues per tal de salvar llurs interessos econòmics han vençut als grecs mitjançant les armes turques, però aquest èxit és momentani i a la llarga hauran de reconèixer que han perdut la jugada. La història no és un tellet de fets sense coordinació i sobretot sense respondre a transcendències finalistes: el món el porta Déu; els homes no són altra cosa que els seus instruments. Europa sortida adés d'un veritable esbojorament que la menava al precipici torna esverada cap a l'espiritualisme i en aquest retorn l'ànima hel·lènica hi és element humà insubstituïble. Però per actuar li cal una ben ponderada cohesió que no sap obtenir per ella mateixa. Els interessos mercantils de pobles forasters l'obligaran a obtenir-la i així el superficialisme sembla transformar l'ordre de l'univers en quant apareix l'esfera comercial per damunt de la espiritual, substantivament i esguardades profundament les coses veiem la indústria i el comerç en llur propi lloc, això és, com anells eterns i immutables dels béns que els són superiors.

Pere M. BORDOY-TORRENTS

Les converses de Territet

Roma, 19. — L'Agència Stefani publica una nota de caràcter oficiós dient que, no havent encara presentat les seves cartes credencials el baró d'Avezzana ministre d'Itàlia a París, ni rebut instruccions del cap del Govern italià, cal entendre que les converses de París respecte els assumptes turcs han tingut lloc sols entre els governs francès i anglès, sense que Itàlia hagi compromès per a res la seva anterior llibertat d'acció. Mussolini exposarà el seu punt de vista itàlia en la Conferència de Lausana. — Havas.

París, 19. — A la sortida de la Conferència celebrada pels senyors Poincaré i Curzon, una personalitat qualificada ha manifestat al representant de l'Agència Havas que en la dita conferència quedaren decretades les proposicions que seran fetes als turcs, però que els delegats s'havien compromès a guardar un secret absolut d'aquest assumpte.

Les proposicions — atorgar la indicada personalitat — no són intangibles ni definitives i donaran lloc a discussió.

Francia precisarà i posarà en el seu punt les condicions contingudes en la resolució comú del dia 23 de setembre de l'any actual i les modalitats d'aplicació perquè siguin realitzades.

Al final de l'entrevista dels dos primers ministres, que fou cordialíssima, el senyor Poincaré féu ressaltar que cada vegada es feia més ferm l'acord entre els aliats.

Lord Curzon, per la seva part, es felicità que existís aquest acord i afegí que no dubtava d'obtenir resultats idèntics a la Conferència de Lausana, donat l'esperit que anima

els delegats francesos i italians. — Havas.

Lausana, 20. — L'enviat especial de l'Agència Havas diu que de les converses tingudes pels tres ministres de França, Anglaterra i Itàlia, a Territet, s'han tenen impressions favorables, puix les delegacions creuen que d'aquí en sortirà un acord previ general entre els aliats.

Els esmentats ministres examinaren el memorandum britànic que ha de servir de base a les proposicions aliades als turcs i probablement tractaran de les resolucions eventuals a adoptar en el cas de violació de la convenció de Mudania o de pressió sobre les deliberacions de la Conferència.

Els propòsits dels ministres francès i anglès s'assegura que seran defensats per part de l'Itàlia. — Havas.

Territet, 19. — A les vuit de la nit arribaren els senyors Poincaré i Curzon, essent rebuts per Mussolini i celebrant immediatament els tres una conferència que durà tres quarts d'hora.

En sortir de la Conferència, fou convocada la sessió preliminar de la Conferència de la Pau, comunicant-se la convocatòria als caps de les delegacions i als funcionaris de la mateixa. Mussolini invità a sopar als senyors Poincaré i Curzon, trasllant-se després a Lausana.

Abans de l'arribada dels senyors Curzon i Poincaré, Mussolini declarà als periodistes que es proposava plantejar davant aquells senyors la posició d'Itàlia en front dels aliats. Assistirà a la sessió inaugural de la Conferència el abans arriba a un acord amb els senyors Curzon i Poincaré. Mussolini es mostrà partidari que

Rússia sigui admesa a totes les deliberacions de l'Assemblea i acaba dient que la seva entrevista amb els dos ministres aliats havia de considerar-se com d'una importància suprema per a l'esdevenidor de l'Entente. — Havas.

Lausana, 20. — A les deu del matí han celebrat a Cuchy la seva segona entrevista els senyors Poincaré, Curzon i Mussolini. La conferència, que ha durat fins a la una, s'ha descafeïnat dins dels termes d'una gran cordialitat. Havas.

París, 20. — Comuniquen de Lausana que el President del Consell de ministres francès ha visitat aquest matí el President de la Conferència Helvètica, al qual li serà conferida la presidència de la sessió pública d'obertura de la Conferència de la pau, sessió que es celebrarà aquesta tarda. — Havas.

Lausana, 20. — Probablement la delegació turca de la Conferència de la Pau demanarà que, si la presidència ha d'ésser exclusivament encarregada a un delegat francès, predeixin la conferència, per torn, totes les potències que hi concorrin, Turquia inclosa. — Havas.

París, 20. — Heu's aquí la nota oficial que, a Lausana, ha estat facilitada als periodistes, a la sortida dels ministres francès, anglès i italià de la reunió que han celebrat aquest matí a Cuchy. Diu així:

«Els senyors Poincaré, Curzon i Mussolini, han terminat aquest matí, dins del mateix esperit de cordial intel·ligència, el canvi d'impressions preliminaris començat en la reunió d'ahir.

«Al mateix temps s'han ocupat de qüestions relatives a organització de la Conferència i procediment que ha de seguir-se'hi.

«Finalment, els representants aliats s'han posat d'acord aquest matí per a proposar a la Conferència la ratificació del procediment següent: La presidència serà confiada, per torn successiu, a un delegat anglès, a un altre delegat italià i a un altre delegat francès; seran constituïdes tres comissions; i, finalment, es crearà una oficina de premsa anglo-franco-italiana. — Havas.

Lausana, 20. — El president francès del Consell de ministres, senyor Poincaré, donarà aquesta tarda un banquet en honor dels delegats aliats. Havas.

París, 20. — De Lausana comuniquen que el senyor Venizelos arriba ahir passa a aquella població, on seguirà, d'una manera oficial, els treballs de la Conferència. — Havas.

París, 2. — De Belgrad comuniquen a «Le Matin» que el Govern iugoslau ha acordat que la delegació serbia, abans de marxar a Lausana s'ometti el Tractat de Rapallo i l'estudi de la Societat de Nacions en el cas que el Parlament italià es negués a ratificar la Convenció de Santa Margarida en la part que concerneix al referit Tractat de Rapallo. — Havas.

París, 2. — Segons la «Chicago Tribune», el senyor Bradbury ha rebut instruccions del Govern britànic perquè sostingui les reivindicacions de França fins al grau màxim possible. — Havas.

Lausana, 20. — El president del Govern italià, senyor Mussolini ha declarat que és necessària la unitat de front no solament amb França, sinó fins amb la pròpia Alemanya, i que s'ha d'arribar a un acord entre les potències quant a la marxa a l'unio amb la Petita Entente. — Havas.

La crisi política alemanya

Berlin, 20. — El Comitè directiu del partit socialista, ha acordat no entrar a formar part del Gabinet Cuno. Es considera segur que el partit aprovarà aquesta decisió. En virtut d'això, Cuno es proposa constituir un Gabinet exclusivament burguès, per a la qual cosa té l'assentiment del president Ebert, qui creu que aquesta és l'única manera de solventar ràpidament l'actual crisi. — Havas.

Berlin, 20. — El president Ebert ha invitat a Cuno a constituir Gabinet. Sembla que el propòsit de Cuno és constituir un Govern exclusivament burguès. — Havas.

Dresde, 20. — Ahir tingué lloc una manifestació comunista, durant la qual, foren assaltats alguns establiments, i intentaren, els manifestants, penetrar en alguns hotels, maltractant els estrangers que hi resideixen, amb el pretext que ells eren les causes de la constant elevació dels articles de primera necessitat. — Havas.

Berlin, 20. — Es esperat el financier Mr. Pierpont Morgan. — Havas.

Berlin, 20. — El senyor Cuno dona compte poder fer pública demà la llista del nou Govern. El nou Ministre es presentarà al dijous al Reichstag, llegint el discurs de la declaració ministerial.

Es creu que serà ministre de l'Interior el senyor Kordorf, de Justícia el senyor Henze i d'Economia pública el senyor De Ranmer.

Tots tres són populistes. També s'assegura que la cartera de Guerra l'ocuparà el senyor Guesler.

Igualment es creu que continuarà en el càrrec el ministre de Transportes i Comunicacions fusionades, però podria esdevenir-se que fos substituït pel senyor Oiser.

Quant a la cartera de Negocis estrangers, es parla de l'ambaixador alemany a Londres senyor Slatamer.

Tocant al senyor Hermes, no està fixada encara la sort que tindrà, si bé es creu possible que el substitueixi el senyor Saennisch, ministre de Finances que fou en el Govern de Prússia. — Havas.

El nou Parlament anglès

Londres, 19. — Davant la proximitat d'obertura del nou Parlament, els periòdics publiquen el cerimonial de constitució. Heu's aquí les dades de tan antiga com curiosa tradició.

Encara que assumptes urgents reclamen l'atenció del nou Parlament convocat per a una data més immediata que mai a la de les eleccions, han de transcórrer, no obstant, després de celebrada la primera reunió oficial, uns quants dies fins que puguin abordar els assumptes que ha d'estudiar i resoldre durant la legislatura.

La Cambra dels Comuns, no queda, en efecte, constitucionalment constituïda mentre els seus membres no hagin jurat el càrrec, i aquests no poden fer-ho fins que estiguin elegits ja el «speaker», de la Cambra.

Entre tant està en situació transitòria, sense ningú per a presidir les seves deliberacions ni podent ella nomenar president fins a rebre l'obligada autorització de la Corona.

La llista dels «speaker» elegits en aquesta forma, des de l'any 1376 fins a la data, constitueix una llista continua per no haver-se trencat mai n tant segles com han transcórrut des d'allavors, excepte una sola vegada en què fou designat el «speaker» sense donar previ compte d'això a la Corona per estar allavors malalt el Rei Jordi III i no haver-se nomenat Regent encara.

La Cambra, en el període immediat a les eleccions, no pot, doncs, com queda dit, posar-se a treballar encara qu'ede fet està reunida per a rebre permís oficial per a elegir el seu president.

Heu's aquí la forma i el cerimonial seguits per a facilitar i rebre el referit permís.

El «Vara Negra» o sigui el portador de totes les comunicacions oficials d'ambdues Cambres, quan està interessada en això la Corona, surt de la Cambra dels Comuns dirigint-se a la dels Lords, on és rebut pel lord canceller que està assegut en unió de quatre parts més, vestit amb togues escafiada guarnides amb arminy, els quals constitueixen l'anomenada comissió reial.

El lord canceller, usant a l'efecte d'una fórmula que ve emprant-se des de fa segles i parlant al «vara negra», insinua que després que estan reunits els membres de la Cambra dels Comuns, S. M. donarà els motius perquè ha convocat al Parlament i donarà instruccions als Comuns perquè aquests procedeixin a l'elecció del seu «speaker».

Rebut aquest nomenament, el «vara negra», sense contestar cap paraula, torna a la Cambra dels Comuns, donant-ne compte al cap de secretaris, el qual apunta llavors amb el dit, silenciosament, cap al diputat proposat per a «speaker».

Però no basta amb això perquè quedi designat el nou president, sinó que aquest ha de rebre prèvia i personalment l'aprovació de la Corona per al qual és precis que es presenti davant l'Estrada de la Cambra dels Lords, cap a la qual s'encamina moments després, vestit, com es diu aquí, de «Crisalide», amb vestit de cort i peruca gran precedint-lo un sargent d'armes qu'eporta massa però no afluçada.

Acabada la seva presentació i rebuda l'aprovació reial, el «speaker» torna a la Cambra dels Comuns, però abans es deté al seu domicili particular per a posar-se el vestit complet del seu càrrec, canviant la perruca gran per una altra petita enterament risada, i posant-se damunt del vestit de corot una ampla capa negra.

Ja a la Cambra dels Comuns, presta jurament, fent-ho immediatament després els altres diputats. L'acte de jurar dura alguns dies, i solament després de la cerimònia procedeix el Rei a l'obertura oficial del Parlament.

Aquesta cerimònia és una reminiscència de les llargues lluites que sostingué la Cambra dels Comuns per

afirmar la seva autoritat al país. El llenguatge que empra davant del Sobirà en aquesta cerimònia és una barreja d'humil deferència i d'enèrgica afirmació dels drets dels Comuns.

En efecte, el «speaker», després de sotmetre's amb tota humilitat i gran satisfacció a la reial voluntat de la reial Majestat, i de pregar que si comet algun error, recaigui la censura únicament sobre ell, expressa en to ferm i enèrgic la voluntat dels Comuns de què siguin respectats els seus antics i indubtables drets i privilegis.

La contestació de la Corona, que abans aferia difícilment, avui és pur formalisme. El Rei, per boca del seu canceller, assegura que té a bé afirmar i garantir aquests drets i privilegis tal com ho hagin estat abans per a ells els seus predecessors.

Aquestes fórmules es remonten al segle XIV, i encara avui han perdut molt del seu significat, constituint un record de les lluites per la Constitució i posen de manifest la continuïtat del règim parlamentari anglès. — Havas.

Londres, 20. — Obertura del Parlament. — Des que acabà la guerra, mai no s'havia vist tanta concurrència de diputats com avui al saló de la Cambra dels Comuns.

Quan ha entrat a la sala el senyor Bonnar Law fou acollit amb grans aclamacions pels conservadors, mentre els laboristes ovacionaven calorosament el senyor Kleyne.

Segons és tradicional, marxaren després a la Cambra dels Lords. Al davant hi anava el senyor Bonnar Law, el senyor Kleyne i el senyor Asquith.

El senyor Weit Ley ha estat elegit president dels Comuns, possessionant-se del càrrec amb l'acostumat ceremonial, després de donar mercès a l'Assemblea, que també l'ovacionà calorosament.

L'obertura de la Cambra dels Lords s'ha efectuat també segons el ritual de costum, llegint primer el lord Cancellor un missatge reial, fent-se després l'oració tradicional i jurant el càrrec amb tota solemnitat els nous Pars. — Havas.

L'ex-Soldà de Turquia a Malta

Malta, 20. — Ha fondejat en aquest port el vaixell de guerra anglès «Malaya», a bord del qual vé d'ex-Soldà de Turquia. — Havas.

Londres, 20. — Comuniquen de Constantinoble qu'el diari «Tebhiddar», comentant la fuga del Soldà, diu que no podia esperar-se altra cosa d'un sobirà que constantment tingué al seu servei polític com Damad Ferid i altres membres de l'oposició capaçs d'alta traïció, i ja culpabilitat dels quals han reconegut amb llur fuga.

El periòdic «Renin» diu que Mehmet Vahi Eddin (Mohamed VI) en la seva baxesa, ha arribat a cercar la protecció de l'estranger. De tots els soldans de la casa d'Oman, que compta amb 36 soldans, cap com Mehmet VI ha estat tan despreciable. Avui veiem a l'ex-sobirà renegar de la seva tradició abans que esperar el moment oportú per a justificar-se.

Per altra part el diari londinenc «Weekly Dispatch» diu que les despeses de l'ex-Soldà a Malta no seran inferiors a cent lliures esterlines setmanals. Pregunta si el contribuïent britànic està disposat a suportar aquestes despeses. — Havas.

Malta, 20. — L'ex-Soldà de Turquia, que acaba d'arribar a aquesta població, viatja d'incògnit, i durant el seu sojorn a Malta residirà al castell de Tigne, en el qual s'han fet grans preparatius.

El vaixell Malaya, en el qual arriba el Soldà, fondeja en aquest port poc abans de les sis del matí. — Havas.

Crisi ministerial a Xina

Pekin, 20. — El Govern ha presentat la dimissió. El ministre de Finances ha estat detingut. — Havas.

Pekin, 20. — El ministre de Finances To-Fuen-Kang ha estat detingut i empresonat perquè s'ha compromès que signa un acord privat amb el Banc Italo Xines a fi d'afavorir el dit Banc en els béns que aquest havia compromès en efectuar un emprèstit austro alemany abans de la guerra europea. — Havas.

Pekin, 20. — La detenció del ministre de Finances fou acordada pel president de la Cambra de Representants, al qual havia tramès al President de la República un document en el qual anaven expressades les acusacions formulades contra el referit ministre.

El Govern ha dimisit com a protesta per la manera com s'ha efectuat la detenció, car aquesta es practicà en

virtut d'una simple ordre del Tribunal de Policia. — Havas.

La composició del Reichstag

Oppeln, 20. — Heu's aquí els resultats definitius de les eleccions al Reichstag realitzades a l'Alta Silèsia alemanya.

Els candidats del centre han obtingut 199.000 vots.

Els socialistes 73.000.

Els nacionalistes 79.000.

Els polonesos 50.000.

Els populistes 37.000.

Els socialistes nacionalistes 22.000.

Els demòcrates 12.000.

D'acord amb aquesta votació els del centre aconseguiran tres llocs, els socialistes un i els nacionalistes un. — Havas.

Berlin, 20. — Com resultat de les eleccions que acaben d'efectuar-se a l'Alta Silèsia, la composició definitiva del Reichstag serà la següent:

Socialistes unificats, 173; Centre, 68; nacionalistes i nacionalistes ultra-reaccionaris, 70; populistes, 76; demòcrates, 39; populistes bavaresos, 20; comunistes, 13; d'altres partit, 8. Total, 459. — Havas.

Declaracions del cardenal Mercier

París, 20. — Interrogat per «Le Gaulois», a Malinas, el cardenal Mercier ha declarat el següent:

«Em sembla que els belgues mai no faran prou per a provar el seu reconeixement a França.

Quant penso en els sofriments suportats pel vostre país, m'estimo els francesos com me fills propis. Desgraciadament no heu rebut la deguda recompensa al vostre sacrifici.

«Per a mi, la continuació de les nostres incertituds comunes prevé de la nostra lleialtat; els francesos i els belgues serem sempre víctimes de la nostra lleialtat. Amb tot, els nostres pobles han combatut per defensar-se, per deure i per la llibertat. — Havas.

Aldarulls a Gant

Gant, 20. — Una manifestació formada per prop de vint mil persones, en pro de la unitat belga, ha topat

contra un nombrosíssim grup de contramanifestants.

Les autoritats hagueren d'intervenir per a separar els dos bàndols, havent resultat dos ferits i cent-se nombroses detencions. — Havas.

Començament de la Conferència de Lausana.

Lausana, 20. — S'ha celebrat la sessió d'obertura de la Conferència per a la pau d'Orient sota la presidència del president de la Conferència Helvètica, senyor Haab.

En nom dels aliats va llegir un discurs Lord Curzon, i després un el cap de la delegació turca Ismet Baixà. — Havas.

NOTES BREUS

Roma, 2. — La marxa de cent quilòmetres internacional ha estat guanyada per un espanyol. — Havas.

Roma, 20. — Es confirma que en el pròxim Consistori serà nomenat cardenal el Prefecte que fou de la Biblioteca del Vaticà Ehrle. — Havas.

D'espectacles

Com a resultat de l'èxit obtingut per l'opereta «La Reina de las praderas», estrenada al Teatre Nou, aquesta nit es farà un homenatge a l'autor, el mestre Guerrero, cantant-se en el sudit teatre dugues obres de les més aplaudides de l'esmentat autor, les quals seran «La Reina de las praderas» i «La Alsaciana».

PREMI DE L'OR

(Premi de compra)

Alfons	126'00 per cent
Isabel	129'50 » »
Unces i mitges unces	125'50 » »
Quart d'unca	125'50 » »
1116 d'unca	125'50 » »
Francs	125'50 » »
Dòlars	6'50 » »
Lliures	31'50 » »

Barcelona, 20 novembre.

S'HA POSAT A LA VENDA EL

DIETARI CATALÀ

llibre diari de caixa i indicador de Catalunya per a l'any 1923

(segon de sa publicació)

Propietat de

EDITORIAL CATALANA, S. A.
i SALVADOR BONAVIA

Conté mapes i plànols de la Nació Catalana, interessant a les famílies, comerciants, industrials, propietaris, banquers, propagandistes, empresaris, etc., etc.

Edició única d'UN DIA EN PLANA: 3'50 ptes.

No es confongui aquest Dietari amb cap altre

DIPOSITS:

EDITORIAL CATALANA, S. A. SALVADOR BONAVIA
Carrer d'Escudellers, núm. 10 bis Tapineria, 13, llibreria

BARCELONA

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALÀ D'AVISOS I NOTÍCIES

Dimarts, 21 de novembre de 1922

Les Idees i les Imatges

LA TERRA MÀTRIA:
PATERNITAT I MATERNITAT
DE LA PATRIA

La paraula «Màtria» fou emprada per L. de Berluc Perussis per a diferenciar la idea i el sentiment particulars, inherents a la Provença, de la idea i el sentiment generals de la França, inclosos en el mot Pàtria.

Podríem nosaltres dir també: — aplicant-ho, més reduït encara, al nostre cas — terra màtria, en referir-nos a la terra comarcal, a la ciutat, a la vila, poble o llogarret on som nats, a la terra pàtria, quan fos qüestió d'alludir la unitat del nacional català, territori i la totalitat de l'esperit que d'ell se'n desprèn.

La maternitat de la pàtria ens apar d'una cabdal importància; és, sens dubte, el més sòlid i el més pur foc fonamental de patriotisme; la màxima garantia nacionalista.

Hom pot ésser un excellent patriota sota els auspicis enèrgics del concepte, diríem, exclusivament viril de la Pàtria; hom pot arribar, àdhuc, a servir-la admirablement; mai podrà, tanmateix, ésser comparat un tal amor al del patriota que batega prop de la florida i aromada sina de la «Màtria».

El patriota de la Pàtria, servei en la Pàtria un pare prestigiós, certament.

El patriota de la «Màtria» té, però, en la Pàtria un pare i una mare en perfecte harmoniós acord.

JOSEP MARIA JUNOY

Lluís Porteiro

En aquest mes tènol i tediós, fa quatre anys que el jove capdavanter del moviment nacionalista gal·lec va traspasar i la terra que l'infant, unida a la nostra per vincles de comunitat d'anhels, va sentir amb la desaparició del patriota una viva punyida, sobretot per trobar-se l'expansió de la doctrina alliberadora en els seus inicis. La llavor, però, que sembla en Porteiro no fou eixorca. El nucli nacionalista existent en la seva època, s'ha anat enfortint i eixamplant i les noves generacions intel·lectuals afueixen en massa al camp del nacionalisme gal·lec. I el que havia estat un daler un xic inconsistent d'un grup selecte, s'és tornat en un desig col·lectiu, concretat en un partit compacte, que vetlla tothora per la independència espiritual del seu poble i per a dar-li una cultura ben autèntica.

Avui Galícia no es mou d'esma, enduta per un sentit merament intuitiu, sinó que, conscient del seu esdevinidor, pugna constantment per la victòria de les seves reivindicacions. No són solament els poetes els que truquen a l'ànima nacional endormiscada, sinó que, a semblança de la nostra renaixença, esbarba d'erudits i investigadors treballen per a donar color a tots els matissos de la vida gal·lega. Les revistes «A Nosa Terra» i «Nos» ens donen un bell exemple d'aquest novell neguit, que es desperta i amb una finor i una àmplia perspicàcia política comenten i reporten acuradament els fets més culminants del passat i del futur de la seva pàtria. Adjuntis a aquesta feina les campanyes força orientades de les «Irmandade da Fala» i hi veurem reflexat l'esment que als nostres companys nacionalistes posen en l'expansió del seu ideal.

Per això, així com la tasca dels precursors de la Galícia nova no fou erma, tampoc lluita enebadades Lluís Porteiro. Analitza tots els problemes nacionalistes i veureu com en llur reforçament serveix de guia el treball fet un xic a les palpentas, aparentment migrat, que realitzaren homes obscurs en el seu temps. Aquella feina, però, és la sana i la consistent i les generacions contemporànies no han de fer altra cosa que sotmetre-s'hi. I això ha esdevingut areu del món on s'hi han plantejat

El nou govern d'Alemanya

La crisi política alemanya té, en les circumstàncies actuals, una gravetat extraordinària que repercutirà necessàriament en les relacions internacionals.

El Govern del doctor Wirth, constituït pel maig de 1921 i reformat per l'octubre del mateix any, representava una temptativa honesta realitzada pels elements polítics de centre amb l'objecte de mantenir a l'interior l'ordre i la república, i a l'exterior els compromisos contraets a la força amb els aliats com a conseqüència del Tractat de Versalles i dels convenis posteriors. Integraven el Govern elements del Centre (catòlics), Demòcrates i Socialistes. Tothom reconeix la lleialtat i la relativa fortuna amb què el Dr. Wirth ha servit aquell propòsit.

Però la crisi financiera d'Alemanya, agreujada considerablement suara amb la rapidíssima depreciació del marc i la necessitat de resoldre l'afer de les reparacions, obligà el Dr. Wirth a carcar el concurs dels elements industrials i mercantils aplegats al «Partit del Poble» sense els quals esdevenia impossible donar eficàcia a cap acord de caràcter econòmic amb els aliats.

En ésser plantejada aquesta qüestió, els socialistes es negaren resoltament a col·laborar-hi car temien que, si formaven part d'un Govern al qual pertanyessin els elements industrials, perdrien la confiança i l'ajut de llurs masses, que anirien a enfortir la fracció comunista. Temien, a més a més, que la presència dels elements industrials al Govern facilitaria les maniobres i les possibilitats ulteriors de la reacció. Segons llur criteri, doncs, la participació del «Partit del Poble» al Govern contradeia la significació centrista fonamental del Ministeri Wirth i facilitava oportunitats perilloses a l'extrema dreta reaccionària i a l'extrema esquerra comunista, oportunitats que podien posar en perill l'estabilitat de les novelles institucions democràtiques instaurades després de la guerra per la revolució.

Cal reconèixer que les temors expressades pels socialistes no resten desposseïdes de fonament seriós. A la situació enigmàtica i l'actitud expectant de les forces reaccionàries a Baviera, cal afegir les recents manifestacions comunistes de Colònia, Dusseldorf i Dresden, la gravetat simptomàtica de les quals no pot ésser amagada ni defugida. Aquestes manifestacions, davant la perspectiva d'un hivern de fam, poden arribar a tenir una gravetat enorme, car els comunistes no desaprofitaran les circumstàncies que, estenen la inquietud i el malestar entre la població treballadora, poden afavorir llur causa.

El Dr. Wirth, coneixent que les forces més poderoses de l'Alemanya d'avui són les socialistes i les industrials, desitjava conciliar-les al Govern, creant el Ministeri de Reconstrucció Econòmica, al qual volia portar una personalitat sortint del «Partit del Poble». La negativa dels socialistes a compartir les responsabilitats del Govern amb els industrials féu fracassar els bons dissenys del Dr. Wirth, la dimissió del qual esdevenia així inevitable.

El Dr. Cuno, que ara té 47 anys d'edat, havia ocupat abans de la guerra un càrrec d'importància al Ministeri de Finances de Prússia. Durant la guerra, la seva personalitat aconseguí un gran relleu per la competència que demostrà en els afers econòmics, essent nomenat Cap de la Junta de Cereals de l'Imperi. Després col·laborà en l'organització i funcionament del Ministeri de Subsistències. L'any 1917 deixà el servei del Govern per a formar part del Consell d'Administració de l'empresa naviliera Hamburg-Amèrica. En morir Herr Ballin, el Dr. Cuno fou elegit per a substituir-lo. La seva gestió com a President de l'Hamburg-Amèrica ha estat molt notable, havent aconseguit restablir ràpidament els serveis de navegació al Nord i al Sud d'Amèrica, a l'Àfrica, a l'Orient europeu, a l'Orient asiàtic i al Bàltic, augmentant constantment la flota, i mantenint íntimes relacions comercials amb les companyies navilieres angleses i nord-americanes. Quan Herr Erzberger presentà la seva dimissió, pel març de 1920, el Partit del Centre proposà el Dr. Cuno per a substituir-lo al Ministeri de Finances. No acceptà la cartera. Pertanyia aleshores al Partit del Poble, del qual es separà quan la temptativa reaccionària de von Kapp, que veia amb simpatia la secció hamburguesa del seu grup. Malgrat aquesta actitud, els socialistes el consideren massa conservador i és probable que el combatin per aquest motiu al Reichstag, sobretot la fracció extremista, procedent dels antics socialistes independents.

JOAQUIM PELLICENA I CAMACHO

Polítiques

CONFERENCIA

La Joventut Tradicionalista de Barcelona inaugurarà avui, dimarts, l'Acadèmia de Propaganda amb una conferència a càrrec del secretari de la dita entitat N. E. Rico Ariza, el qual explicarà el tema «La Joventut Tradicionalista i els problemes generals».

L'acte tindrà lloc a l'estat del Circol Tradicionalista (Portaferrissa, 13), a les deu de la vetlla, admetent-se controvèrsia sobre el dit tema.

VIATGERS

Arribaren de Madrid l'ex-ministre En Francesc Cambó, els senadors senyors Ferrer-Vidal, Puhola i comte de los Gaitanes i els diputats a Corts senyors Pla i Daniel, Marsans, Girona i García (Guillem).

Ahí a la nit marxaren els ex-ministres senyors Bertran i Musitu i Rodés els diputats a Corts senyors Portela, Gullon i Vicuña, l'ex-diputat senyor Maristany (Canles) i el comandant complet del creuer «Rio de la Plata».

Govern civil

SERVEIS DE LA POLICIA

Els agents de policia de la brigada mòbil han detingut tres topistes, un timador, tres desousiers i 12 estrangers considerats com a apètxes i dels quals no se saben llurs mitjans de vida.

CARN DECOMISADA

Per personal de la delegació de subsistències han estat decomissats 24 quilos 500 grams de carn de cabra que l'industrial Joan Martí, del carrer de l'Olm, 1, venia per bè.

ROBATORI DESCOBERT

La policia ha trobat a una casa de «salidos» del carrer de Menéndez Pelayo una bona quantitat dels gèneres que foren robats l'abril passat a una fabrica de Terrassa.

CONTRA LA GENT DE MAL VIURE

La policia ha facilitat una nota detallant els serveis que fa detenint a timadors, carteristes i altre gent de mal viure, així com estrangers que no justifiquen llur estada a Barcelona.

qüestions d'una forta saba nacional. Per aquest motiu, els nacionalistes mai havem d'oblidar l'obra dels predecessors, car així servem fidelitat a l'avior i mostrem la nostre devoció als qui foren i anusem altra vegada la tradició, trencada per les ondulacions seculars de la història.

Això fa que els nacionalistes gal·lecs rememorant la tasca constructiva de Lluís Porteiro, li retin anyalment, un record dervid, tot evocant les seves campanyes assenyades d'apòstol del nacionalisme del seu país i aplicant les lliçons que se'n deriven a l'estat actual del seu problema. I nosaltres els nacionalistes catalans, que tenim del docte professor i abia-mat patriota una visió relativament recent, de quan fou el nostre hoste, i que no havem oblidat les seves paraules enceses i justes, quan parlava de la Galícia jaient sota les urpes caquiques i recordava les estrofes càlides de Guerra Junqueiro i Cabanillas, en el quart aniversari de la mort del malaguanyat patriota, li tributem el més sincer i entusiasta homenatge, tot demanant que l'ideari que va expandir vagi amarant la terra ga-

JOAN VIDAL SALVO

Per l'ensenyament català

A les oficines de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana s'ha rebut un donatiu de 100 pesetes d'una persona que amaga el nom sota les inicials d'I. Ll.

Des d'aquestes pàgines agraïm el patriòtic gest.

Qüestions socials

LA LLIGA DELS DRETS DE L'HOMME

A l'Ateneu Enciclopèdic Popular es reuneix la ponència de la Lliga dels Drets de l'Home, secció catalana, continuant els seus treballs d'organització.

Assistiren a la reunió delegacions de la Federació de Dependents de Catalunya, Esquerra Catalana, Ateneu Humanitat, Federació de Joventuts Radicals i Associació d'Empleats i Obrers municipals.

S'acordà demanar la revisió de l'actuació Martínez Anido-Arleguio i adherir-se al míting Pro-presos celebrat pels elements sindicalistes, al Palau d'Art Modern.

La ponència es reunirà novament el diumenge propinent.

ELS OBRERS I EL NACIONALISME

En Domènec Pallerola va donar a l'Agrupació Socialista, la conferència anunciada sobre el tema: «L'element obrer i la reacció nacionalista actual».

Digué que, dissortadament, calia gaudir del fet que fins avui semblés una cosa estranya parlar de nacionalisme a l'estatge d'una entitat socialista. «Jo no m'explico — afegí — que no havent-hi cap mena d'incompatibilitat entre el socialisme i el nacionalisme, no s'hagi preocupat algú de cercar una fórmula de convivència en el sentit d'unificar totes les tendències cap al patriotisme. Perquè un obrer pot servir radicalment els seus ideals socialistes i alhora donar el seu apò i la seva col·laboració a una obra patriòtica».

En parlar, afirmant que el problema obrer seria resolt d'una manera definitiva i favorable si reconegués tant per Catalunya un Govern autònom, digué el conferenciant que calia recordar el cruel historial de la marga i trista actuació obrera en la lluita per l'ideal.

Ara per ara, forçosament, el vostre programa i la vostra actuació s'han d'harmonitzar amb la política del Govern i hem de reconèixer que aquesta harmonia no podrà assolir-se mentre se'ns governi amb un Govern centralista. I no podrà assolir-se perquè els pobles, per governar-los, necessiten ésser coneguts i necessiten que el governant, seguint una actuació de criteri propi, obri adaptant-se als costums, al caràcter i a les necessitats del poble. I vosaltres, ja sabeu que a Espanya es governa de molt diferent feix i us dolem, com tots, que l'actuació dels governants de províncies depengui de la vitalitat, sembla relativa a Espanya, dels ministres.

Explica totes les tendències del socialisme i explica després el programa pràctic del nacionalisme, convençut que no hi havia res d'incompatible perquè l'obrer socialista preste decididament el seu ajut a l'obra patriòtica d'assolir el governament autònom, tenint a més a més, amb aquest una garantia d'èxit perquè trobi benestar i progrés la democràcia nacional catalana.

Mireu una forma embrionària, inicial, de Govern propi en la nostra Mancomunitat i fixeu-vos en la tasca que realitza creant escoles industrials per a obrers on poden treballar perfeccionant la tècnica de llur ofici.

Cal que reconeixin que la Mancomunitat faria molt més si el Govern centralista no impossibilités la seva actuació patriòtica. Doneu-vos compte, doncs, que Catalunya, amb un Govern propi ben demòcrata hauria trobat la fórmula per a caminàr progressivament cap a la sobirania.

I després de demanar-los que procurassin escriure correctament el català i que col·laboressin amb entusiasme a l'obra patriòtica del nacionalisme, acabà dient: «Penseu tots en el deure suprem que tenim tots els catalans, que abans de pensar en assolir la defensa victoriosa de la dignitat i de la llibertat individuals haviem de lluitar per assolir la dignitat col·lectiva, és, la llibertat nacional».

Cal remarcar el fet simpàtic que davant l'observació d'uns quants obrers que no sabien escriure el català i per això no l'escriu. En Domènec Pallerola va oferir-se a donar-los classe gratuïtament en nom de l'entitat «Nostra Parla» d'un curs d'ortografia catalana.

MÍTING PRO-PRESOS

Diumenge matí es celebrà al Palau d'Art Modern del Montjuïc, el míting pro-presos, assistint-hi milers d'obers.

Va presidir l'obrer Comas, del Ram del Vidre, col·locant-se la taula al centre de la sala. Hi havia un cartell que deia: «Treballadors: Amnistia per a les víctimes de la burgesia».

Es llegiren diverses adhesions i cartes de presos, entre elles una de Damià Rey.

Parlà primerament l'Arús, dels metal·lúrgics, el qual recordà que quan l'ex-governador senyor Martínez Anido volia dimitir pel vot de la Diputació sobre la situació social va declarar que deixaria anar les feres de la presó. Afegí que les feres, o sigui els presos sindicalistes, ja són al carrer i que han demostrat ésser dignes d'alternar amb la societat. Digué que preparaven l'edició d'un llibre en el qual parlarien dels procediments emprats per la policia amb els detinguts, per tal que no es tornin a repetir.

Al·ludint al suposat atemptat contra el senyor Martínez Anido, va explicar que foren morts dos individus i digué que la policia tenia una llista de 200 per a venjar-se d'ells. Acabà advocant per la llibertat del «Poeta», condemnat pel tribunal. En Peyró, secretari de la Confederació Regional, va explicar que el suposat atemptat contra el senyor Martínez Anido és un exemple de com la policia fomentava el terrorisme. Es mostrà convençut que la iniciativa de aquest succeís fou deguda a la policia introduint-hi l'agent Pellejero per a excitar els ànims i portar-los a la realització de l'atemptat.

Acabà dient que la campanya no cessarà fins que s'obrin les portes de la presó pels companys que hi ha allí. El diputat Casanovas digué que els poders estaven subvertits, i que sols hi havia el poder de la policia. Afegí que aquesta, en comptes d'ésser un auxiliar de la justícia imperava la seva voluntat arbitrària.

Reinarcà la figura del confident, dient que la policia l'ha utilitzat com única arma per a castigar els ciutadans. Digué que davant la manca de independència judicial, era necessària la revisió de tots els processos. En Barriobero demanà la solidaritat dels obrers de Catalunya pels de Bilbao, dient que estaven a mercé dels patrons. Digué que, si bé s'havia acabat la repressió el fet continuava enlaira, i que, per tant, calia una actuació ferma per a obtenir l'amnistia general. No s'ha de demanar sinó exigir, aduix pertorbant la vida del país.

Acabà dient que, davant l'amenaça que arreu es fa al sindicalisme, calia que aquest intensifiqués la seva acció. Foren aprovades les següents conclusions: Concessió d'una amnistia general. Revisió dels processos. Llibertat per a Joan Baptista Hatcher Peyró (a) «El Poeta».

Supressió de les quinzenes. Acabat el míting es féu una recapitulació a favor dels presos.

VISTA D'UNA CAUSA

En la secció tercera comença ahir matí, la vista de la causa instruida contra els processats Marc Alcón i Feliu Valero, presumptes autors de la mort de Lluís Vivó. El tribunal pertany al jurat i integren el de Dret, el president N'Eugení Carreras i els magistrats senyors Martínez Córdoba i Espinart.

Actua la fiscal al de l'Audiència, En Dídac Medina, i les defenses corren a càrrec dels senyors Casanovas i Barriobero.

Feliu Valero González, de 23 anys, solter, de professió barber, i no ha estat processat, diu:

Que el dia d'autes, al matí, va entrar a la taverna de la plaça de Santa Madrona i que va assegurar per tal de pendre cafè i esperà que l'escalfessin.

Diu que no coneixia ningú de la taverna, i que des d'allí sentí trets; aleshores va sortir corrent i caigué desmaiat.

Afegeix que quan se sentiren els trets, un tal Echevarria «El Carbo» com l'anomenaven, li posà una pistola a la butxaca, dient-li: «Té, a tu no et coneixen».

Diu que no recorda si va córrer o no, puix era tal el seu estat d'astorament que no es recorda de res.

Nega tenir part en el fet de que se l'acusava.

Diu que a Ribarroja pertanyia al Sindicat de camperols i a València, al de barbers.

No coneixia l'interfecte Lluís Vivó. Declara que a l'altre processat que l'acompanya el conegué a la presó, però no el va veure a la taverna.

Afegeix que, encara que era dilluns i a oroballava, va llevar-se aviat perquè tenia mal de calca, i passejant va trobar l'Echevarria i passejà amb ella, fins que anaren a la taverna.

Com que nega que anaren a Montjuïc a provar unes pistoles, el president ordena que es doni lectura a la seva declaració, on afirma que ara nega.

Parla de les coaccions de que fou objecte per part de la policia.

Afegeix que sortí de la taverna després d'haver pres cafè, i que no recorda qui va sortir aleshores.

Marc Alcón Selma, de 20 anys, solter, vidrier, ha estat processat i ferit.

Diu que el dia d'autes era a la taverna de la plaça de Santa Madrona, on va entrar i sortir sol.

Allí trobà un amic amb el qual va gastar bromes i aleshores va obrir-se la porta i sentí trets al carrer.

Li aconsellaren que sortís i se n'anés, puix a ell el perseguïen.

Aleshores sortí i veié un home ferit a igual tingué intenció d'auxiliar, però que no ho féu per por que el detinguessin.

Arribà a casa de la seva tia, i com que estava afectat per haver vist el ferit, demanà a la seva tia que li portés llet.

Diu que quan sentí els trets era dintre la taverna.

Nega la seva participació en el fet.

Relata un fet de la vigília del matí d'autes per a justificar que ell era conegut a la taverna del carrer de l'Olivera.

Diu que els primers que sortiren foren tres o quatre individus que estaven separats en una taula.

En Josep Joan Jové, és un individu del Sometén i conèix el processat Feliu Valero, que és el que detingué en el moment de succeir el fet.

Diu que quan ell arribà al carrer de la Verge del Remel, cantonada al de Grases, els va veure córrer i aleshores el processat, que corria, es va deixar caure, manifestant que s'havia espantat en veure gent armada que desapareixien.

Afegeix que en detenir-lo, va veure que portava una «Star» a la cintura, la qual li ocupà junt amb alguns carregadors si capsules.

Diu que ell ignora si Feliu Valero, disparà o no la pistola que portava, puix el va conduir a la Delegació.

Afegeix que una persona de responsabilitat, el nom de la qual reserva, va manifestar-li que l'atemptat el dirigia Marc Alcón.

Joan Vila Marcet, no compareix.

Es procedeix a la lectura de les seves declaracions.

Els lletrats defensors renuncien als testimonis de la seva part.

Es dona lectura d'algunes diligències sumariales que integren aquesta causa.

El ministeri fiscal eleva a definitives les conclusions provisionals, i el defensor del processat Feliu Valero, senyor Barriobero, les modifica en el sentit de considerar possible d'explicar la bona fe del processat, per tal d'afavorir la fugida dels altres.

Acte seguit va suspendre's la vista fins avui, a les deu, qual sessió començarà pels informes.

ELS TECNICS

Ahí visitaren el governador representants de les Comarques Textils de Catalunya, per a demanar ajuda perquè sia reconeguda la personalitat de l'Element Ditecitu en els Comitès Paritaris.

També fou enviat al ministre del Treball el següent telegrama:

«Elegant Tècnic Directu Indústria Textils, la més nodrida de Catalunya, felicita a vuestre Excel·lència per Real Decret Sindicació Professional, solució problema però suplica respectuosament sien atesos els seus interessos en Comitès paritaris, segons va indicar vistes presidents Sindicats, cosa que veudiem amb molt d'entusiasme per ésser bé de la pàtria».

Per Barcelona: El president, Oseas Jofré; per Terrassa, Josep Pujol; per Cardana, Ramon Banquet; per Reus, Andreu Ferré; per Manresa, Joan Cunyat; per Igualada, Josep Mas; per Sallén, Lluís Solé; per Hospitalet, Ramon Codina; per Granollers, Lluís Diumaré; per les adhesions rebudes de Valls, Berga i Premià, Isidre Juvé».

PROTESTA

Les entitats de detallistes de Sans, Hostafrancs, Sant Martí, Sant Andreu i Gràcia, han tramès un telegrama al ministre del Treball, afirmant que eles moltes imposades per la comissió Mixta del Treball ho son per tancar més senlla de les set, però no per obligar els dependents a treballar més de vuit hores diàries.

Municipi

EXPLANACIÓ DE LA TRAVERSSERA DE LES CORTS

El vinent dijous, a les dotze, se celebrà al nou saló del Consistori la subhasta per a les obres d'explicació i col·locació de voreres en el trajecte de la Traversera, comprès entre el torrent de Parladé i el carrer II

Notes de la Generalitat

L'ESCOLA DE TEIXITS DE PUNT A CANET DE MAR.

Diumenge, el senyor Puig i Cadafalch, amb En Romà Sol, conseller d'Instrucció Pública, els diputats senyors Campmany i Giró, i altres funcionaris de la Mancomunitat, foren a Canet de Mar a inaugurar l'Escola de Teixits de punt, primera escola d'indústries locals que estableix la Mancomunitat. L'acte va ésser llúcidíssim i solemnnial. El Patronat de Cultura, al front del qual, En Josep Fors tan meritoriament treballa fou objecte d'especials felicitacions per la seva eficient i activíssima intervenció en l'obra de l'esmentada Escola.

EL «BUTLLETI DELS MESTRES».

Ha sortit el número 20 del «Butlletí dels Mestres», el qual conté el següent sumari:

«La lluita contra l'analfabetisme. — Pedagogia: La III Conferència Internacional de Psicotècnica, pel doctor Emili Mira. — Per un pla d'ensenyament, per Manuel Galés. — Vida escolar: Lliçons de Botànica a la tardor, per J. M. de Barnola, S. J. — El mètode de projecte. Els alumnes planejant ells mateixos les seves activitats, per A. G. — Llibres. — Revisites. — Notícies breus.»

L'ESCOLA D'INFERMERES

Diumenge, un grup de senyoretes pertanyents a la colònia francesa de Barcelona visità l'Escola d'Infermeres Auxiliars de Medicina que la Mancomunitat de Catalunya sosté en el recinte de la Universitat Industrial. Foren rebudes per la secretària de la dita institució, senyoreta Judas, i per una comissió d'infermeres diplomades. Van recórrer les diverses aules que integren l'Escola, detinent-se especialment en el Museu d'Anatomia i al Laboratori d'Hygiene i Bacteriologia, on es pogueren ensenyar a les visitants curiosos treballs executats per les alumnes.

La secretària explicà en francès el funcionament de l'Escola d'Infermeres, fent ressaltar la tasca humanitària que realitza la dita institució, la

(Les Corts). El tipus de la subhasta és el de 11.570'27 pessetes. Els plecs hauran d'ésser presentats durant la mitja hora anterior a l'assenyalada per a la celebració de la mateixa.

SANEJAMENT

El tinent d'alcalde del districte eegon, senyor Barbey, ha interessat la construcció de la claveguera del carrer de Lluí, tros comprès entre els de Sicília i Marina, i la desinfecció i neteja del clavegueró de la carretera del Bisbe i a ésser possible la desaparició o cobert per considerar-ho un perill per a la salubritat del veïnat.

Al mateix temps s'ha practicat, per haver-ho ordenat el dit tinent d'alcalde, una inspecció en els safareixos públics enclavats a la demarcació del districte, per a cercar-se de si compleixen els preceptes que assenyalen les vigents disposicions sanitàries, havent-se'n trobat un bon nombre amb el safareix destinat a rentar roba de malalts, amb l'aigua sense matèria desinfectant, i en alguns inclòs el safareix sense aigua, per la qual infracció els serà imposada el màxim de multa, i en cas de reincidència, es procedirà al tancament.

EL CONCERT DE SANT MARTÍ

El diumenge, segons estava anunciat, celebrà la Banda Municipal un concert a la Plaça del Canonge doctor Rodó, de la barriada de Sant Martí. Un públic nombros i atent escoltà amb la major devoció les obres que constituïen el programa, tribuant al final de cada una grans aplaudiments a la banda i al seu director.

Assistí al concert el regidor del districte, senyor Escalà, el qual encarregà especialment al mestre Lamote de Grignon, que felicités el personal de la Banda, per la seva brillant i cada dia més depurada actuació.

L'ASSEMBLEA D'ASSEGURANCES

Han visitat el senyor alcalde els senyors Maluquer i don Lluís Ferrer Vidal, per a parlar-li d'alguns detalls referents a l'assemblea de l'assegurança social que s'inaugurarà aquesta tarda al saló de Cent.

TRAÇAT D'URBANITZACIÓ

Al Negociat d'Urbanització i Reforma de la Secció Municipal de Foment,

preparació científica que adquireixen totes les alumnes que cursen llurs estudis i els resultats econòmics proporcionats a les seves titulacions.

En nom de les visitants, les senyoretes Martín i Thibaudier donaren les gràcies, enlaira una vegada més la tasca cultural que porta a terme la Mancomunitat de Catalunya.

CONCURSOS

En virtut de l'acordat pel Consell Permanent, s'obre concurs per a contractar el subministre de cent cadidres destinades a la sala d'assemblees del Palau de la Generalitat.

El pressupost de contracta importa 22.800 pessetes. La fiança que haurà de constituir el contractista serà del 10 per 100 de la quantitat per la qual s'adjudiqui el servei. El termini d'execució acabarà el dia 30 de gener de 1923.

Podran presentar-se proposicions tots els dies feiners, de deu a dotze del matí, des del dia següent al de la publicació d'aquest anunci, al «Butlletí Oficial», fins el dia 30 del corrent mes de novembre, al Negociat d'Arquitectura de la Mancomunitat, on es trobaran de manifest el pressupost, plec de condicions i model de proposició.

En virtut de l'acordat pel Consell Permanent, s'obre concurs per a contractar la construcció i col·locació de set portes a les sales immediates al Pati dels Tarongers, i d'uns arrambadors a la sala d'assemblees del Palau de la Generalitat.

El pressupost de contracta importa 17.730'30 pessetes. La fiança que haurà de constituir el contractista serà del 10 per 100 de la quantitat per la qual s'adjudiqui el servei. El termini d'execució acabarà el dia 30 de gener de 1923.

Podran presentar-se proposicions tots els dies feiners, de deu a dotze del matí, des del dia següent al de la publicació d'aquest anunci al «Butlletí Oficial», fins el dia 30 del corrent mes, al Negociat d'Arquitectura de la Mancomunitat, on es trobaran de manifest el pressupost, plànols i plec de condicions i model de proposició.

estará exposat al públic el traçat d'urbanització de la zona compresa entre la Riera Blanca i el carrer de Sagrass, entre el carrer de Sans i les escoles de Lluís Vives.

S'hi poden formular les reclamacions i observacions que es considerin pertinents.

L'AJUNTAMENT (PAGA)

L'alcalde ha ordenat el pagament de tots els comptes per serveis prestats fins el 30 de setembre últim, qualsevol que sigui el seu import. Els creditors poden passar per la Comptaduria municipal, on se li assenyalara dia per al cobrament.

Necrològica

Molt solemnes han resultat els funerals celebrats ahir matí a l'església de la Casa de Caritat per a l'ànima de Na Teresa Auger Cauhè, vídua de Muterós.

Hi ha acudit nombrosíssima concurrència, que ha omplert totalment les naus del temple.

Rebin els seus fills Albert i Inés i família tota el nostre més sentit condol amb tan trist motiu. A. C. S.

A Sant Fost de Capcentelles ha mort Na Maria Pibernat i Sabi, germana de l'estimat reverend senyor rector d'aquesta parròquia.

En l'acte de l'enterrament es van testimoniar les moltes afeccions que per ella i per la família tenien els feligresos de la parròquia i els de les parròquies de Sant Pere de Vilamajor i Badalona, on havia viscut el temps que havien estat ocupades pel seu germà mossèn Salvador, a qui sempre havia acompanyat, col·laborant assenyadament a l'acció catòlica que tan eficaçment ha fet el seu germà.

Els funerals, que van celebrar-se divendres, van ésser presidits pel diputat de la Mancomunitat don Santiago de Riba i per les autoritats locals, assistint-hi tots els rectors convents i molta concurrència d'amistats.

A. C. S. tan virtuosa damisella.

DARRERES INFORMACIONS

BARCELONA

El foc destrueix una adoberia del Poble Nou

A les dotze d'anit passada, es declarà un incendi a la fabrica de curtits que En Ramon Bigas té al carrer de Wad-Ras, núm. 172.

El foc que començà a la sala de màquines, prengué tot seguit un increment terrible.

El sinistre es comunicà a dues grans quadres, les quals foren aviat convertides en carbó.

Vuit centes dotzenes de pells que estaven en manipulació, restaren destruïdes.

Acudiren al lloc de la crema els bombers de la caserna central, a les ordres del senyor Jordà i amb dues bombes.

També hi anaren guardies urbans, soment, guàrdia civil, serenos i nombrosos públics, atret per l'alarma que es produí.

A dos quarts de dues el foc restà localitzat. Un escamot de bombers continuà vigilant el caliu.

L'edifici estava assegurat calculant-se les pèrdues en moltes milers de pesetes.

Camión encés

Al carrer de Consell de Cent, cantonada al de Mantaner, s'encengué anit passada un camió que duia benzina.

Hi hagué molta alarma, havent d'acudir-hi els bombers, però el foc fou apagat fàcilment.

El xofer que menava el camió, anomenat Biet Vera i Vera, de 22 anys, resulta amb cremades a les mans, de resultes dels treballs subsegüents a l'incendi.

PENINSULA

AMPLIACIO DEL CONSELL

Madrid, 21, 12'30 matinalada. Després de les set el ministre de la Governació ha abandonat el Consell amb l'objecte de marxar a Guadalajara per a recollir els seus fills, qui retornaven de Saragossa.

El Consell s'ha ocupat, amb detenció, de la paràlització de la vida universitària, i cada un dels ministres ha exposat llur criteri.

El Govern ha coincidit que, mentre no es restableixi la normalitat de la vida escolar, no adoptarà cap mesura contra cap autoritat governativa.

El ministre d'Instrucció pública ha rebut l'encàrrec dels seus companys de Govern de notificar als clàustres de la Universitat i Facultats la decisió del Consell de ministres.

El Govern vol alternar la discussió de l'expedient Picasso amb el projecte de recompenses, sobre el qual tots estan conformes, fora lleus modificacions de detall, en la necessitat de convertir-lo en llei.

EL CONFLICTE DEL RAM DE LA FUSTA

Els patrons del ram de la fusta obriran aquesta setmana els tallers. Aquesta tarda s'han reunit per a acordar com realitzarà ço que s'ha decidit en aquest punt.

ELS ESTUDIANTS I ELS MINISTRES QUE SON CATEDRATICS

Els estudiants de Dret han enviat als ministres d'Instrucció pública i Estat el següent missatge:

«La Junta de Govern de l'Associació universitària d'estudiants de Dret ha acordat elevar a V. E. el profund desparament que ha produït entre els seus associats l'actitud de V. E. davant els tristes successos pertorbadors de la vida universitària.

Esperàvem que, donada la seva qualitat de catedràtic, s'hauria associat a l'unànime protesta de professors i estudiants, coadjuvant amb la seva elevada posició a la consecució de les nostres justes reivindicacions, merament universitàries.

Madrid, 15 de novembre. La Junta de Govern de l'Associació Universitària d'estudiants de Dret de Madrid.

ELS PROFESSORS

Aquesta tarda s'han reunit a la Universitat el rector, els degans de totes les Facultats i el ministre.

Aquest ha arribat a les dues de la tarda.

No se sap res dels acords adoptats. Només se sap que a les set de la tarda havien de tornar a reunir-se.

DENUNCIA

El catedràtic de Ciències de Granada que fou detingut, ha presentat al secretari de la Universitat un escrit denunciant tot el que es feu amb ell quan fou detingut.

EL MINISTRE I ELS CATEDRATICS

Avui han visitat el ministre d'Instrucció els Degans de totes les Facultats, als quals el senyor Montejo ha pregat que deposin llur actitud i donin classe.

Els visitants han ofert al ministre estudiar la petició, i contestar-li en ferm.

Poques hores després, li han notificat per telèfon que no podien accedir a ço que se'ls havia sol·licitat.

PART EN CAUSA

El degà de la Facultat de Medicina, ha facilitat la següent nota:

Els professors d'aquesta Facultat de Medicina han acordat, en Junta de clàustre, mostrar-se part en la causa que s'insisteix sobre els fets esdevinguts aquests dies contra els que poguessin ser-ne responsables, havent designat, com advocat que sostingui l'acusació, el catedràtic de la Facultat de Dret, don Felip Sánchez Roman.

UN FERIT

Les lesions produïdes pels policies a l'estudiant fill del senyor Maestre, són les següents:

Quatre contusions, amb gran hematoma, al cap.

Una gran contusió que ateny el coll i part d'una espatlla.

Una, també de gran extensió, a una de les regions costals, amb gran hematoma i probable fractura d'una costella, segons el primer diagnòstic donat pels facultatius que el reconegueren; car, com que havia transcorregut molt de temps des que va rebre els cops fins que fou reconegut, s'havia format un gran hematoma que feia impossible determinar si hi havia fractura o no per la simple exploració dectilar. Aquest extrem s'haurà de comprovar amb la inspecció radioscòpia.

El senyor Maestre també té febre bastant alta.

DIARIS DENUNCIATS

El fiscal ha denunciat, per llurs informacions dels dies passats, els diaris «El Imparcial», «La Correspondencia de España» i «La Libertad».

S'assegura que ha estat per la publicació de cuplets alusius a don Millán de Priego.

NOTA BURSATIL

A la sessió de Borsa el Deute regulador acusa fluixetat, cedint l'Interior 15 cèntims en les sèries majors, en tancar a 70'40.

L'Exterior i Amortitzables sostinguts.

Les accions bancàries no varien.

Els Nords i Alacants oferts, cedint 75 cèntims cada una.

La monera estrangera segueix de mana, determinant alça d'un enter en francs, 4 cèntims i lliures, 60 en liras i 3 i mig en belgues.

Els marcs apareixen cotitzats a 20 cèntims, però entre particulars es concorden a 10 i un quart, quedant després de l'hora oficial a 10 cèntims.

CONCLUSIONS

Les conclusions aprovades en el miting de llogaters celebrat ahir són:

Primera. — Sol·licitar del Govern la immediata prorroga del Decret sobre lloguers de 21 de juny de 1920, tal com està, fent-ho extensiu a totes les poblacions, fins que es promulgui la llei definitiva, obrint-se informació pública en la discussió d'aquesta.

Segona. — Que es procedeixi immediatament, donant les majors facilitats per a fer-ho, a l'organització de l'extraradi, demanant a l'Ajuntament de Madrid que, d'acord amb el vot particular al dictamen de la Junta consultiva, es procedeixi a l'execució del projecte de Granés aprovat en 1916, i que es compleixi, en ço que es refereix als Ajuntaments, la llei de cases barates quant a projectes de construcció.

Tercera. — Que es dictin disposicions perquè s'apliquin rectament pels jutges els preceptes del Decret sobre lloguers, expressant especialment i amb claretat el caràcter i abast de les revisions, perquè no es puguin inutilitzar, per la voluntat dels jutges que

hi intervinguin, les sentències dels tribunals paritaris.

Quarta. — Protestar enèrgicament del processament dels presidents de les lligues de llogaters de Bilbao, Alacant i Màlaga.

GRUPS ESCOLARS

Al ministeri d'Instrucció, i sota la presidència del senyor Montejo, s'ha reunit la comissió nomenada per a entendre en el projecte de construcció de grups escolars, amb assistència d'alcalde, dos regidors, el delegat regl' d'Ensenyament primari, senyor Saborit, i dos arquitectes, un de municipal i un altre de l'Estat, actuant de secretari el cap d'administració del ministeri, senyor Pozo.

Els reunits celebraran successives entrevistes fins que hagin enllestit l'estudi del projecte presentat.

CIRCULAR

Com havem dit, la «Gaceta» avui publica una circular del fiscal del Suprem als fiscals de les Audiències sobre les suspensions de pagaments. Es disposa que mentre per l'aprovació del projecte de llei pendent no es restabeixin els antics promotors, els fiscals de les Audiències territorials, per tots els mitjans que puguin atènyer, cuidaran que en tots els partits fora de les capitals de província, hi hagi delegats del ministeri fiscal, amb caràcter permanent que no exercixin l'aproposició d'advocat únicament en els afers en els quals tinguin intervenció per raó de llur càrrec.

Determina les funcions que han de realitzar els fiscals d'Audiència, tot això amb molts detalls.

DILIGENCIES JUDICIALS

Davant del jutjat del Congrés i com a testimoni proposat per la direcció d'Ordre públic, ha prestat declaració la portera de la casa núm. 139 del carrer d'Alcega, a la qual s'atribuïa haver presenciada els successos, puix només ha dit que ra dintre de la portera, quan va sentir soroll al carrer, i, en sortir, va veure el portal ple de gent tancant la porta.

Per a demà el jutjat té citats altres testimonis, també proposats per la Direcció de Seguretat.

MANIFESTACIONS D'EN PESTANA

Gijón. — Ha arribat el sindicalista Angel Pestana, per a assistir al Congrés miner en el poble de Las Felgueras.

Considera un fracàs la revolució russa.

Ha anunciat que dintre de poc la Confederació regional del Treball asturià, degudament reorganitzada, continuarà la seva propaganda.

Quant a la política, ha dit que els sindicalistes tenen el propòsit de no intervenir en la política com la fan els partits, fent regidors, diputats, senadors, i procurant altres càrrecs electius.

— Nosaltres entenem — diu — que avui hem passat a segon lloc aquells postulats que han estat durant molt de temps el motor del moviment obrer, és a dir, les peticions relatives a augment de sou i disminució de jornada, i això no resol el problema d'emancipació del proletariat.

DESGRACIA

Castelló. — Quan es trobava essent roba al terrat del Govern civil una de les minyones del Governador, s'ha després la cornisa, caient la infelicitat, d'una alçada considerable, al pati del costat.

La pobre minyona sofreix ferides greus.

CONFERENCIA D'EN PESTANA

Oviedo. — H'atingut lloc la inauguració del Sindicat Miner Unió.

Al Centre Miner ha pronunciat una conferència N'Angel Pestana, recomanant als obrers d'ingressar a la Confederació general del Treball, que ha recollit les aspiracions del proletariat.

LA VAGA DE MALAGA

Màlaga. — La vaga segueix estacionada.

Les negociacions de solució han estat suspeses, davant l'amenaça de la vaga general.

Els obrers del Ram de l'Alimentació han acordat tornar-se a reunir per a adoptar acords.

EL «DEDALO»

Màlaga. — Ha ancorat en aquest port el vaixell «Dedalo».

Demà salparà cap a Almeria i Barcelona.

DEFUNCIO

Vigo. — Ha mort l'alcalde d'aquesta capital, don Ricard Senra, pare de l'diputat a Corts don Alexandre.

DETENCIONS

Pontevedra. — El jutge de Tuy segueix empresonant agraris, pel sol fet d'estar agraments.

Se suposa que es declararà la vaga general.

Fins ara s'han fet 24 detencions.

ELSTRAMVIES DE BILBAO

Bilbao. — Avui han circulat els tramvies com els dies anteriors, conduïts per estudiants i guardats per la força pública.

En total circulen 30 cotxes: 15 en la població; 7 en la línia de les Arenes i 8 en la d'Ondarroa.

LA VAGA DE SARAGOSSA

Saragossa. — El conflicte amb els esquirois segueix en el mateix estat. La normalitat, amb tot, és completa. El mateix passa en el restant de la província.

VAGA GENERAL

Pontevedra. — Avui ha començat la vaga general per solidaritat amb els agraris.

Demà, no es publicaran diaris.

UNA BANDERA

Toledo. — Ha arribat el capità del regiment del Príncep, B. Alfons Alvarez Aruaga, duent la històrica bandera del batalló de voluntaris llue es formà durant la guerra de la Independència.

La insígnia ha quedat dipositada al Museu d'Infanteria.

Arxius, Museus i Biblioteques

Provincia: Arqueològic. — Obert de les onze del matí a la una de la tarda: Capella de Santa Agata. Plaça del Rei.

Museu Pedagògic de Ciències Naturals de L. Soler Pujol. — Plaça Real, número 10.

— Especial de Patologia Vegetal del Consell de Foment (Aragó, número 287, principal). Públic. Tots els dies feiners, de deu a una i de quatre a ment també es pot visitar els dies festius.

— Del Consell de Foment (Aragó, número 287, principal). Agricultura, Indústria, Comerç i Patologia vegetal. Públic. Tots els dies feiners, de deu a una i de quatre a sis del a tarda, els diumenges.

Especial de Mineralogia, Petrografia, Paleontologia i Conquillologia, de la Societat de Ciències Naturals «Club Muntanyenc», Princesa, 14, primer — Obert d'onze a una i de cinc a onze de la tarda.

— Segon pla de la Universitat.

D'Història Natural de la Universitat: Edifici de la Universitat.

Arqueològic de Barcelona. — Obert de les nou del matí a la una de la tarda, i de les tres fins a posta de sol: Palau Reial del Parc.

Municipal: Obert de les deu del matí a la tarda: Plaça de la Catedral.

De la Corona d'Aragó: Carrer dels Comtes de Barcelona.

De Protocols: Notariat, 4.

De la Universitat: Edifici de la Universitat.

Centre Excursionista de Catalunya (Carrer del Paradís). — Obert de sis de la tarda a dos quarts de nou del vespre.

Biblioteca del Consell de Pedagogia. — Urgell, 187. — Obert, de 12 a 1 del matí, i de 4 a 7 de la tarda. Els diumenges, de 11 a 1 del matí. Aquesta Biblioteca és circulant.

Episcopal: Palau Episcopal. D'onze a una del matí.

Dels Museus Artístics (especial de Art): Obert de les deu del matí a la una de la tarda. Museu Arqueològic: Palau Reial del Parc.

Biblioteca pública de Sant Andreu de Palomar (Santa Marta, 13 i 20). — Obert de les vuit a les deu del vespre.

Biblioteca de l'Escola Elemental del Treball (Urgell, 187, Casa Batlló). — Especialitat en obres d'ensenyament tècnic per a obrers. Obert tots els dies feiners, de sis a vuit des vespre.

Provincia: Universitaria. — Obert de dos quarts de deu del matí a dos

A conseqüència de les pluges d'aquests dies els camins estan intransectables.

A Kandusi i Batel han estat suspeses momentàniament les operacions que estava nunciades.

DE CADIZ

Cadiz. — Diuen de Jerez que s'ha celebrat un miting de paletes, acordant els delegats de tots els gremis prestar-los solidaritat.

La situació s'agreuja.

Aquesta matinalada ha marxat cap a Larraix l'Isle de Menorca, amb caps oficials i personal de tropa i queviures.

TEATRAL

Madrid, 21, 2 matinalada. La companyia de Mercè Pérez de Vargas, ha estrenat aquesta nit, al Teatre Cervantes, «Juegos de damas», arranjament d'una obra nordamericana, per Hernández Bermúdez i Ojís. Ha obtingut un gran èxit.

NOTES DE MELILLA

Melilla. — Ha marxat a Màlaga una bateria de posició, que procedent de Segovia arribà el primer d'agost de 1921.

S'espera el retorn del comboi a Alhucemas, en el qual vindrà el moro Dris-Ben-Said, qui portà una missió relacionada amb els presoners.

A Quedani, a conseqüència de les pluges torrencials, han quedat al descobert moltes despulles de soldats pertanyents al regiment de Melilla, víctimes del desastre i que hi havien rebut sepultura.

El dijous marxaran cap a Madrid els representants de la premsa.

quarts de dues de la tarda: Edifici de la Universitat.

De l'Associació de la Premsa d'Ària (Canada, 13): De sis a nou del vespre.

Biblioteca de la Cambra de Comerç i Navegació. — Oberta els dies feiners, de dos quarts de deu a una, i de dos quarts de quatre a vuit; els diumenges, de deu a una.

Biblioteca pública per a cecs. Passatge de Torres Amat, 6. Dies feiners, de deu a una i (lleuat els dissabtes).

Biblioteca de l'Institut de Fisiologia (Facultat de Medicina), especialitzada en Fisiologia, Biologia i Bioquímica, tots els dies feiners, de deu a una. Dies festius, de dos quarts d'onze a dos quarts d'una.

Biblioteca especialitzada en matèries tèxtils. Escola d'Indústries Tèxtils de la Universitat Industrial (Urgell, 187), oberta, de deu a dotze. Servei de préstec.

Arús. — Oberta de deu a una del matí, i de set a nou del vespre. Passatge de Sant Joan, 25, principal.

Biblioteca del Poble. — Sostinguda per l'Associació de la Premsa Diària, Canada, 13, primer. — Oberta al públic tots els dies feiners, e sis a nou de la nit, i els festius, no diumenges, de deu a dotze del matí.

D'Història Natural de l'Acadèmia de Ciències i Arts: Rambla dels Estudis, 9.

Del Reial Patrimoni: Palau de la Diputació.

— Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona. — De les deu a dos quarts d'una del matí, de les cinc a dos quarts de nou de la tarda, els dies feiners; de les deu del matí a dos quarts de sis de la tarda, els diumenges. Els diumenges, al matí, roman tancada.

LLENCERIA PER A LLIT

MANTES-EDREDONS etc

FÀBRICA

GÈNERES DE PUNT LLENCERIA

J. GRAU i C.

LA CIUTAT DE MATARÓ

Deposita: BARCELONA Plaça d'EPERE 315

Els Esports:

Futbol, Regates, Automobilisme, Tennis, Atletisme, Excursionisme, Aviació, Ciclisme, Natació, Hípica, &

Futbol

Campionat de Catalunya

La celebració, a San Sebastián, del partit eliminatori del campionat interregional, entre Guipúscoa i Catalunya, i el natural desplaçament de jugadors de tots els equips del Grup A, obligaren a la suspensió del partit assenyalat per al passat diumenge entre els bàndols que componen aquell. No per això la jornada futbolística estigué mancada d'interès; puix l'encontre entre els primers equips Martinenc-Badajona, i els altres entre segons, portaren als camps on tingueren lloc, grans contingents d'espectadors que, certament, no trobaren malagunyada la tarda.

El resultat de la lluita entre el Martinenc i el Badajona (6 a 1 a favor del segon) causà, en ésser conegut, una estupefacció immensa; puix no hi havia ningú que somnès que, ni per casualitat, sofria el Martinenc, en son propi terreny, un desastre tan esclaparador. Però, avui, en futbol, totes les posicions basades en la lògica, fallen estrepitosament, constituint la major absurditat del predir o suposar, només, tal o qual desenllaç, apolant-se en la superior potència i en la evident inferioritat dels bàndols en pugna.

Consegudes de tots són la valor actual del Martinenc i la mitjana i discreta força del Badajona. Doncs en aquest partit pot dir-se que el Martinenc a penes existí; desconcertat, desmoralitzat per la pressió constant i implacable que davant d'ell exercí tota la tarda el Badajona.

El primer temps del partit acabà amb empat a zero. Poc temps després de començar el segon, s'inicià la ratxada de gols, aconseguint-ne un En Llinas, quatre En Rodrigo, i un En Comella, pel Badajona; corresponent a En Lakatos entrar el d'honor per al Martinenc.

Componien l'equip vencedor: Bru, Massanet, Bau, Rodrigo (T.), Riera, Camis, Benages, Rodrigo (B.), Cauceja, Llinas, Tejedor, i el vengut: Pallés, Trallero, Samó, Comorra, Costa, Bessas, Vilar, Lakatos, Carapug i Rodríguez.

Dels partits entre segons equips, despertà interès el jugat entre la Unió Esportiva de Sans i el Barcelona, al camp del primer, i en el qual sucumbiren els blau-grana per dos gols a un, després d'haver dominat inútilment tota la primera part. Res no té d'estrany que els entusiastes i valerosos elements del club santsenc, sortissin vencedors; però hom no s'explica com un club com el Barcelona que compta prop de vint mil socis, no tingui un equip reserva com cal, presentant-nos a cada partit un conjunt diferent gairebé sempre reforçat amb elements de prova.

Interessants resultaren els altres partits que tingueren lloc, i en els quals l'Espanya vencé a l'Atlètic de Sabadell, per 6 a 1; l'Europa al Sabadell, per 3 a 1, i el Martinenc al Terrassa, per 3 a 0.

Malgrat no apassionar gaire la lluita entaulada a San Sebastián entre guipuscoans i catalans, l'expectació per conèixer el resultat, és feu intensa; puix donada la composició del bàndol català, mancat d'alguns elements indispensables per a fer formidable una selecció, es temia un desenllaç advers. Però el pessimisme s'esvà, pedint el lloc a una franca explosió d'entusiasme en arribar les primeres noves de l'encontre amb aquest resultat:

GUIPUSCOA, 0; CATALUNYA, 3

Una vegada més ha demostrat, Catalunya, la seva supremacia, lluitant contra una de les regions futbolísticament més poderoses d'Espanya. Disculpen, probablement els tècnics i els profans, però no aconseguiran treurens disgust: «Som els primers i els únics». Davant de realitats tan decisives, quina pena que fa el veure com s'ofèn la meravellosa virtut de la futbolista català, cercant en altres terres elements, tan notables com es vulgui, per a reforçar (?) equips catalans! Si Catalunya no en té necessitat d'importar eminències estranyes! Si, avui, el futbolista català és el millor d'Espanya!

Segons notícies rebudes el partit fou duríssim, dominant més l'equip guipuscoà que el català; però l'estructura ben secundat per la defensa,

estigué tan enorme, efectuant para-des tan magistrals, que no hi hagué manera de forçar la porta catalana. El primer gol l'entrà en Samitier d'un cop franc; el segon, En Gracia rematant una «corner» tirada per En Piera, i el tercer, En Martí rematant un xut furient d'En Piera que el porter guipuscoà havia rebutjat debilitment.

L'equip català s'alinià així: Estructura, Canals, Montesinos, Gralla, Pelau, Samitier, Pellicer, Pons, Gracia, Martí i Sagi-Barba.

de CORREJITA

RUGBY

U. E. SAMBOIANA, 7; C. N. BARCELONA, 0.

Al camp de la Unió Esportiva Samboiana va jugar-se un encontre entre el segon equip del C. N. Barcelona, i el d'aquella localitat.

La primera part fou un domini dels samboians, combinant-se els mitjos i els tres-quarts, portant-se molt bé l'aiac, i obtenint ja el resultat del triomf.

El Barcelona reaccionà a la segona part, posant en perill a l'equip contrari, però no saberen aprofitar-se'n com podien fer-ho. Fou una llàstima.

Ciclisme

VELODROM DE SANS

En començar, el públic fou poc, mes en acabar, aquest omplia el Velòdrom, el qual oferia un aspecte formosíssim.

Començà per una carrera d'equips per a corredors de segona i tercera categoria, a tres hores, classificant-se per punts conquerits en els diferents sprints de la carrera.

Cinc equips prengueren la sortida, prenent-la els equips Vergara, Hevilson, Zeron, Escrichs i Casals, primer.

Les lluites per a la classificació han estat esplèndides, sobresortint l'Espanyol i Cabrera, els quals s'han portat com uns herois, essent el resultat final:

Primers, Espanyol-Hevilson, 714 voltes, 94'962 quilòmetres, 62 punts.

Segons, Cabrera-Vergara, 714 voltes, 52 punts.

Tercers, Carpi-Casals, 710 voltes, 11 punts.

Quarts, Zeron-Pont, 710 voltes, 4 punts.

El match de persecució entre en Llopió i Tresserras, entrenats a bicicleta, donava un lleuger avantatge al segon, el qual perdia, quan aquest, deixant als entrenadors es llençà sol, ço que donà lloc a la seva desqualificació, adjudicant-se la victòria al primer.

Excursionisme

C. E. BARCELONA

El Centre Excursionista Barcelonès té en projecte per al propiament mes de desembre les següents excursions de muntanya:

El dia 2, s'intentarà l'ascensió de les Agüdes per la Cresta. S'hi anirà pel Poble de Montseny i Sant Marçal i es retornarà pel Turó de l'Ome, Coll de Santa Elena i Sant Celoni.

El dia 9 s'efectuarà una excursió a la Serra de Sant Amant, anant-hi per Ripoll i Sahor i retornant pel Coll del Pal, Portella d'Ogassa i Sant Joan de les Abadesses.

Els dies 23 a 27 de desembre s'efectuarà una travessa pirenenca per la Cerdanya, la Vall del Carol i les altes Fonts de l'Arle i del Ballre. S'ascensionarà el Tossal de Maranges i s'intentarà l'ascensió del Pic Negre d'Emballira, en la Vall de la Fontne-gra.

Els dies 30, 31 i 1 de gener s'efectuaran practiques de Eki en el Puigllançada i Pla d'Anyella. S'hi anirà per Castellar d'en Huo i es retornarà per la vall del Rigart.

Ultra, el dia 30 de novembre tindrà lloc una Sessió de Projeccions sobre una excursió a la Jungfrau, Mont Blanc i Mont Cervin (Matterhorn) a càrrec del nostre bon amic En Josep Puntas.

Demés les excursions esmentades estan en projecte una ascensió al Mont Caro (Maestrat), una excursió al Montsant (Falset), i una altra visita a les Serres de Cabrera i Puig-sacalm.

Motor

PROVA DE REGULARITAT

Entre els elements que componen el Reial Moto Club de Catalunya, regna aquests dies gran agitació precursora del pròxim esdeveniment, que ha de representar la prova de regularitat que tan laboriosa entitat organitza per al dia 25 d'aquest mes.

La inscripció d'aquesta carrera, pels antecedents que hem pogut recollir, serà veritablement important, tant pel nombre de concursants com per la diversitat de marques de les distintes categories que hi han de participar, essent segur que faran el seu debut en aquestes proves algunes marques d'autocicles que causaran veritable sensació.

El Reial Moto Club de Catalunya ha encarregat al Congost Hotel del Figaró, que tingui preparat el dinar per als concursants, fent-se present que a la secretaria de l'entitat organitzadora es despachen els tiquets corresponents, i essent limitat el nombre de dinars que han de servir-se, han de passar, els que desitgin inscriure's i retirar-los, amb el ben entès que es reserven exclusivament per als corredors i llurs equípies.

AERI CLUB DE CATALUNYA

Aquesta entitat, justificant així el seu nom, acaba d'adquirir un camp de mil metres de llarg per tres cents d'ample, situat a un quilòmetre i mig de la plaça del Prat de Llobregat amb bon camí o sigui a set quilòmetres abans d'arribar a La Volateria, el qual serà destinat a camp d'entrenament de pilots, ajudant així al foment de l'aviació.

Aquest aeròdrom serà el més important d'Espanya quan a son aspecte civil, seguit en categoria després dels militars, ja que serà, quant a dimensions, superior al de Jetafe, Burgos, etc., constituint un just motiu de satisfacció per a la nostra ciutat, car farà practicablement possible el venir aquí per l'air, l'establiment d'escaleres fixes, etc., per la gran facultat de comunicació del cap amb la nostra ciutat.

Aquest camp, ultra un xalet destinat al servei dels socis del Club, tindrà en un extrem una sèrie de hangars per aparells comercials, sota la intervenció del ministeri de Foment, tres per a dues esquadres militars cada un, i un d'exclusiu per als aparells del Club. La direcció del camp anirà a càrrec del nostre gran aviador Canudas, i hi haurà, demés, els dos pilots del Club senyors Xuclà i Constantino, en els quals hi ha grans esperances per ajudar al progrés de l'aviació a casa nostra. Cal dir que demés dels aparells actualment existents de particulars, el Club té en projecte la compra de dos Avions i algun altre més endavant, a fi de poder complir plenament la finalitat de la seva existència, com ja veu fent-ho ajudant en diferents formes als aficionats a la navegació aèria, com ens consta que presta actualment el seu concurs pràctic a un inventor que treballa arduament per llançar-se molt properament a l'espai amb un aparell de la seva invenció, el qual podria molt ben ésser que revolucionés bona part dels principis actualment seguits en la practica de la navegació aèria.

Ens congratulem de poder donar tan bones noves, per la seva gran transcendència i sobretot per marcar el camí de l'establiment del nostre port d'aviació, complent-nos a felicitar la Junta Directiva del Club i especialment els seus president i secretari senyors Ballbé i Foyé, els quals, amb el senyor Canudas, han pogut arribar a la realització de tan bell ideal.

REAL MOTO CLUB DE CATALUNYA

Per la prova de regularitat que es farà el diumenge vinent ha quedat tancada la inscripció amb drets senzills havent augmentat els inscrits ja publicats en els següents concurrents:

Side-Cars

Antoni Alà, Harley Davidson V.
Salvador Broca, Harley Davidson VI
Nilo Maso, Excelsior.
Pere Bertran, Harley Davidson VII.
Oriol Carles, Harley Davidson VIII.
Eduard Ausió, Harley Davidson IX.
Josep Ribas, Harley Davidson X.
Josep Portabella, Harley Davidson XI.
J. S., Indian V.

Motocicletes

Ernest Fundsack, Indian II.
J. Deu, Triumph I.
M. Araño, Triumph II.
Josep Casamitjana, B. S. A.

Autocicles 1.100 c. c.

Esteve Cardelús, Loryc V.
Albert Cesarino, Salmson I.
Enric Mestanza, Salmson II.
Magi Mathau, Salmson IV.
C. A., David II.

Boxa

Probablement el dia 28 del corrent tindrà lloc a l'Iris Park el campionat d'Espanya del pes mitjà-leuger entre en Joaquim Valls campió i en Pere Saez xalanger. Aquest gran combat, no sols per l'esperat que és sinó per ésser el primer acte oficial de la Federació Espanyola de Boxa, ha despertat gran expectació entre els aficionats.

Per a l'avui dimarts la A. E. P. prepara a l'Iris Park una gran vetllada de boxa sota el següent programa:

En quatre rounds, el batallador Marcos del Club Carpentier serà posat davant d'en Santos Mur, excel·lent pes ploma de qui s'en tenen molt bones referències; en sis rounds, en Manuel González, considerat com un dels millors classificats per a disputar-se el títol de la seva categoria, serà posat davant d'en Cándid Bertrand, batallador i dur mosca que ha boxejat molt per l'estranger; el científic boxejador en Ferran Urtaun, el més clàssic dels nostres boxejadors serà posat davant d'en Tomás Vonna, notable pes ploma, que després de ter grans progressos, va vencer a en Solinis de Madrid, amb qui en Vilar, el guanyador d'en Simeth, sols va poder fer match nul; i l'«as» italià en Gaston C. Anderson serà posat davant d'en Josep Marco, l'ex-campió amateur del Languedoc, que en son primer combat de professional va vencer a en Castañé.

Finalment, en vuit rounds, tindrà efecte l'esperada revenja entre en Frederic Zaldivar, el formidable boxejador que temps enrera va ésser l'heroi del nostre ring, i en Salvador Albert, duríssim pes lleuger del Catalunya Atlètic Club que, en vuit rounds confia guanyar definitivament. El programa de la vetllada és del més important que es pot fer entre boxejadors coneguts sobre els quals es vagi sobre segur.

El divendres tindrà efecte la reunió de la Federació i es fixarà probablement el nombre de rounds que es tindrà que disputar el Campionat del pes mitjà-leuger entre en Valls i en Saez.

Atlètiques

BOXA

Pròximament tindrà lloc el campionat d'Espanya del pes welter entre en Valls i en Pérez, els quals ja han començat els entrenaments junt amb el negre Al-Baker que fa dies es troba entre nosaltres. Aquest combat és esperat amb gran expectació per ésser el primer que oficialment se celebra a Espanya sota els auspicis de la Federació Espanyola de Boxa.

Es esperada amb gran interès la vetllada de demà, en la qual en Gaston serà posat davant del welter en Josep Marco, l'ex-campió amateur del Languedoc, que tan brillantment va

Barreja

PILOTA BASCA

Els dos partits jugats, el diumenge al Frontó Comtal, oren dos encontres molt acceptables, encara que els resultats siguin poc equitatius al joc desenrotllat.

Patau-Larramendi, guanyen a germans Escudero-Boldú, per 40 a 33.

Abali-Olamendi, guanyen a Bo (A.) Garcia, per 40 a 21.

HOCKEY

Diumenge va jugar-se al camp de l'Espanyol un interessant partit, el qual fou presenciat per un públic bastant nombros.

El resultat fou favorable als pompeians, que guanyaren per 3 gols a 1, els quals demostraren ésser un bon equip, molt superior al seu adversari. L'Espanyol, presentà un onze no del tot complet; pot millorar-lo, ço que esperem que faran a no trigant molt.

L'equip vencedor era: Isamat, Pons, González, Massó, Ballver, Masip, Ribera, Estrada, Lapriea, Junqueras i Ribalta.

EL SINDICAT DE PERIODISTES ESPORTIUS

Ens comunica el Sindicat de Periodistes Esportius, que per acord de la seva directiva, el dia 2 de desembre vinent, a dos quarts de deu de la nit, tindrà lloc en el seu local, Canuda, 13, primer, segona, la Junta general extraordinària per a l'aprovació dels nous Estatuts en el seu dia enviats als socis per a llur estudi i consulta.

Al mateix temps recorda l'emendada entitat, que estatutàriament, el dia primer de desembre acaba el termini per a admetre proposicions d'ingrés al Sindicat, que han d'ésser acompanyades de la firma de quatre socis, i de la del director del diari o revista a què pertanyi el proponent. Poden ésser esteses les propostes en qualsevol paper, i han d'ésser tramessas a la Junta directiva del Sindicat amb la major anticipació.

LA PROVA TARGAFLORIA

Palerm, 20. — El corredor francès Poillot ha guanyat la prova Targa-floria, pilotant un cotxe de marca francesa. — Havas.

debutar com a professional, venent al dur Castañé, i en Frederic Zaldivar, en combat revenja en vuit rounds serà posat altre cop davant del fortíssim Salvador Albert.

JIU-JITSU

Els aficionats i entusiastes per les arts nobles del deporte, com ho és, el Jiu-Jitsu, han d'estar avui d'enhorabona perquè segons tenim entès, una persona tècnica en aquest art desitja fer la major propaganda possible en obsequi de la Joventut deportiva de Barcelona i a aquest fi començarà donant una vetllada o conferència teòrica i practica al Teatre de Novetats i que serà patrocinada pel Círcol Militar.

Aquesta festa de caràcter íntim i per invitació, promet ésser important donats els antecedents que hem pogut adquirir sobre els coneixements que del Jiu-Jitsu reuneix el conferenciant.

Ja fela falta que aquest art meravellos del Jiu-Jitsu, s'extengués un xic en la nostra ciutat en la qual ja van adquirint important desenrotllament alguns deportes.

El Jiu-Jitsu no sols com a mètode científic i importantíssim de gimnàsica o educació física, sinó que considerat en una de les seves aplicacions més interessants, com ho és la defensa personal, hauria d'ésser conegut i practicat ultra per la gent forta i aficionada al deporte, per tot ciutadà, perquè el dit coneixement posa en mans d'aquell que el practica una arma valuosíssima d'aplicació indubitable en infinitat d'ocasions i amb l'avantatge gran que permet adquirir una confiança i seguretat en si mateix realment envejables.

La referida conferència tindrà lloc a les cinc de la tarda del divendres, i ens alegrarem molt que resulti veritat d'èxit que se'n assegura.

CAMISERIA

C. FITÓ

Jaume I, n.º 11

La casa millor assortida

en botins anglesos

Gran baratura de preus

Marítims

REGATES A VELA

Han acabat les regates nacionals del Club Marítim, corrent-se el dissabte i diumenge les darreres proves. El dissabte regnà un vent de mestral duríssim, posant a prova la decisió dels tripulants a afrontar les fortes ratxes del sota Montjuich, algunes d'una força extraordinària. Els hispànics arribaren fins davant del Zoraya i els grans fins al Llobregat, donant llurs tripulants una bona impressió de llur esperit nàutic.

En canvi, el diumenge, fou tot al revés del dia abans; hi hagué una calma desesperada, bufant petites brises isolades, la qual cosa donà lloc a què mentre als uns els afavoria la ratxeta inesperada, als altres es veien retrassar-se sense la defensa d'una lluita igualada.

No obstant, hem d'anotar la colosal fugida del «Cigne», el qual deixà una bona impressió en el curs de les actuals lluites, i esperem que això servirà per a posar en prevenció als altres yachts, car els ha demostrat que pot sobradament donar-los un disgust.

El «Mercedes» també fugí, seguint al seu adversari de fàcil notable, sobresortint a l'enssem el «Rasiola», el qual portà cap a una encertada lluita. Igualment el «Grot» i el «Culip», van destacar-se, especialment el primer, que malgrat veure's ajudat com tots els altres, per la seva s'adjudicà netament el triomf, i amb ell, la possessió del segon any de la copa del Rei.

Els resultats obtinguts el diumenge, donen empat per les copes senyor Alcalde, Consell de la Mancomunitat i Presidència, entre les naus «Cigne» i «Girald», «Mercedes» i «Barandil», i «Nena» i «Culip», respectivament. Finides les tres jornades, s'ha establert la suma dels temps fets, per a l'adjudicació de les medalles de marfil i or als patrons millor classificats, corresponent aquestes als senyors Agustí Guarro, Pere Pi, Artur Mas i Francesc Mas.

Els resultats de tots dos dies són:

Dia 18. — Regata (sèries reunides), distància set milles:

Primer. — «Girald» V., de don E. Bertrand i Serra. Patró Milière. Temps, 1 h. 50' 3".

Segon. — «Barandil» II., de don J. Llaudet. Patró S. Amat. Temps, 1 h. 51' 18".

Tercer. — «Mercedes», de don E. Bertrand i Matas. Patró Pere Pi. Temps, 1 h. 51' 43".

Quart. — «Cigne», del Club Nàutic, d'A. Guarro. Patró el mateix. Temps, 1 h. 51' 43".

Cinquè. — «Rasiola» II., de don J. Bertrand i Matas. Patró A. Torre. Temps, 1 h. 52' 21".

Sisè. — «Mac-Miche», de don J. Giral. Patró Pius Pi. Temps, 1 h. 53' 49 segons.

Regata sèrie Hispània. Classe U. (Distància tres milles):

Primer. — «Garbi», de la senyoreta Mercè Bertrand. Patró, J. Astell. Temps, 35' 23".

Segon. — «Rasiola» III., del Club de València. Patró F. González. Temps, 35' 30".

Tercer. — «Grot», de don A. Mas Bové. Patró el mateix. Temps, 54' 19".

Regata sèrie Hispània. Classe Z. Recorregut, tres milles:

Primer. — «Sigrid», de don A. Sedó. Patró el mateix. Temps, 38' 10".

Segon. — «Culip», de don J. Mas Bové. Patró el mateix. Temps, 41' 45".

Dia 19. — Copa del senyor Alcalde. Sèrie set metres. Vuit milles:

Primer. — «Cigne», en 3 h. 13' 47".

Segon. — «Giraldilla», en 3 h. 31' 47 segons.

Tercer. — «Girald» V., en 3 h. 34' 26".

Quart. — «Guinea», en 3 h. 34' 34".

Copa Consell de la Mancomunitat. Sèrie sis metres. Vuit milles:

Primer. — «Mercedes», en 3 h. 44' 25".

Segon. — «Rasiola», en 3 h. 45' 42".

Tercer. — «Barandil», en 3 h. 53' 40".

Quart. — «Asphodel», en 4 h. 2' 7".

Copa del Rei. Hispànies classe U. Cinc milles:

Primer. — «Grot», en 2 h. 56' 25".

Segon. — «Rasiola», en 3 h. 15' 32".

De Societat

Dissabte tingué lloc, com l'any passat, un ball a benefici de l'Escola Suïssa a Barcelona al Majestic Hotel d'Anglaterra.

La sala de festes del Majestic estava bellament engalanada. Les dames i damiselles lluien uns escaients i luxosos vestits de «soiré», que feien ressaltar més la seva bellesa.

Entre els concurrents hi veírem, ultra tota la colònia suïssa i distingides famílies de la més alta aristocràcia catalana, el batlle de la ciutat, senyor marquès d'Alfella; el senyor Utrillo, en representació de la Mancomunitat; Mr. Josep Metzger, director de l'Escola; el consell suís Mr. Nimpel i els senyors Siesgrifed, Joan Metzger, Llubia, Weber i Loches, subdits suïssos, que tant han treballat pels interessos de l'Escola.

El ball acabà a primeres hores de la matinada.

En la primera llista dels senyors abonats a les sis funcions de Teatre Nacional i Estranger que se celebren al Teatre Català Romea i que començaran el dia 27 del mes que som, hi ha les següents distingides famílies:

Senyors de Sotolongo, Rigol, Comas, barons de Güell, Mme. Foré, Trias de Bee, Alberti, Arnús, Ferrer-Vidal-Güell, Llorach (Isabel), Rocafort, Horta, de Mercader, marquès de Camps, Vidua Pla, Marial, Roviralta, Tomás, Palà, Planas, Ventosa i Calvell, Mercader, Girona, Cambó, Puig Giralt, Planas, Camps, Margarit, Jover, Reventós, Muntaner, Llaverias, Miracle, Marshall, Casas Abarcá, Duran, Roca, Seix, Soldevila, Casagomas de España, Vidua Martí, Oller, Fàbregas, Rovira, Rodés, comte de Lavern, Ciurana, Monegal, Grau, Pi i Suñer, Coll i Rodés, Cunill, de Tey, Rusiñol.

Amb motiu de vestir de llarg la molt agraciada damissella Julieta Figueras i Cuyàs se celebrà diumenge a la tarda una festa íntima en la qual es demostrà una vegada més les moltes simpaties que té la família de don Joan Figueras per la distingida concurrencia que acudí al seu xalet pe a felicitar-la.

El diumenge a la tarda tingué lloc a casa la família Mahen, d'Horta, la celebració del Sant de la distingida senyoreta Isabel Jauriol Marqués, neboda de la dita família.

Entre els concurrents a la festa recordem les famílies Arias, Sinon, Prat, Ros, Boter, Rodonet, Russe, etc., finint la festa amb un lluit ball.

Amb motiu de la inauguració del Gran Teatre del Liceu, havem vist diverses gentils damisselles vestint per primera vegada de llarg. Entre altres recordem a Carme Julià i Bardi, Arnús, Hortènsia Pi-Gibert, Carme Menta Quadreny, Fina Ferrer-Güell, Mercè López Sert, Lurdes Giró, Conxita Casacuberta i Julieta Figueras i Cuyàs.

A totes les felicitem.

Per a felicitar la senyoreta Isabel Llorach, que celebrava diumenge els seus dies, foren moltes les famílies de la bona societat que es reuniren a la seva estada del carrer de Muntaner.

Demà, amb motiu de celebrar el seu sant la distingida dama Na Cecilia Fraderas de Vila, rebrà les seves amistats a sa casa del Passeig de Gràcia.

FIVE

D'un accident

L'Agrupació Sardanista «Mossèn Cinto» ens demana la publicació de ço que segueix:

«Celebrant el diumenge, dia 19 passat, l'Agrupació Sardanista de l'Orfeó Mossèn Cinto una audició de sardanes al Passeig de Sant Joan, encreuament amb la Granvia Diagonal, en un intermedí, escaigué passar per aquell lloc un soldat muntat dalt de cavall, quan de sobte la bèstia s'esverà amb tanta dissort per als assistents a l'esmentada audició de sardanes, que clavà una embrenzida seguida d'un cop de pota al jove Josep Solà. Conduït l'esmentat jove al lloc més aprop perquè poguessin curar-lo de primer intent, que ho era la clínica del doctor Ribas i Ribas, els empleats d'aquella casa cometeren el molt censurable acte de negar-se rotundament a prestar l'obligat auxili al ferit, el

qual anava dessagnant-se a l'enssem que sofria una forta excitació nerviosa.

Vista la negativa, no hi hagué altre remei que portar el ferit al dispensari de la Ronda de Sant Pere. S'ha de tenir en compte, demés, que en canvi, els empleats de la Clínica Ribas, assistiren degudament al soldat que calgué de dalt de cavall, resultant amb una ferida lleu a la mà. Per tant, en nom d'aquesta Agrupació i dels concurrents a la dita audició de sardanes, protestem enèrgicament de l'inhumà acte comès pels esmentats empleats, i al mateix temps, preguem a qui correspongui, depuri les corresponents responsabilitats.»

De l'acte d'Afirmació Nacionalista

Ens comunica la Secció P. de Propaganda Autonomista del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria que encara continua rebent més adhesions a l'acte d'afirmació nacionalista que organitzà pel dia 22 del passat octubre.

Heu's aquí les que s'han rebut darrerament:

Ajuntaments: Pratdip, Pardines, Artesa de Lleyda, Flaça, L'Argentera, Parròquia de Ripoll, Sant Hipòlit de Voltregà, Cabrera de Mataró, Sant Esteve de Castellar, Calonge, Cantallops, minoria nacionalista de l'Ajuntament de Bellvís, Masroig, Sant Hilari Sacalm, Santa Eulàlia de Rupià, Capmany, Gubells, Vilafranca del Penedès, Sant Julià de Vilatorrada, Cornella del Llobregat, Pobla de Masalua, Linyola, Pla de Cabra, Cabacés, Merangés, Campdevànol, Vilarrudona, Tortellà, Malgrat, Valls.

Entitats: Orfeó Badaloní, de Badalona; Germantat «Mossèn Cinto», de Barcelona; Pomell «Flor de Taronç», de Barcelona; Agrupació Excursionista «Catalunya», de Barcelona; Orfeó Vicentí, de Sant Vicens dels Horts; Centre Autonomista Republicà de Sarreal, Pomell de Joventut «Canticel», de Barcelona.

Els estudiants

A un quart de nou del vespre es reuniren a la Rambla, una dotzena d'estudiants, els quals portaven uns ciris — que no arribaren a encendre — i començaren a entonar cançons madrilenyes i donar crits contra el Director general d'ordre públic.

Entre la indiferència del públic anaren amunt i avall de la Rambla diverses vegades. Les parelles de seguretat que trobaren es limitaren a contemplar l'espectacle.

En sedà Canaletes, els futbolistes que allí hi ha a aquella hora es posaren a un costat perquè els cantaires passessin.

Aleshores se sentí un mig tó d'atenció i els manifestants es dispersaren.

La campanya del Marroc

LA FULLA OFICIAL

«Ministre Governació a governador civil. — Perquè se serveixi V. E. disposar que es publicui a la Fulla Oficial el comunico el següent:

Comunicat de guerra del dia 19. General encarregat despatx exercit d'Àfrica participa que avui no ha passat res de nou a cap territori zona protectorat.

Notícies rebudes de províncies no acusen cap novetat.

A Madrid transcorregué el dia sense incidents.»

RELLEVAMENT

El ministre de la Guerra ha telegrafiat el següent al capità general d'aquesta regió:

«Disposi que pels cossos d'aquesta regió que faciliten individus per a cobrir baixes en els de la guarnició permanent d'Àfrica siguin rellevats els del reemplaç de 1919 que es troben allí pels que els correspongui, de conformitat amb les normes establertes per als expedicionaris.»

AUTORITZEU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEU LA PUBLICACIÓ, AMB UN SEGELL O UNA FIRMA QUE ENS SIGUI CONEGUDA.

Cròniques de Buenos Aires

La minerva de Cadiz

En examinar les estadístiques del Comerç argentí corresponents als anys darrers, hom se n'adona de seguida de què, a l'enssem que ha baixat considerablement, després de la guerra, la xifra de l'exportació argentina, co que explica la profunda crisi que ha sofert la República i de la qual tot just comença ara a deixar-se arduament i segura, ha baixat en molts rams i s'ha estacionat en altres, la importació de matèries i productes d'Espanya. En aquest respecte, l'única que assenyalen les estadístiques és terriblement simptomàtica i esclaridora. Pobles que, com els Estats Units de Nordamèrica, fa uns quants anys a penes si albiraven una possibilitat llunyana de relacions comercials amb l'Argentina, avui no solament hi tenen un mercat abundós i fèrtil, sinó que, en mantes matèries, han passat pel davant d'Espanya que, malgrat l'enorme avantatge del nexa idiomàtic, no ha reeixit a conservar el seu lloc ni ha sabut créixer les realitats positives que les circumstàncies li oferien.

Si apartem els ulls de les estadístiques i els girem vers la vida activa i real, vers el tràfec i la realitat material, la conseqüència ve a ésser la mateixa. Totes les nacions, fins el Japó, han hagut cura de petjar amb seguretat d'èxit aquest mercat, fixant amb bon sentit grans cases de comissió, bancs que facilitin l'intercanvi, institucions comercials ben orientades, enviant, com Bèlgica, com França, com altres, missions comercials que estudien totes les possibilitats, que exposen totes les servituds possibles, que planejin tots els intercanvis.

Arreu sembla ésser ben dirigida i ferma l'orientació comercial, al servei de la qual s'hi posa, amb amantent eficaça, el necessari acionament indispensable. I, així el reeiximent d'un bon èxit ha coronat en molts països els esforços llurs. Però, i Espanya?

Heu's aquí la història de la minerva de Cadiz:

Fa uns quants anys vivia a Cadiz un home modest i obscur que tenia una minerva. Era grà de ambicions, inepte per als ensomnis, atent al treball de la seva minerva, amb la qual atenia abastament a les necessitats de la seva vida humil.

De l'alba a la posta treballava reposat i segur, en una igual tranquil·litat de totes les hores.

En el seu taller reduït s'obria un finestral. El cel i la mar s'hi albiraven. I el nostre treballador pacient, en el plaer del descans momentani, aixecava els ulls a la blavor serena-dora.

Tard de la tarda, el nostre home me plegava la feina, acarona va amorosament la minerva infatigable, i sortia a donar el volt. Li plaia deambular, distret i pacífic, pel mig del tràfec del moll. I allí s'esqueia a veure, de vegades, l'arribada dels grans vaixells que venien de l'altra banda del món, de «les Amèriques». I sempre les mateixes converses — perquè el vaixell havia arribat o perquè se n'anava, o perquè se li preparava el carregament — sempre les mateixes converses enrondevant al nostre minervista. I així, sentia sempre les narracions fabuloses dels que arribaven o dels que se n'anaven; l'explicació de la fortuna que estava fent aquell que se n'anà miserable, de les riqueses agomolades pels qui varen expatriar-se desesperats. Sempre, sempre aquesta mítica llegenda aurífica l'atmosfera entorn de l'home de la minerva quan, tarda, a la tarda, sortia a deambular pel moll.

I poc a poc, la temptació anà penetrant-li l'ànima. I quan, en el plaer d'un descans momentani, aixecava els ulls de la minerva, els veia goliaframent a la mar com bevent totes les immenses llunyanes.

I un jorn prengué una determinació.

«Si jo — va pensar — anés a les Amèriques amb la meua minerva! I li semblà que el món s'eixamplava, inflat de possibilitats.

— Si en Pau, en Pere i en Berenguer, amb les mans buides han fet fortuna, jo, portant el meravellós secret de la meua minerva, que els astorà, em faré d'or.

Sentí aleshores gronxada l'ànima en una mena de divina embriaguesa, d'anticipada gaubança de prosperitat. Secretament, perquè ningú pogués avançar-se-li, embaltà la seva

minerva primitiva i modesta, i un jorn es féu a la mar, proa a «les Amèriques», fruit de la riquesa que havia de conquerir amb l'aportació a les terres llunyanes de la seva minerva meravellosa.

Llargament, en la llarga travessia, en la calma de les tardes melangioses del tròpic, en la serenitat de les nits estelades, rumià el nostre home el que faria després que l'esclat de la seva arribada triomfal i el primer èxit assolit per la seva minerva li fessin avinent el camí daurat de la fortuna.

... I un jorn arribà a Buenos Aires. La primera cosa que ferí les seves orelles, que l'astorà terriblement, foren els crits dels venedors de diaris, dels «canillitas» que venien «La Nación» i «La Prensa», amb les seves grans i nombroses pàgines atapeïdes.

L'home de la minerva caigué en basca, anorreat per la defallença.

Aquesta de la minerva de Cadiz és una història que, al meu entendre, explica, defineix i resum les causes del terrible fenomen a què feta referència en començar aquesta crònica.

Espanya segueix anant a la conquesta d'Amèrica amb una minerva primitiva i modesta, del tot inser-vible. No se n'ha adonat encara que l'Argentina està un xic «més enllà». No ha sabut comprendre que no és suficient, per a córrer aquí, el lloc que li correspon, «no mirar prim» i que cal que Espanya vingui amb el millor d'ella mateixa, si vol lluitar dignament i amb èxit amb totes les competències. Qualsevol cosa li sembla bona per a aquí, i quan arriben les seves minerves miserables, ja la gent està farta dels grans rotatius.

En una paraula: Espanya no s'ha donat encara compte de què tot el problema hispano-americà rau a Espanya mateixa. Que tot el secret està en què arribi Espanya, per la seva pròpia grandària i perfecció, a ésser indispensable guadora i nodridora de l'Argentina i de tota la Sud-amèrica, que parla el mateix idioma.

En aquest sentit, modernament sol's sé de quatre empreses que estiguin ben orientades vers una realitat del tot feliç, plena d'eficàcies. Dues d'elles, són ja perfectament assolides i en marxa. Em refereixo a l'aportació de capitals espanyols i de creació efectiva de la «Compañía Hispano Americana de Electricidad» i al funcionament de la «Institución Cultural española», creada a iniciativa i mercès a les gestions del doctor Avellí Gutiérrez (l'any que ve està designat per a donar el curs corresponent per ella cotejat, el nostre eminentíssim Terrades). Les altres dues estan en germen i són: la comunicació aèria entre Sevilla i Buenos Aires, i la creació d'un Institut de Química, «a Espanya», a iniciativa i despeses dels espanyols d'Amèrica, proposada i acarona da també per l'eminent doctor Gutiérrez, que té d'aquest problema d'Espanya a l'Argentina un meravellós i encertadíssim concepte.

Però, per sobre de tot, és precís rectificar valles errades.

I sobretot, per inútil, la minerva de Cadiz.

Rafel MARQUINA

B. A. IX-22.

La Universitat

Ha estat nomenat auxiliar interí gratuït de la Facultat de Ciències En Rafel Marín Sans.

— Han estat nomenades mestresses de les escoles de noies d'Alqueria Blanca i de Torrelavíd, Francisca Roca i Leonor Revoró.

— Els alumnes de l'Escola d'Enginyers s'han reunit en una de les aules de la Universitat per a pendre acords relacionats amb la vaga dels estudiants de Madrid.

S'ha posat a votació la següent proposició:

«Demandar al claustru que s'adhereixi íntegrament a l'acord adoptat pel claustru de Madrid. En el cas contrari, ens tornarem a reunir.»

— A proposta del claustru de l'Escola superior del magisteri s'ha nomenat inspector d'ensenyament primari de Girona a Francesca López Gutiérrez.

BOXA
Iris-Park
AVUI, DIMARTS
GASTON MARCOS
REVENJA
Zaldivar-Albert

La Conferència d'Assegurances

Dues lletres d'interès

La conferència on s'ha de debatre la reglamentació de la futura llei de l'assegurança social contra la malaltia, s'està celebrant en l'actualitat. L'opinió mèdica, tan directament interessada en l'assumpte, no solament en son aspecte professional, sinó en el sanitari i social, ha estat vivament agitada, aquestes darreres setmanes, amb el fi de conèixer tota la significació d'aquella. A Catalunya el Sindicat de Metges ha complert aquesta funció i s'han celebrat alguns actes per tal que la veu dels metges es faci sentir en les deliberacions de la conferència, responant a l'interès general.

Al mateix temps, a Madrid, han tingut lloc reunions on s'ha demostrat fins a quin punt és avui desperta i organitzada la classe, i en les quals, considerant que en la preparació de la conferència no s'ha tingut prou en compte els interessos de la professió, s'han dirigit dures censures al cap de la Sanitat Espanyola, i molt especialment al doctor Pulido, que en aquesta campanya, com «en totes» les campanyes sanitàries a Espanya, ha fet un paper preeminent.

Després d'una sessió del Col·legi de Metges de Madrid, que tingué lloc la setmana passada, s'han creuat unes lletres entre els doctors Salazar i Pittaluga, les quals s'han fet públiques, i que transcrivim per la significació de les persones, pels arguments que usa el nostre amic doctor Pittaluga (expressió, creiem, del sentir general dels metges) i per la complaença amb què veiem com ja definides les actituds, cada vegada es fa sentir més aguda i violenta la crítica que mereixen els elements avui directors de la Sanitat Espanyola.

Les lletres diuen així:

El director general de Sanitat.

12 novembre 1922

Senyor don Gustau Pittaluga.
Mon distingit amic: He sabut per diversos conductes, i singularment pel senyor Decret, que en celebrar sessió l'altra nit, el Col·legi de Metges, per a tractar de l'assegurança social de malaltia, en les seves relacions amb l'exercici professional, vostè s'aixecà a culpar de negligència en aquest punt a la Direcció general de Sanitat; perquè, encara que no pronuncià el meu nom, vostè no va contestar degudament a una veu enemiga que s'aixecà allí i formulà l'acusació.

Com que jo tinc la consciència d'ésser el metge que a Espanya s'ha ocupat més de l'assegurança social; en opuscles, conferències, articles de diaris i, sobretot, dintre de l'Institut nacional de previsió, m'ha semblat injusta l'acusació de vostè i vull tenir la franquesa de manifestar-li-ho així.

Està clar que en ocupar-me de l'assegurança social, des del càrrec que exerceixo, no ho he fet, ni em correspon fer-ho, sinó en relació amb la sanitat pública; de cap manera en les seves relacions amb els interessos de les classes professionals, car això atany a altres organismes, com els col·legis.

Seu afim, amic que li estreny la mà.

Signat: Salazar.

Mon distingit amic i cap: M'afanyo a contestar la seva atenta carta d'ahir que es refereix a la meua intervenció en el debat, plantejat fa dies al Col·legi de Metges, sobre l'assegurança social de malaltia.

Els seus informadors o no s'han ajustat a la veritat — exclo, naturalment, el senyor Decret — o no han entès el significat de les meves paraules.

Per això em plau molt que vostè em proporcioni aquesta ocasió per a aclarir-les.

En primer lloc: no vaig culpar de negligència ni a la Direcció general de Sanitat ni a ningú personalment en què a l'estudi teòric del problema pertany. Mai no podia trobar-se, per tant, injustícia en una acusació que no existia; ni jo hauria deixat de recordar els treballs de vostè, els de Murillo i altres, si m'hagués ocupat del fons de l'assumpte.

No hi hagué res d'això. El que jo vaig sostenir, amb amarga energia en la meua queixa i acompanyat per l'assentiment d'una gran part dels metges allí reunits, fou que s'havia descuidat el concurs de les Corporacions professionals en aquest

estudi; que no s'havia portat a cap la prèvia preparació de l'esperit de la classe mèdica — preparació que no s'aconsegueix amb opuscles, ni articles, ni conferències — per a acceptar, en la forma més adequada als interessos col·lectius, una reforma de tal magnitud; que no s'havia demanat i cercat la col·laboració dels metges per a resoldre per endavant les dificultats pràctiques, les gestions d'organització, l'Ajuntament de drets i deures, que ja s'afeguen — i així ho féu ressaltar, encertadament, algun company en la reunió del Col·legi — com a complicacions de la seva aplicació en es nacions que han adoptat, temps ha, l'assegurança social de malaltia; dificultats i qüestions que poden fer fracassar, per la mateixa hostilitat irreflexiva d'un factor tan essencial com el metge, una reforma de tanta importància per als nostres progressos sanitaris i socials.

Però encara hi ha més. Ni tant sols en formular aquesta queixa jo vaig voler referir-me per a res a la Direcció general de Sanitat. No crec que sigui, oficialment, el director general de Sanitat el que ha d'acudir a les Corporacions professionals per a posar-ne els estats d'opinió o per a exercir una acció de convenciment i de persuasió encara que jo penso que per a aquest constant i indispensable contacte, el director general ha de disposar d'òrgans adequats de comunicació i d'intermediaris acatats per llur autoritat i d'un continu intercanvi entre llurs propòsits i el pensament col·lectiu de la classe mèdica. Doncs bé: quan el senyor Decret, en intentar rebatre la crítica que jo havia fet, en la sessió del Col·legi, de l'actuació de «persones que atribuïnt-se sense mèrits la representació de la classe mèdica en els ambients polítics i tècnics en què es laboren aquests projectes» (són les meves paraules), em va requerir perquè jo declarés si volia al·ludir el director general de Sanitat, jo vaig contestar, eridant fort, que «de cap manera». La discussió es desvià, i no hi hagué oportunitat d'insistir en aquest assumpte. Però ara més forçós dir-li a qui al·ludia.

Al·ludia al senyor Pulido, per al qual tinc personalment tots els respectes — deguts principalment als seus anys —, però que considero com una de les persones més nocives als progressos d'una seriosa organització sanitària al nostre país. En la vicepresidència del Reial Consell de Sanitat, en la presidència de la Junta de Protecció a la Infància, en la representació d'Espanya en l'Office International d'Hygiène i en la Comissió Sanitària de la Societat de Nacions, en l'Institut de Reformes Socials, en l'Institut Nacional de Previsió, el senyor Pulido és un símbol d'aquell frívol dilettantisme del segle XIX que tants estralls ha produït en les nostres institucions tècniques i polítiques.

I l'única al·lusió indirecta que pot haver-hi per a vostè en el que jo he dit, depèn de la suggestió, que tots lamentem, que exerceix damunt seu el senyor Pulido, i que no li deixa reflectir en els seus actes aquella rectitud d'intencions i aquella ampla visió dels problemes sanitaris que tots reconeixem en vostè.

Es de vostè sempre atent i devot amic. — G. Pittaluga.

L. S.

Barcelona, novembre 1922.

Al Centre de Dependents

Dissabte, a la nit, va donar al Centre Autonomista de Dependents, el diputat secretari de la Mancomunitat de Catalunya, En Ramon Noguer i Comet, la seva anunciada conferència sobre l'Assemblea d'Assegurances Socials, que se celebra a Barcelona, i la seva importància per la Mutualitat Catalana.

Assistiren a l'acte nombroses representacions de mutualitat i altres institucions socials de la nostra terra, de corporacions mèdiques i professionals interessades en l'assumpte, de la Junta de Salut «L'Aliança», la Junta en ple de la Federació de Montepios; els senyors Raduà, Cunillera, Girona, Vallejo i altres ponents i membres

de la Conferència i altres distingides personalitats, omplint-se completament la gran sala de conferències del Centre.

El senyor Noguer, qui fou acompanyat a l'estrat pels presidents de la entitat organitzadora i de la Federació de Societats de Socorsos Mutus, va començar fent remarcar la importància que per a vastíssims factors socials de Catalunya pot tenir la conferència d'Assegurances, que és preparatòria del règim legal obligatori de les de malaltia, invalidesa i maternitat.

Va historiar la Conferència dient que obeix al pla traçat en la celebrada a Madrid el 1917, en la qual s'acordà l'ordre d'implantació a les terres d'Espanya de les Assegurances socials, obra que ve realitzant l'Institut de Previsió, tocant ara, després del de retir o pensions a la vellesa, els de malaltia, invalidesa i maternitat.

Va estendre's en consideracions sobre l'orientació i eficàcia de la legislació oficial espanyola, censurant durament el seu endarreriment en molts aspectes d'ella i l'incompliment de les lleis socials, que són en molts llocs lletra morta i només s'apliquen on la voluntat popular les imposa.

Entrà després a estudiar el problema de l'obligació o voluntariat en les assegurances, mostrant-se entusiasta partidari de l'obligació, i entrant de ple en l'estudi dels problemes plantejats per les noves reformes que s'intenta implantar, féu interessants i documentades consideracions respecte al vergonyós estat sanitari d'Espanya, revelant en les xifres de mortalitat i morbiditat, que són de les més altes d'Europa.

Estudià, després, els diferents tipus (francès, anglès, alemany, irlandès, etcètera), que hi ha establerts d'assegurances de malaltia, invalidesa, exposant la temença que existia que l'Estat espanyol s'enamorés del més contrari al nostre esperit i a les glòries realitats socials de la nostra terra, el que mogué l'orador a donar el crit d'alarma contingut en una proposició seva, que aprovà unànimement l'Assemblea de la Mancomunitat de Catalunya, exigint el respecte a les tradicionals i fecundes institucions mutualistes catalanes.

Digué que la representació catalana a la Comissió organitzadora de la Conferència, ha treballat en tal sentit unita i compacta, defensant les institucions nostrades, la importància social i numèrica de les quals ponderà l'orador, dient que amb tot i els seus innegables, però ben explicables defectes, ja que sempre havien estat desatenses pels governants, són coses vives i indestructibles que fan honor a l'esperit de Catalunya, com reconeixen propis i estranys.

Després d'exposar a grans trets el pla per a la implantació i organització de les assegurances de referència, va detallar la tasca realitzada per les diferents ponències i la intervenció en aquestes, de les representacions socials catalanes, la qual va elogiar fortament.

La sessió inaugural

Sota la presidència del senyor marqués d'Allela, va celebrar-se ahir tarda la sessió d'obertura de la Conferència d'Assegurances. Ocuparen també llocs a la presidència els senyors Salillas, Noguer i Comet, per la Mancomunitat; Ferrer i Vidal, Carulla, Maluquer Moragas, Bastardas, Monegal, Iranzo, doctor Pulido, Boix, Sangro, Aznar, doctor Estadilla, Compmany i representacions d'entitats de assegurances mutualistes i mèdiques.

L'alcalde va donar la benvinguda als conferenciants, felicitant l'Institut de Previsió per la iniciativa d'organitzar la conferència, confiant que repartirà els beneficis que cal esperar-ne.

El senyor Salillas, vice-president de l'Institut de Previsió, tornà a la salutació de l'alcalde, exposant el perquè se celebra la Conferència. Féu notar que si l'assegurança de maternitat és fàcil d'implantar, no ho és la de malaltia i la d'invalidesa, però que aquesta tasca resta simplificada a Barcelona, per trobar-se ja terreny apropiat per l'acció realitzada per les nombroses germanats que existeixen, des de fa molts anys.

Afegí que l'Institut de Previsió és una obra general que compta amb la col·laboració de les regions a les que respecta sempre llur autonomia administrativa.

Digué que aquesta conferència ha estat organitzada amb bona voluntat i amb un esperit de concòrdia i amb la finalitat de mantenir un nexa entre les 24 regions en què s'ha dividit Espanya.

Remarcà que en la Conferència hi ha molts elements interessats, entre els quals sobresurten les entitats d'assegurances de finalitat mercantil. El principi de utilitat — afegí — pot ésser causa de nobles i profitosos iniciatives, i, per tant, en aquesta obra no es rebutja l'interès legítim d'aquestes entitats. L'altre element interessat són les entitats mutualistes. Digué que l'assegurança de maternitat és un problema essencial per a la vitalització de la raça a que l'assegurança de malaltia resumeix tota la política sanitària. Afegí que en aquesta tasca estan interessats també els metges i que és molt valuosa llur col·laboració.

Va referir-se a l'obra del mutualisme de Catalunya, dient que representa la tradició i l'experiència i que sobretot gravita per damunt les obligacions derivades dels compromisos internacionals, en virtut dels quals Espanya ha d'implantar les assegurances que són objecte de la Conferència.

Afegí que per a complimentar els dits compromisos s'hauria pogut seguir el procediment d'un expedient, però, seguint la política que té adoptada, l'Institut ha volgut consultar el país.

Som aquí, doncs, sinó per a trobar solucions, recollir almenys orientacions que esperem amb gran confiança, puix creiem haver encertat en el

lloc, cosa que ens fa ésser optimistes.

Acabà dient que aquesta Assemblea ha vingut a aquesta gran ciutat perquè creu que en ella es pot trobar la solució. En el senyor alcalde saludà a tota la ciutat. (Aplaudiments.)

Seguidament va començar les tasques la Conferència, ocupant la presidència el senyor Ferrer i Vidal. (Aplaudiments.)

Recordà el senyor Ferrer i Vidal la fundació, l'any 1902, de la Caixa de Pensions, que ara ha pogut comptar amb la col·laboració de totes les persones doctes en els temes d'assegurances i amb la confiança de l'Estat, per mediació de l'Institut de Previsió i del ministeri del Treball.

Saludà afectuosament tots els assembleistes en nom de la Caixa que desitja que, aixecant tots els cors i sobreposant-se a les dificultats, tinguin els seus pensaments i orientacions la llum necessària per a constituir un denominador comú de tots els elements interessats i així realitzar obra profitosa.

Donà les gràcies a l'Institut de Previsió pel seu encert en la política d'autonomies regionals i dedicà un afectuós record al seu president, general Marvá, que probablement assistirà a la sessió de clausura per a segellar l'obra de la Conferència. Va proposar que li fós tramès un telegrama, expressant-li aquests sentiments.

Afegí que el discurs del senyor Salillas podia servir de norma per a l'ordre de les discussions i de l'harmonia de la Conferència, puix ha dit que no calia oblidar la realitat. Les assegurances de malaltia, invalidesa i maternitat són totes de treball per afecta al període en què les dites causes fan impossible la renda de l'individu afectat.

Havem de considerar — digué — que cap de les càrregues amb què es tradueixin les esmentades assegurances atempten la mèdula del treball remunerador.

El país que aconsegueixi assegurar el treball, la plenitud del treball, aconseguirà que no siguin gravosos les càrregues que imposen l'establiment de les esmentades assegurances.

Havem de procurar el major benestar possible pel major nombre, però sense oblidar les possibilitats, puix, en intentar aconseguir coses altes, es troben obstacles que moltes vegades són insuperables.

Desitjo que abans d'entrar en el tema, es retiri tribut a l'espiritualitat d'aquesta terra. Sempre que a Catalunya hi ha una manifestació activa i viva del poble català — digué, en català — és legítim que us puguem expressar en la nostra llengua, i per això, en aquesta llengua, saludem a tots els assembleistes i fem voís per l'èxit de la Conferència. (Grans aplaudiments.)

Seguidament s'entrà en la discussió del primer tema de la secció primera. Va aixecar-se la sessió a les vuit.

Acaba de sortir: El problema del Marroc

per
l'ex-ministre
nacionalista

FRANCESC CAMBÓ

Discurs i articles del nostre eminent leader sobre el problema que més preocupa actualment l'opinió del país

De venda en tots els kioscos

Preu: 0'20 ptes. l'exemplar

Comandes a l'Editorial Catalana:

Escudellers, 10, entr.

BARCELONA

La representació catalana — digué — està unànime a oposar-se a tot intent, en això, d'absorció i de burocratisme per part de l'Estat o dels seus òrgans. Així, la representació catalana exigirà el respecte integrat a les realitats socials perquè les mutualitats, fruit esponeros de la voluntat i dels més nobles sentiments populars, siguin els òrgans bàsics, fonamentals del sistema, sobretot en l'assegurança de malaltia. S'oposarà també, la representació catalana, amb totes les seves energies i unànimement, a tot intent, que podria molt bé revelar-se en la Conferència, de creació de nous cossos facultatius, la inutilitat dels quals seria manifesta i que no serien més que nous tentacles de burocratisme absorbent que ofega la vida del país.

Afegí que en la Conferència, per primera vegada, en un acte de l'Estat i mercès també a les gestions de la representació catalana, l'idioma català serà admes i respectat en aquella i acabà dient: «Nosaltres hem col·laborat i seguirem col·laborant amb tota fe i entusiasme per aquesta obra, per creure-la guiada per movils generosos en els quals no sentim ni admetem diferenciacions polítiques ni fronteres. Però havem de fer avinent

lleialment, que si no fós així, si aquesta obra generosa pogués desviar-se o adulterar-se, si aquest règim d'assegurances socials pogués convertir-se en un instrument més de absorció de l'Estat i de la burocràcia nosaltres el combatríem amb tota energia, i diríem al nostre poble que refusés els suposats beneficis materials que li oferís, perquè, per amunt de totes les coses de la vida material nosaltres hi aixequem l'ideal i el nostre ideal és l'amor a la dignitat i a la llibertat de Catalunya.»

Disertacions

Avui, dimarts, a dos quarts de deu de la nit, formant part del curs de conferències complementàries de l'Assemblea, el conseller delegat de l'Institut General de Previsió, don Josep Maluquer Salvador, donarà a la sala d'actes de la Caixa de Pensions per a la Vellesa «d'Estalvis», una conferència sobre el tema «Federació espanyola d'actuacions regionals de previsió».

Demà dimecres, a l'esmentat local i a la mateixa hora, don Francesc Moragas i Barret, director general de la Caixa de Pensions, dissertarà sobre el tema «Formes consuetudinàries de les assegurances socials».

VIDA MARÍTIMA I COMERCIAL

Moviment del Port el dia 20

VAIXELLS ENTRATS:

Vapor espanyol «Rey Jaime II», de Mahó, amb càrrega general i 36 passatgers.
 Pailebot espanyol «Flor del Mar», de Ciutadella, amb càrrega general.
 Vapor noruec «Ravneid», de Swanset, amb carbó.
 Vapor espanyol «Romeu», d'Avilés, amb carbó.
 Vapor alemany «Vesta», de Bremen, amb càrrega general.
 Vapor anglès «Cida», de Newcastle, amb carbó.
 Pailebot espanyol «La Cazalla», de Palma, amb càrrega general.
 Vapor espanyol «Castilla», de Cadix, amb càrrega general i 180 passatgers.
 Vapor espanyol «Marqués de Campos», de Santa Creu de Tenerife, amb fruites.
 Pailebot espanyol «Tedes», de Sant Carles, amb garrofes.
 Vapor noruec «Bretagne», de Bergen, amb càrrega general.
 Vapor italià «Fede», de Buenos Aires, amb cereals.
 Vapor espanyol «Rey Jaime I», de Palma, amb càrrega general i 72 passatgers.
 Vapor italià «San Silverio», d'Alghero, amb llegums.
 Vapor alemany «Ayamonte», de Santa Creu de Tenerife, amb fruites.
 Vapor espanyol «Escalona», d'Avilés, amb carbó.

VAIXELLS DESPATXATS:

Pailebot espanyol «Enrique», amb càrrega general, cap a València.
 Pailebot espanyol «Pilar», amb càrrega general, cap a València.
 Pailebot espanyol «Isabel Vanrell», amb càrrega general, cap a Palma.

VAIXELLS SORTITS:

Veler italià «Lilla Ricci», de trànsit, cap a València.
 Vapor espanyol «La Guaria», amb càrrega general, cap a Tarragona.
 Vapor anglès «Coca», amb càrrega general i de trànsit, cap a Londres, via de Palamós.
 Vapor espanyol «Canalejas», amb càrrega general, cap a València.
 Vapor espanyol «Vicente La Roda», amb càrrega general, cap a Melilla i escales.
 Vapor espanyol «Ramón», amb càrrega general, cap a Màlaga i escales.
 Vapor espanyol «Cetefno Ballisteros», en llast, cap a Torrevella.
 Vapor italià «Castore», amb càrrega general i de trànsit, cap a Alexandria, via de Marsella.
 Vapor anglès «Marindy Fower», en llast, cap a València.
 Vapor anglès «Anchoria», de trànsit, cap a València.
 Vapor anglès «Gisneros», amb càrrega general i de trànsit, cap a Londres, via de Tarragona.
 Vapor espanyol «Sac», en llast, cap a Huelva.
 Vapor espanyol «Cristina», en llast, cap a Colón.
 Vapor espanyol «Paco», amb el seu equip, cap a la mar.
 Vapor espanyol «Nalón», en llast, cap a Sant Esteve de Palàvia.
 Vapor espanyol «Rey Jaime II», amb càrrega general, cap a Mahó.
 Vapor espanyol «Cabo del Agua», amb càrrega general, cap a Bilbao i escales.
 Vapor noruec «Bretagne», amb càrrega general i de trànsit, cap a Marsella.
 Vapor espanyol «Rey Jaime I», amb càrrega general, cap a Palma.

Accidents marítims

NOTES DEL LLOYD

Nova York, 15. — El vapor nordamericà «West Hematite», que tenia avaries a la màquina, ha estat recollit i remolcat a Nova York pel vapor nordamericà «Saucun».
 València, 15. — El vapor noruec «Agga» resta embarrancat en sorra. El han sigut tramesos auxiliis d'Almeria i de la tripulació roman al vaixell.
 Bremerhaven, 15. — El vapor anglès «Manordillo», que naufragà al canal, després de topor amb un altre vaixell, ha pogut ésser salvat i estarà al dia, després de varar al riu.
 Gravelines, 16. — El vapor suec «Eda», en viatge de Fredrickshamn a Gravelines, ha embarrancat al canal, Copenhaguen, 15. — El vapor «Gle-

nisa», que havia varat i en sortí, té avaries d'importància.

Bombal, 16. — El vapor anglès «Will-casino», ha tingut avaries greus al vaixell i a la càrrega, com a conseqüència del foc que ha estat extingit.

Anvers, 16. — El vapor francès «Lis-trac» ha topat amb el vapor anglès «Trevanton» al riu Escalda, resultant ambdós vaixells amb avaries.

Yokohama, 17. — El vapor japonès «Chile Maru» ha tingut avaries com a conseqüència d'un foc, essent a Mavoran.

Toronto, 17. — El vapor anglès «Ker-nova» ha tingut foc, resultant amb avaries.

Gravelines, 17. — El vapor suec «Eda», que varà al canal de Gravelines, n'ha sortit sense avaries.

Constantinoble, 16. — El vapor italià «Graz», en sortir del port, topà amb el cuirassat espanyol «Jaime I», que estava fondejat, resultant ambdós vaixells amb avaries.

Portimadoc, 17. — El vapor «Timbo», que ha encallat, serà perdut total si no rep ajut immediat.

MERCAT DE BARCELONA

Dia 18 de novembre de 1922

Cotització setmanal dels preus corrents de cereals i altres articles facilitada per la Junta Sindical del Col·legi d'Agents de Canvi i Borsa de la Plaça de Barcelona:

Blat Candeal de Castella, de 41 a 43'00 pessetes els 100 quilos sobre vago d'origen.

Blat Manxa Candeal, a 43 pessetes els 100 quilos, sobre vago d'origen.

Blat Aragó «hembrilla», de 45 a 46 pessetes els 100 quilos sobre vago d'origen.

Blat Extremadura Crucher, a 42'50 pessetes els 100 quilos, sobre vago d'origen.

Promedi del preu del blat de Castella, a 43'45 pessetes els 100 quilos.

Farines: Elaboració per cilindres: Extra Blanca número 1, de 66 a 67 pessetes els 100 quilos; superflua blanca núm. 2, de 61 a 62; senocera, de 61 a 62; segones, de 54 a 55; tercers, a 50; quarts, de 25'60 a 26; extra força número 1, a 80; segones, a 33; tercers, a 30; quarts, de 26'60 a 28.

Arros: Benlloç zero, de 49 a 52 pessetes els 100 quilos; idem floret, de 52 a 53; idem selecció, de 58 a 59; matissat, de 55 a 58; bomba corrent pur, de 95 a 105; idem idem superior, de 112 a 120.

Garrofes: Vinaroc, de 20'23 a 20'83 pessetes els 100 quilos; roges, de 17'85 a 18'45; de Mallorca, a 15'47; d'Elvissa, a 15'47; de Tarragona, a 19'04; de València, a 13'45; de Xipre, de 22 a 23; de Portugal, a 19'04.

Despulls: de segó, a 5 pessetes els 100 litres; segonot, de 3'75 a 6; segonot menut, de 5'89 a 6.

Escalada de Sevilla, a 65 pessetes els 100 quilos; estrangera, a 55.

Civada: d'Extremadura, de 34 a 36 pessetes els 100 quilos; de la Manxa, de 35 a 36; de l'Argentina disponible, de 33'50 a 34; de Tunis, de 36 a 38'50.

Veces: els 100 quilos; de Navarra, a 70 pessetes; de Calat, de 51 a 53; de Màlaga, rodones, de 53 a 55 pessetes; idem cantelludes, a 52.

Ordi: d'Extremadura, de 35'50 a 36 pessetes els 100 quilos; de l'Urgell, de 35 a 35'50 pessetes; de la comarca, de 35 a 36; del Danubi, disponible, de 35'50 a 36; del Marroc i Tunis, a 35.

Faves d'Extremadura, de 48 a 47 pessetes els 100 quilos; del Marroc, de 45'50 a 46'50; de Mallorca, de 44

Fills de F. Mas Sardà

20, Rambla del Centre, 20
 VALORS — CANVI — CUPONS

BORSA DE BARCELONA 20 novembre de 1922

Cotització única del Col·legi d'Agents de Canvi i Borsa i el Mercat lliure de Valors

SESSIONS DEL DIA. — Al matí, a la Sala de Contractacions del Casino Mercantil, a fi de mes: Es fa de Nords de 68'50 a 68'60, Alacants de 68'50 a 68'70, i Andalusos de 67'25 a 67'15.

A la tarda, a la Casa Llotja, Es fa de Nords de 68'55 a 68'75 i a 68'80, Alacants a 68'80, Orenses de 17'75 a 17'85 i a 17'90, i Caceres variable a 34'30.

Cotització de valors tractats al comptat i no inscrits encara en el Butlletí Oficial:

Barcelona Traction and Light Power 7% a 102'25 i 100'00.
 Barcelona Traction and Light Power 7% a 100'00.
 Barcelonense de Navegació 6% a 7'75.
 Obligacions Espanyola Colonització 6% a 95'00.
 Eléctrica del Cinca 6% a 85'00.

Grans Molins Bascos 6% a 90'00.
 Acers Sant Martí 7% a 69'50.
 Mines de Potassa «Suria» 7% a 99'50.
 Terrenys moderns 7 per 100, a 98'50 i 100'00.
 Municipis de l'Exposició 6 per 100, a 96'25 i 100'00.

AL COMPTAT (Reproduït del Butlletí Oficial)

Canvis estrangers		Tresor 5% v. gener 1924		Segovia		Bonsos E.	
París, rec. publicat	47'10	102'50	102'15	74'50	75'00	Prod. Forcas M.	92'25
Londres, rec. publicat	23'24	102'15	102'15	75'00	75'00	Reg. Llevant 6%	90'50
Berlin, rec.	0'15	102'15	102'15	75'00	75'00	Hisp. Amer. d'U. 6%	95'25
Viena, rec.	0'05	102'15	102'15	75'00	75'00	Bono 102'25	
Roma, rec.	0'05	102'15	102'15	75'00	75'00	Varies	
Ginebra, rec.	0'05	102'15	102'15	75'00	75'00	Trasatlàntic 4%	83'50
Zurich, rec.	0'05	102'15	102'15	75'00	75'00	Canal Urgell	57'25
Nova York, rec.	0'05	102'15	102'15	75'00	75'00	T. Filipines 1903	09'75
Cerones sueques, París	303'50	102'15	102'15	75'00	75'00	Alacant 5%	95'50
Cerones sueques, Londr.	183'15	102'15	102'15	75'00	75'00	103'25	
Dentes Estat		Ajustaments i Diputacions		Alacant 1% hipot.		Foment d'Obras	
Interior	70'70	1900	70'50	75'75	75'75	Unió Vidreza	90'00
Exterior	70'70	1900	70'50	75'75	75'75	Carbons Berga	81'00
Amort. 5%	70'70	1900	70'50	75'75	75'75	A. Remonta Sora	82'00
Amort. 6%	70'70	1900	70'50	75'75	75'75	Const. Naval 4%	95'50
Amort. 7%	70'70	1900	70'50	75'75	75'75	Const. 1 Pat. 5%	89'50
Amort. 8%	70'70	1900	70'50	75'75	75'75	Asst. Cardenas 4%	41'70
Amort. 9%	70'70	1900	70'50	75'75	75'75	G. Herederos 4%	84'00
Amort. 10%	70'70	1900	70'50	75'75	75'75	Mecanica Velutera 5%	99'50
Amort. 11%	70'70	1900	70'50	75'75	75'75	A. Fornas Andaluja 6%	95'50
Amort. 12%	70'70	1900	70'50	75'75	75'75	Accions Bancos	
Amort. 13%	70'70	1900	70'50	75'75	75'75	Banc Barcelona, pta.	37'50
Amort. 14%	70'70	1900	70'50	75'75	75'75	Banc d'Espanya	517'00
Amort. 15%	70'70	1900	70'50	75'75	75'75	Banc de Terrassa	8'50
Amort. 16%	70'70	1900	70'50	75'75	75'75	Crédit Docks	130'00
Amort. 17%	70'70	1900	70'50	75'75	75'75	Banc Hisp. Coloniat	331'25
Amort. 18%	70'70	1900	70'50	75'75	75'75	Varies	
Amort. 19%	70'70	1900	70'50	75'75	75'75	F. C. Nord ptes.	243'50
Amort. 20%	70'70	1900	70'50	75'75	75'75	Alacant ptes.	342'50
Amort. 21%	70'70	1900	70'50	75'75	75'75	Andalusos	53'55
Amort. 22%	70'70	1900	70'50	75'75	75'75	Hull Espanyol	170'00
Amort. 23%	70'70	1900	70'50	75'75	75'75	A. Arago, ord.	200'00
Amort. 24%	70'70	1900	70'50	75'75	75'75	100'00	
Amort. 25%	70'70	1900	70'50	75'75	75'75	C. Hisp. A. Elec. S. A.	187'00
Amort. 26%	70'70	1900	70'50	75'75	75'75	100'00	
Amort. 27%	70'70	1900	70'50	75'75	75'75	Espanya Industrial	131'00
Amort. 28%	70'70	1900	70'50	75'75	75'75	General Telefonos	87'00
Amort. 29%	70'70	1900	70'50	75'75	75'75	Fabrica Telefonos	83'50
Amort. 30%	70'70	1900	70'50	75'75	75'75	Andaluja C. S.	130'00
Amort. 31%	70'70	1900	70'50	75'75	75'75	Estrangeres	
Amort. 32%	70'70	1900	70'50	75'75	75'75	Banc E. Rio Plat.	232'50
Amort. 33%	70'70	1900	70'50	75'75	75'75		
Amort. 34%	70'70	1900	70'50	75'75	75'75		
Amort. 35%	70'70	1900	70'50	75'75	75'75		
Amort. 36%	70'70	1900	70'50	75'75	75'75		
Amort. 37%	70'70	1900	70'50	75'75	75'75		
Amort. 38%	70'70	1900	70'50	75'75	75'75		
Amort. 39%	70'70	1900	70'50	75'75	75'75		
Amort. 40%	70'70	1900	70'50	75'75	75'75		
Amort. 41%	70'70	1900	70'50	75'75	75'75		
Amort. 42%	70'70	1900	70'50	75'75	75'75		
Amort. 43%	70'70	1900	70'50	75'75	75'75		
Amort. 44%	70'70	1900	70'50	75'75	75'75		
Amort. 45%	70'70	1900	70'50	75'75	75'75		
Amort. 46%	70'70	1900	70'50	75'75	75'75		
Amort. 47%	70'70	1900	70'50	75'75	75'75		
Amort. 48%	70'70	1900	70'50	75'75	75'75		
Amort. 49%	70'70	1900	70'50	75'75	75'75		
Amort. 50%	70'70	1900	70'50	75'75	75'75		

Els valors assenyalats amb asterisc no han tingut cotització. Deixem constatat l'últim canvi per a guia del llegidor.
 Cotització: França, 47'10; Suïssa, 121'50; Bèlgica, 44'20; Llíures, 29'34; Lires, 30'75; dòlars, 6'55; marcs, 0'15 i 0'000005.
 DARRERA SESSIÓ. — Al Casino Mercantil, de dos quarts de cinc a les cinc de la tarda, a fi de mes: Es tanca de Nords a 68'65, Alacants a 68'75, i Orenses a 17'90.

Diferència de les operacions a terme
 De la del matí, a la de les cinc de la tarda d'avui, es puja 0'05 de Nords i d'Alacants.

ZENC, PLOM, ALBAIALDE, MINI ESTANY

Dia 18 de novembre de 1922
 Els preus que regelen són els següents:

	Pessetes per 100 quilos
Zenc: En lingots, primera fosa	190
En lingots refinat	180
Xapes número 5	185
Xapes número 6	185
Xapes número 7	175
Xapes, núm. 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 18, 20, 22 i 24	180
Planxes ondulades, números 13 i 14	180
Planxes per a satinar paper	197
Planxes per a calderes de vapor	180
Discos i tires per a gibrells	232
Claus de zenc	225
Zencs amb especial per a piles Leclanché	245
Piom: Tubs de piom pur de 6 a 8 m/m	116
Tubs de piom pur de 10 m/m endavant	116
Planxa de piom pur de 1, 1 1/2, 2, 2 1/2, 3 i 4 m/m	135
Mini Pur de piom en barrils de 50 quilos net	133
Pur de piom en barrils de 100 quilos net	136
Pur de piom en barrils de 200 quilos net	135
Albaialde: Pur en barrils de 150 quilos i 250 quilos net	160
Estany: Fi en barretes, marca Billiton	750
Fi en lingots d'uns 18 quilos, marca Billiton	750

OLIS

Dia 18 de novembre de 1922
 (Associació Gremial de Negociants d'Oils de Barcelona)

Oli d'oliva
 Andalus corrent bo, a 200 pessetes els 100 quilos.

Tortosa fins, a 242 pessetes els 100 quilos.

Aragó, de 283 a 280 pessetes els 100 quilos.

El mercat segueix encalimat, amb tendència poc ferma.

Oli de pinyola
 De color verd de primera, de 108'70 a 113'05 pessetes els 100 quilos.

Groc de primera, de 121'74 a 126'30 pessetes els 100 quilos.

Groc de segona, de 113'05 a 117'39 pessetes els 100 quilos.

Serise envasos.

Oli de coco
 Blanc (amb envàs), a 130 pessetes els 100 quilos.

Cochin, a 160 pessetes els 100 quilos.

Palma, a 190 pessetes els 100 quilos.

Cacauet, a 185 pessetes els 100 quilos.

Oli de llinosa
 Oli de llinosa cru, a 170 pessetes els 100 quilos.

Oli de llinosa cuit, a 175 pessetes els 100 quilos.

Oli de llinosa incolor, a 200 pessetes els 100 quilos.

En caixes, 8 pessetes més per 100 quilos.

Arribades de la setmana
 A l'estació del Morrot han arribat quatre vagons d'oli andalus, i 24 vagons d'oli del país.

Queden a l'estació quatre vagons d'oli del país.

COLONIALS

Dia 18 de novembre de 1922</

INGRESSOS de la Companyia dels Camins de Ferro del Nord d'Espanya

LÍNIES	Quilòmetres en explotació	Ingressos dels dies 1 al 10 de Nbre. de			Ingressos des de 1.er de gener al 10 de Nbre. de		
		1922	1921	Diferència	1922	1921	Diferència
Madrid a Irún i els seus ramals.	909	2.792.932'63	2.731.271'19	+	61.661'44	92.155.483'81	92.511.975'78 — 356.491'97
Alar a Santander.	139	174.984'52	153.800'48	+	16.364'04	8.517.745'57	8.517.745'57 — 270.290'06
Saragossa a Pamplona i Barcelona	773	1.322.214'45	1.336.143'64	—	13.929'19	40.945.694'23	40.945.694'23 — 1.855.053'65
Tudela a Bilbao.	249	686.540'34	547.263'22	+	119.277'12	18.030.133'98	18.030.133'98 — 1.785.241'70
Almansa a València i Tarragona.	524	1.429.182'19	1.483.821'65	—	55.639'46	39.568.284'58	39.568.284'58 — 2.480.459'58
Astúries, Galícia i León.	741	1.271.369'19	1.301.055'66	—	29.656'47	38.173.443'55	38.173.443'55 — 293.051'83
Villabona a Avilés.	21	22.815'75	20.663'69	+	2.152'16	1.074.100'80	1.074.100'80 — 187.731'23
Ciàno a Soto de Rey.	22	14.446'64	17.283'33	—	2.836'69	886.463'78	886.463'78 — 253.286'67
Lleida a Reus i Tarragona.	103	130.778'70	148.581'63	—	15.802'93	4.036.426'82	4.036.426'82 — 341.270'82
Sant Joan de les Abadesses.	112	162.680'70	149.716'76	+	12.963'94	5.501.439'96	5.501.439'96 — 517.711'75
València a Utiel.	88	37.997'51	34.287'18	+	3.710'33	1.411.504'82	1.411.504'82 — 18.952'57
Tota la xarxa.	3.681	8.024.972'62	7.926.988'33	+	93.284'29	252.684.525'66	252.684.525'66 — 6.178.429'70

Barcelona, 20 de novembre de 1922. — El secretari del Comitè, **Alfred Fuster**

pilo en pans, de 188 a 190 pessetes. Tallat, de 200 a 207 pessetes.

Carfès. — Trobant-nos en plena època de compres per al consum i continuant cada dia més fermes els preus d'origen, es cotitzen amb tendència a la pujada com segueix:

Moka legitim, de 640 a 650 pessetes els 100 quilos.

Semi-Moka Harrar i africans, de 615 a 625 pessetes.

Puerto Rico Caracolillo, de 600 a 610 pessetes.

Puerto Rico Yauco especial, de 585 a 595 pessetes.

Puerto Rico Yauco superior, de 570 a 580 pessetes.

Puerto Rico Hisenda, de 530 a 530 pessetes.

Caracas, Costa Rica i semblants, de 550 a 560 pessetes.

San Salvador, Colòmbia i similars, de 505 a 515 pessetes.

Mèxic i Puerto Cabello, de 490 a 500 pessetes.

Santos, de 480 a 490 pessetes.

Colòmbia i Palembang, de 455 a 465 pessetes.

Cacaus. — Tots els mercats estrangers acusen alguna fluïxetat en els preus.

Respecte als de Fernando Póo, continuen els receptors d'acord per a retenir aquest article amb l'objecte d'aconseguir la demanda i imposar als preus al consum, que no pot passar sense cacau de la dita procedència. Els preus per al consum continuen amb poca variació com segueix:

Guayaquil Arriba, de 380 a 390 pessetes els 100 quilos.

Guayaquil Balao, de 360 a 370 pessetes.

Fernando Póo de primera, de 340 a 350 pessetes.

Fernando Póo de segona, de 325 a 335 pessetes.

Fernando Póo de tercera, de 300 a 310 pessetes.

Caracas de primera, de 485 a 495 pessetes.

Caracas de segona, de 430 a 440 pessetes.

Canyelles. — Ceilan extra, a 780 pessetes el quilo.

Idem número 1, a 680 pessetes.

Idem número 2, a 655 pessetes.

Idem número 3, a 630 pessetes.

Idem número 4, a 610 pessetes.

Xina, a 550 pessetes.

Rasures de Ceilan, a 440 pessetes.

Pebres. — Singapore blanc, a 670 pessetes el quilo.

Idem negre, a 580 pessetes.

Penang. — Tellicherry, a 575 ptes.

Tabaco o Jamaica, a 570 pessetes.

BACALLA

Aquesta setmana ha arribat el vapor «Polartajernen», de Reikjavik, amb 363 tones de bacalla.

Per al consum es cotitzen els següents preus:

Centre Cotoner de Barcelona

INFORMACIÓ TELEGRÀFICA

TELEGRAMS OFICIALS DEL DIA D'AVUI

Liverpool	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	Tercer telegrama	Quart telegrama	TANCA
Disponible	14.87	00.00	14.81	00.00		00.00
Futurs:						
Gener	14.19	14.14	14.03	00.00		00.00
Març	13.97	13.90	13.82	00.00		00.00
Maig	13.82	13.77	13.69	00.00		00.00
Juliol	13.61	N.	13.48	00.00		00.00
Octubre	12.84	N.	12.76	00.00		00.00

Alexandria	Desembre	Febrer	Junel	Tanca anterior	Obriment avui	TANCA
Futura, Asmhouni	28.15	28.40	Gener.	19.05	00.00	00.00
	Novembre	Gener	Març.	18.25	00.00	00.00
Sakellaridis	34.20	34.90				

Nova York	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible	25.70	00.00	00.00	00.00
Futurs:				
Desembre	25.60	25.38	00.00	00.00
Gener	25.50	25.19	00.00	00.00
Març	25.44	25.19	00.00	00.00
Maig	25.28	25.06	00.00	00.00
Juliol	24.93	00.00	00.00	00.00

Nova Orleans	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible	25.25	00.00	00.00	00.00
Futurs:				
Desembre	24.98	00.00	00.00	00.00
Gener	25.02	00.00	00.00	00.00
Març	25.01	00.00	00.00	00.00
Maig	24.89	00.00	00.00	00.00
Juliol	24.63	00.00	00.00	00.00

Barcelona, 20 de novembre de 1922.

Tripes de bacallà, a 300 pessetes els 40 quilos.

Bacallà Faroe de primera, a 86 pessetes els 40 quilos.

Bacallà llibre de primera, a 86 pessetes els 40 quilos.

Bacallà d'Islandia primera, a 84 pessetes els 40 quilos.

Bacallà d'Islandia primes, de 74 a 76 pessetes els 40 quilos.

Bacallà d'Islandia de segona, de 65 a 70 pessetes els 40 quilos.

FRUITES I LLEGUMS DEL PAIS

Dià 18 de novembre de 1922 (Informació de la casa Miquel Valls i Salvador)

Alls cap-pares, a 42 pessetes la dotzena de fores.

Ametlles amb closca molla, de 80 a 100 pessetes els 100 quilos; idem amb closca forta, a 40 pessetes; idem Mallorca escollida, a 300; idem propietari de primera sense trossos, a 290 pessetes.

Escaloià de Sevilla, a 58 pessetes els 100 quilos.

Mongetes blanques: Amonquillines, a 65 pessetes els 100 quilos; Mallorca a 75; del Pinet, a 72.

Mongetes de color de Castella, a 78 pessetes els 100 quilos.

Matafaluga en gra de Castella, a 250 pessetes els 100 quilos; idem de la Manxa, a 250.

Veces de Sevilla, a 58 pessetes els 100 quilos.

Arròs bomba floret, a 120 pessetes els 100 quilos; bomba número 12, a 110; amonquillí núm. 10, a 58; amonquillí número 5, a 57; amonquillí número 2, a 52; selecte, a 58; farina d'arròs, a 50; glacé, a 59.

Avellanès: negreta escollida, a 60

pessetes els 58 quilos; idem garbellades, a 55; idem en gra de primera, a 220 pessetes.

Cacauets: gra de l'estranger, a 85 pessetes els 100 quilos; dos grans roigs, de 70 a 75; tres grans, de 90 a 95 pessetes.

Comí, a 450 pessetes els 100 quilos.

Xuties garbellades, a 190 pessetes els 10 quilos; idem colliter, a 110.

Cigrons: de Xerès, a 112 pessetes els 100 quilos; idem Xerès número 1, a 117; idem Xerès número 2, a 113.

Mazagan, números 29-30, a 65; pelons número 4, a 60; especials, a 85 pessetes.

Lentilles del país, a 130 pessetes els 100 quilos.

Morisc del Plata, a 31 pessetes els 100 quilos.

Nous escollides, a 100 pessetes els 100 quilos.

Panses de Màlaga, de 18 a 28 pessetes la caixa de 10 quilos.

Pinyons de astella, a 430 pessetes els 100 quilos.

Tramúsos, a 33 pessetes els 100 quilos.

Figues: de Fraga, a 12 pessetes la caixa de 10 quilos; de Mallorca, a 7; de Mallorca Cantines, a 6; Mallorca confectió de Fraga, a 10.

MINI D'ALUMINI

En pols de color natural, a 150 pessetes els 100 quilos.

En pasta de colors grisos, a 350 pessetes els 100 quilos.

HORTALISSES I FRUITES

Dià 18 de novembre de 1922 (Informació Matutano)

Alls de primera, de 40 a 42 pessetes la dotzena de fores; idem de segona, de 24 a 30.

Cebes de Figueres, de 10 a 30 pessetes els 100 quilos.

Patates del Buté, de 19 a 22 pessetes els 100 quilos; idem de bolado, de 25 a 27.

Raim de Múrcia, de 10 a 13 pessetes els 100 quilos.

Pèsols del país, de 8 a 10 pessetes els 100 quilos.

Mongetes tendres, de 3 a 8 pessetes els 10 quilos.

Boniat de Mallorca, de 16 a 17 pessetes els 100 quilos; idem del país, de 12 a 15.

Tornàtes del país, de 4 a 6 pessetes els 10 quilos.

Peres d'Aragó, de 7 a 10 pessetes els 10 quilos.

Pomes d'Aragó, de 5 a 6 pessetes els 10 quilos.

Cols de València, de 2 a 3 pessetes el centenar.

Albergínies, de 6 a 8 pessetes el centenar.

Magranes de 6 a 12 pessetes el centenar.

Llimones, de 4 a 7 pessetes el centenar.

Ensalms, de 0'50 a 0'60 pessetes la dotzena.

Escaroles de 0'50 a 0'60 pessetes la dotzena.

Platans, de 1 a 1'50 pessetes la dotzena.

Melons de València, de 15 a 20 pessetes la dotzena.

FARRATGES

Dià 18 de novembre de 1922

Akals d'Urgell de primera, a 25'70 pessetes els 100 quilos estació de Barcelona.

Akals d'Urgell de segona a 23'15 pessetes.

Palla d'Urgell, a 12'50 pessetes.

Palla del país, a 12'50 pessetes.

Palla curta d'Aragó, a 11'50 pessetes.

Palla per a embalatges, a 11'10 pessetes.

Palla per a omplir marroques, a 12'50 pessetes.

MERCAT DE FIGUERES

Dià 18 de novembre de 1922

Blat de primera, de 34'37 a 36'25 pessetes hectolitre.

Sègol, de 30 a 31'25 pessetes l'hectolitre.

Ordi, de 21'87 a 23'13 pessetes l'hectolitre.

Civada, de 33'12 a 14'37 pessetes l'hectolitre.

Morisc, de 21'87 a 23'12 pessetes l'hectolitre.

Mongetes, de 48'75 a 51'25 pessetes l'hectolitre.

Mongetes de 35 a 36'25 pessetes l'hectolitre.

Faves, de 25 a 26'97 pessetes l'hectolitre.

Favons, de 28'75 a 30 pessetes l'hectolitre.

Veces, de 35 a 36'25 pessetes l'hectolitre.

Patates, de 19 a 20 pessetes el quintà mètric.

Uerdia, de 9 a 10 pessetes el quintà.

Civada granada, de 7'50 a 8 pessetes el quintà.

Palla, de 5'25 a 5'75 pessetes el quintà.

Alls, de 0'75 a 2'25 pessetes el forc.

Cebes, de 0'20 a 0'60 pessetes el forc.

Olis, de 169'55 a 177'40 pessetes l'hectolitre.

Aviram. — Gallines, de 17 a 20 pessetes el parell; pollastres, de 8 a 11 pessetes el parell; conills de 8 a 10 pessetes el parell; anecs, de 12 a 15 pessetes el parell; oques, de 12 a 15 pessetes una; ous, de 4'10 a 4'20 pessetes la dotzena; 30 dotzenes d'ous, a 122 pessetes.

Fruites. — Mercat proveit, però car.

Verdures i hortalisses. — Bones piles, a preus més aviat cars.

Planter. — Molta oferta i en baixa. Bastant de concurrència, especialment en les seccions de grans i aviram.

MERCAT I FIRA DE LES BORGES BLANQUES

Preus dels articles següents que han regit al mercat de Les Borges Blanques el dia 18 de novembre:

Blat blanc, de 28 a 29 pessetes la quarta de quatre dobles; blat roig de secà, de 26 a 27; blat roig d'horta, de 26 a 28.

Ordi, de 14 a 14'75 pessetes la quarta de quatre dobles.

Civada, de 11 a 11'75 pessetes la quarta de quatre dobles.

Panis, de 15 a 16 pessetes la quarta de quatre dobles.

Faves, de 20 a 20'50 pessetes la quarta de quatre dobles.

Favons, de 21 a 21'50 pessetes la quarta de quatre dobles.

Fesols, de 40 a 45 pessetes la quarta de quatre dobles.

Veces, de 30 a 32 pessetes la quarta de quatre dobles.

Ous, des de 4 a 4'50 pessetes la dotzena.

MERCAT DE GIRONA

Dià 18 de novembre de 1922

Blat, de 41 a 43 pessetes els 100 quilos.

Mestall, a 35 pessetes els 100 quilos.

Ordi, a 33 pessetes els 100 quilos.

Civada, a 33 pessetes els 100 quilos.

Morisc, a 31 pessetes els 100 quilos.

Fesols, de 64 a 74 pessetes els 100 quilos; fesols menuts, de 85 a 100.

Fruites, de 50 a 140 pessetes els 100 quilos.

Faves, a 45 pessetes els 100 quilos.

Cigrons, de 55 a 120 pessetes els 100 quilos.

Farina de blat, de 62 a 62'50 pessetes els 100 quilos.

Llana blanca, a 200 pessetes els 100 quilos; idem negra, a 180.

Arròs, de 49 a 105 pessetes els 100 quilos.

Garrofes, a 20 pessetes els 100 quilos.

Palla, de 16 a 18 pessetes els 100 quilos.

Patates, de 15 a 20 pessetes els 100 quilos.

Olis, de 200 a 225 pessetes els 100 litres.

Vins, a 60 pessetes els 100 litres.

Formatges, de 7'50 a 10 pessetes el quilo.

Carbó vegetal, de 22'50 a 25 pessetes els 100 quilos.

Sucres, de 1'70 a 2'50 pessetes el quilo.

Mill, a 33 pessetes els 100 quilos.

Panis, a 45 pessetes els 100 quilos.

Avellanès, de 60 a 63 pessetes els 100 quilos.

Vaques, de 300 a 1.000 pessetes una; bous, de 300 a 1.000 pessetes un.

Gallines, de 8 a 13 una; pollastres, de 3'50 a 9 pessetes un; conills, de 3 a 6 un.

Ous, de 4'60 a 4'75 pessetes la dotzena.

Borsa de Madrid

Canvi facilitats per la Banca Marqués, S. A.

Barcelona, 20 novembre.

4 per 100 interior, comptat	70'45
» fimes.....	00'00
» fiproxim.....	00'00
Amortitzable 5 per 100 (1920)...	96'50
Banc d'Espanya.....	58'00
Arrendatària de Tabacs.....	249'00
Stat. Gral. Sucr.-Obligacions	00'00
» » » Ac. preferides	58'00
» » » ordinàries	00'00
Francs.....	47'10
Lliures.....	29'33
Banc Espanyol Rio Plata.....	230'00
Cèdules Hipotecàries.....	99'95

CANVIS DE L'ESTRANGER

Facilitats per la casa SULER I TO. RRA GERMANS, Rambla dels Estudis, 13, i Bonsuccés, 1.

PREUS DE COMPRA:

Bitllets: Francesos, 46'90

» Anglesos, 29'25

» Italians, 30'00

» Belgues, 43'70

» Suïssos, 121'00

» Portuguesos, 0'25

» Alemanys, 0'15

» Austríacs, 0'015

» Holandesos, 2'45

» Russos, 0'00

» Grecs, 00'00

» Suecs, 1'65

» Noruegs, 1'09

» Dinamarca, 1'20

» Romania, 4'00

» Turquia, 00'00

» Estats Units, 6'48

» Canadà, 6'15

» Argentins, 2'29

» Uruguais, 5'00

» Xilens, 0'70

» Brasilers, 0'60

» Bolivians, 1'35

» Peruanos, 20'00

» Paraguais, 0'10

» Venezuela, 00'00

» Japonesos, 2'80

» Algerins, 45'90

» Egipte, 29'10

» Filipins, 2'85

Nonell Germans

DANVI — VALORS — OUPONS
Rambla del Centre, 18

ANUNCIS D'ESPECTACLES

Gran Teatre del Liceu

Avui, a dos quarts de nou, tercera de propietat i abonament. Penúltima representació de **LOUISE**, pels celebrats artistes Gall, Berat, Belina, Dufranne. — Demà, **BORIS GODUNOV** — Dijous: Primera dels eminents artistes Poli Randaccio, Hipòlit Lázaro, i debut dels celebrats artistes Buades, Gherardini i Menlik, amb l'òpera **AIDA**

Principal Palace

Plaça del Teatre, 21 i 1. Tels. 5115 i 4736 A

Avui, dimarts, nit, a les deu:

CRI=CRI

14 magnífiques decoracions noves. 600 ARTÍSTICS VESTITS DE LA CASA MAN WELDY, DE PARIS. 103 artistes espanyols i estrangeres.

Butaques, a 13, 8 i 6 pessetes, inclosos timbres.

Demà, dimecres, Estrena de la novetat escènica **SILUETAS, LUCES Y COLORES**

Teatre Català ROMEA

Telèfon 3500 A. — Avui, dimarts, a les cinc de la tarda: Butaques, a una pesseta i a 0'65. Tothom a riure: tres actes de gran broma.

ELS RETRUCS DE L'AMOR
Nit: La comèdia romàntica d'En Rusífol i En Burgas.

GRAZIEL-LA
3 actes i 8 quadros. Butaques, a 2 pessetes. — Demà, tarda: **MATI DE FESTA, LA MALVASIA DE SITGES**. Nit: Joventut Jordiana: **GRAZIEL-LA**. — Dijous, tarda: Espectacles per a infants: **LA VENTAFUOC**. — ES despatxa a Comptaduria.

TIVOLI LIRIC CATALA

Direcció: Josep Bergés. — Avui, dimarts, tarda, a les cinc. Sentent de pati, 3'50 ptes., entrada, 0'50.

DON JOAN DE SERRALLONGA
pels eminents cantants senyors Sagibarba, Bugatto i Vendrell. Nit, a les deu: Primer dimarts de nit popular. Sentent de pati, 3'50; entrada, 0'50.

L'entreteniment

LA CAPA TOT HO TAPA

La sarsuela en tres actes, adaptada per En Josep Padera.

LA GATA MAULA

Tothom al Tivoli a riure. En començar el tercer, exhibició de la pel·lícula «La colla dels ben plantats». — Demà, tarda: Butaca, 2 pessetes; entrada, 0'50: **DON JOAN DE SERRA**, LLONGA, pels senyors Massanés i Quer, cantant per primera vegada el paper de «Donya Joana» la soprano lleugera senyoreta Mercè Casas. Nit: Butaca, 3'50; entrada, 0'50: **LA GATA MAULA** i **KI-KI-KI**. — Es despatxa a Comptaduria.

Teatre de Novetats Circ Equestre

Gran Companyia de Mr. Ventura Gannau. — Avui, dimarts, nit, a dos quarts de deu. Grandios exit de tota la Companyia, formada pels notables Mlle ROSE THEA, volteig a cavall; Mlle PETRATRI, senyoreta jockey; GRAN GORDON original filferista. Els famosos FLORENÇOS i MISS SELIKA, enigmàtics còmics; MAX KID, DE, excèntric. Continuen els èxits dels aplaudits artistes THE ARQUES, mademoiselle MADRIGALI, la BELLA SCHREIBER, elegantíssima amañona; LES 14 ASCARDS THEILON, 14 emocionants acrobates a la bàscula, i els divertits pallassos RICO i ALEX i la seva troupe i els GERMANS ALBANOS. — Demà, nit, a dos quarts de deu: Grandiosa funció. — Mol taviat: l'atracció més gran i més original de l'any 1922.

ELDORADO

Companyia de sarsuela
ORTAS : LEONIS : GALLEGO
Avui, dimarts, tarda, a les cinc. Gran Matinée. L'entremés **LA PRIMER SIESTA**, i la preciosa opereta en dos actes, original de Guillem Perrin i Miquel de Palacios, música de l'eminent mestre Amadeu Vives, **LA GENERALA**. Nit, a les deu: L'entremés **AHI VA ESA MOSCA!** i l'obra del dia a Barcelona, **EL PARQUE DE SEVILLA**. Tots els dies: **EL PARQUE DE SEVILLA**.

TEATRE NOU

Companyia d'opereta
VICTORIA PINEDO
LLUIS BALLESTER
Avui, dimarts, 21 Tarda, a dos quarts de cinc. **EN BUSCA DE UN MARIDO, QUE ES GRAN BARCELO-**

NAI I EL APURO DE PURA. Nit, a tres quarts de deu. **HOMENATGE AL MESTRE GUERRERO**. Primer: **LA ALSACIANA**; segon: **LA REINA DE LAS PRODERAS**. L'EXIT DE L'ANY. Les dues obres les dirigirà el seu autor.

Teatre Victòria

Avui, dimarts, tarda, a dos quarts de cinc. **FELIPE EL TERREMOTO, LAS MUJERES DE TODOS I PIM-PAM-PUM**. Nit, a tres quarts de deu: Primer: **EL CAMPEONATO**; segon: **CARAMELLES**; tercer: **PIM-PAM-PUM**.

TEATRE COMIC

Avui, dimarts, nit, a dos quarts de deu. **EL CABARET DE LOS VENEZOS** (set actes), i el passatempo català **QUI... COMPRA MADUIXES!**

Gran Teatre Espanyol

Avui, dimarts, 21 novembre. Tarda, a les cinc. **LA SEVERA**. Nit, a les deu. **TOTHOM... I NINQU PAGA**. Companyia de vodevil Pep Santpere.

Teatre Català ROMEA

Seguix obert l'abonament a sis funcions de Teatre Nacional i Estranger. Primera representació: **Dilluns, 27** Estrena de

FANNY I ELS SEUS CRIATS
comèdia en quatre actes de Jérôme K. Jérôme, versió de Millás Raurell. Presentació acuradíssima. Decorat nou.

Teatre Poliorama

Companyia de comèdia
Güell - Tudela - Asquerino - Cortès
Avui, dimarts, tarda, a les cinc. **MATINEE POPULAR BUTACA PLATEA AMB ENTRADA, UNA PESSETA**. L'èxit d'execució en tres actes, **EL SECRET ODE POLICHINELA**. Nit, a les deu. **POPULAR BUTACA PLATEA AMB ENTRADA, DUES PESSETES**. El triomf artístic en quatre actes.

EL AMOR VELA
LUXOSA I ACURADA PRESENTACIO. EN AQUESTA OBRA LE SENYORA ASQUERINO LLUIRA CREACIONS DE LA CASA FANCY. — Demà, dimecres. **POPULAR. Tarda, LOS MONIGOTES I LOS RAILITOS DEL TREN**. Nit. **UN CRIMEN MISTERIOSO I EL NIÑO PERDIDO**. — Es despatxa a Comptaduria. — Telèfon 4134 A.

TIVOLI. — De 4 a 5 de la tarda, en l'Administració d'aquest teatre s'admeten anuncis per a un objecte que s'ha de repartir al públic en una obra a estrenar-se pròximament.

PALACE CINE

Gran Saló de Moda

Avui, dimarts. Magnífics programes: **PER L'HONOR D'UNA DONA**; **EN LES XARXES DE LA INTRIGA**; **EL PETO**, per Carme Myers; èxits de la magnífica pel·lícula exclusiva, **EL MISTE-RIOS DOCTOR WANG**, pel cèlebre artista japonès Sessue Hayakawa i la seva muller Ysuru Adki. — Aviat, estrena de la magnífica pel·lícula **LA CULPA ESTRANYA**, per Kathedine Mac Donald i Rodolf Valentino.

Saló Catalunya

Gran Cine de Moda

Notable sextet Jordà-Molló. — Avui, dimarts, succés grandios: «Els tres mosqueters», tercera i última jornada, èxit colossal de Douglas Fairbanks; «Pels formosos ulls de Mary», preciosa comèdia, per la formosíssima artista Mary Miles; «Tomaset i els ossos», gran broma, la d'interès grandios, dedicada a la Colònia anglesa, «Viatge del príncep de Gales a l'Austràlia», curioses festes indígenes en honor de S. A. primera etapa. — Demà, gran estrena: «El proselit», pel simpàtic artista Eliot Dextet. — Diumenge, nit, gran exclusiva: «Sa Altesa», veritable joia d'art. — Aviat, la més grandiosa pel·lícula històrica: «Joana d'Arc», per les dues estrelles Geraldina Farrar i Wallace Reid, veritable devassall en presentació.

Palau de la Música Catalana

Diumenge, dia 26 de novembre, tarda, a dos quarts de cinc.

PRIMER DELS 6 CONCERTS EN DIES DE FESTA A LA TARDÀ
Concert per

L'ORFEO CATALA

dirigit pel mestre En LLUIS MILLET
Programes, abonament i localitats, al magatzem de música Unió Musical Espanyola, Portal de l'Angel, 1 i 3. Condicions especials per als senyors socis de l'Orfeo Català.

Frontó Principal Palace

Avui, dimarts, tarda, a les quatre en punt, escollit partit. **MAZO I GASTANAGA** contra **OLASCOAGA I ICHAZO**. Abans se jugarà un altre partit per joves pelotaris. Nit, a un quart

d'onze, grandios partit de pilota cistella. Vermells: **MARRENECHEA** i **GARAGARZA**. Blaus: **ONDARRES** i **PALAU**.

Restaurant del Parc

Pròxima reobertura. Direcció: Carhó (mili). Grans reformes als salons i servei. S'admeten encàrrecs per a banquets.

BOXA IRIS-PARK

Avui, dimarts, 21, a un quart d'onze

SANTOS MUR contra **MARCOS**. — **GONZALEZ** contra **BERTRAN**. — **URTASUM** contra **VONNA**. — **GASTON** (as italià) contra **MARCOS** (campió de Llenguadoc) i esperada

REVENJA ZALDIVAR-ALBERT

Entrada general, 3 pessetes, timbre inclòs. Despatx: Centre de Localitats i Iris-Park

EDEN CONCERT

Asalto, 12. — Exit enorme del programa. **LES 19 BOXAJADORES**. **LES LISANDRES** i 20 formosíssimes artistes més.

DIVERSIONS PARTICULARS

Joventut Jordiana

TEATRE CATALA ROMEA

Demà, vespre, la comèdia romàntica en tres actes i vuit quadros, dels senyors Rusífol i Burgas.

GRAZIEL-LA

Es despatxen vals: Casa Vifol, Portaferrissa, 18. Camiseria Fitó, Jaume I, 11. Casa Macià, Fontanella. Durant els entreactes es renovarà l'abonament a l'Administració del teatre.

Serveis de la Companyia Trasatlántica

LINIES A ANTILLES, MEXIC, NOVA YORK I COSTAFIRME

El vapor **P. DE SATRUSTEGUI**
sortirà el dia 25 de novembre de Barcelona, el 26 de València, el 28 de Màlaga i el 30 de Cádiz, cap a Nova York, Havana i Veracruz.

El vapor **ALFONSO XIII**
sortirà el dia 17 de novembre de Bilbao, el 19 de Santander, el 20 de Gijón i el 21 de Coruña, cap a Havana i Veracruz. Admet càrrega i passatge cap a Costafirme i Pacífic amb trasbord a Havana.

El vapor **MONTEVIDEO**
sortirà el dia 10 de desembre de Barcelona, el dia 11 de València, el 13 de Màlaga i el 15 de Cádiz cap a les Palmes, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico, Havana, Cojé, Sabanailla, Curaçao, Puerto Cabello i La Guayra. S'admet càrrega i passatge amb trasbord cap a Veracruz.

LINIA DE BUENOS AIRES
El vapor **INFANTA ISABEL DE BORBON**
sortirà el dia 4 de desembre de Barcelona, el 5 de Màlaga i el 7 de Cádiz cap a Santa Cruz de Tenerife, Montevideo i Buenos Aires.

A més dels indicats serveis, la Companyia Trasatlántica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a Nova York i ports del Cantàbric a Nova York i la Línia de Barcelona i Filipines, les sortides dels quals no són fixes i s'anunciaran oportunament a cada viatge.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables, i passatgers als quals la Companyia dona allotjament i tracta esmerat, com ha acreditat en son dilatat servei. Tots els vapors tenen Telegrafia sense fils.

—Mira, espòs meu com en pocs dies ha desaparegut la blancor dels meus cabells amb l'acreditat i infensiu **RHUM BELLESA** a base de noguera. ¿Per què no l'uses tu també i rebran el teu cabell i bigotí el color que abans tenien? Venda en perfumeries

Missatgers «RAPIDS»

(Continental)

SERVEI RAPID

Repartiment de tota classe de circulars i esqueles a domicili, petits paquets i tota classe d'encàrrecs.

EMPRESA IDEAL D'INFORMACIO

Rbla. Flors, 16, baixos
Telèfon 4863 A.

Cartes Circulars

reproduïdes en l'aparel **MULTIGRAPH**, inconfusibles d'originals mecanografiats.

Mobles Fitxes Carpetes

Guies i tot el material per als sistemes moderns d'organització d'oficines.

COPIES

originals a màquina

HAMMOND

per a escriptura, de tipus canviabls

Casa Garcia Suárez

38 - Rambla de Catalunya

Telèfon 4335 A

ELECTROMOTORS I DINAMOS

especialitat en les de

ELECTROQUIMICA

Bobinats - Instal·lacions

Reparacions

Maquinària Elèctrica, S. A.

(Antics tallers Balcalls)

Corts Catalanes, 416. T. 558 H.

Professor de piano i solfeig

S'hoareix: Consell de Cent, 391

L'EDUCACIÓ FÍSICA

és una gran conquesta moderna, però...

Totes les coses, per bones que siguin, tenen el seu però

CAIGUDES, CONTUSIONS, FERIDES...

Aigua Oxigenada VOLCÁN

NO ESPEREU A QUE S'INFECTIN

Demaneu-la en les principals farmacies

Depositaris:

J. URIACH I C^a - Bruch, 49

PANYOS

J. Mir Vives, S. A., Ronda de Sant Pere, número 15. Les darreres novetats per a vestits i abrics, les trobareu en aquests magatzems a preus mai vistos. Corte vestit llana, 25 pessetes. Corte vestit tot estam, 45 pessetes. Corte ganyan, 30 pessetes. Immens assortit en paqueria anglesa. Recomanem sastres. Retalls als dilluns i divendres.

Catarro dels nois

L'Anti-cataral BORBONET, és el veritable específic acuradit per a curar en pocs dies la Coqueluche, Bronquitis de tota mena de tos de les criatures.

Dipòsits: Farmàcia de l'autor, Carders, 44; Doctor Andreu i J. Viladomat, Rambla de les Flors.

Fàbrica de Flors, Corones i Plantes

Tot el que's necessita per a fer-les

Antiga Casa T. COSTAS. Palla, 13 i 15, pral.